

Poštarsina plaćena
u gotovom

ŠUMARSKI LIST

108

GODIŠTE

SAVEZ
NŽENJERA I TEHNIČARA ŠUMARSTVA I DRVNE INDUSTRije
HRVATSKE

5-6

GODINA CVIII
Zagreb
1984

ŠUMARSKI LIST

Znanstveno-stručno i društveno glasilo Saveza inženjera i tehničara šumarstva i drvene industrije Hrvatske

Godište 108

svibanj — lipanj

Godina 1984.

IZDAVAČ: Savez inženjera i tehničara šumarstva i drvene industrije SR Hrvatske uz finansijsku pomoć Republičke zajednice za znanstveni rad SR Hrvatske

SAVJET ŠUMARSKOG LISTA

Predsjednik: Ing. Franjo Knebl

1. Članovi s područja SR Hrvatske:

Ing. Mirko Andrašek, Prof. dr Milan Andrović, prof. dr Roko Benić, ing. Vjekoslav Cvitovac, ing. Slobodan Galović, mr Joso Gračan, ing. Slavko Horvatinović, ing. Ante Jurić, ing. Čedo Kladarinić, prof. dr Dušan Klepac, ing. Tomislav Krnjak, mr Zdravko Motal, ing. Ante Mudrović, prof. dr Zvonimir Potočić, prof. dr Ivo Spaić, ing. Srećko Vanjković i prof. dr Mirko Vidaković;

2. članovi s područja drugih Socijalističih republika i Autonomnih pokrajina:

Prof. dr Velizar Velašević — Beograd, prof. dr Dušan Mlinšek — Ljubljana, prof. dr Konrad Pintarić — Sarajevo, prof. dr Radoslav Rizovski — Skopje i dr Dušan Vučković, Titograd.

UREĐIVAČKI ODBOR

Predsjednik prof. dr Branimir Prpić

Urednici znanstveno-stručnih područja:

Biologija šumskog drveća, ekologija šuma, ekologija krajolika, oblikovanje krajolika, općekorisne funkcije šume: prof. dr Branimir Prpić;

Fiziologija i ishrana šumskog drveća, šumarska pedologija, ekofiziologija: dr Nikola Komlenović;

Šumarska genetika, oplemenjivanje šumskog drveća, dendrologija: prof. dr Ante Krstinić;

Njega šuma, šumske kulture i plantaže, sjemenarstvo i rasadničarstvo, pošumljavanje: doc. dr Slavko Matić i mr Ivan Mrzljak;

Zaštita šuma, šumarska entomologija, šumarska fitopatologija: prof. dr Katica Opalički;

ŠUMARSKI LIST

Journal of the Union of Forestry Societies of Croatia — Organe de l'Union de Sociétés forestières de Croatie — Zeitschrift des Verbandes der Forstvereine Kroatiens
Br./Nr. 5 — 6/1984.

SADRŽAJ — CONTENTS

Horvatinović, S.: Uloga i zadaci Saveza inženjera i tehničara šumarstva i drvene industrije SR Hrvatske od 88. do 90. skupštine (199)

IZVORNI ZNANSTVENI ČLANCI — ORIGINAL SCIENTIFIC PAPERS

UDK: 630°236 : 630°561.1 : 630°174.7 (*Pinus silvestris L.*)

Orlić, S.: **Preživljjenje i rast biljaka običnog bora (*Pinus silvestris L.*) različite starosti (II)** — Survival and Increment of Scots Pine (*Pinus sylvestris L.*) Plants of Differents Plants (209)

UDK: 630°95 : 630°56 (*Abies alba Mill.*)

Križanec, R.: **Postojanost vremena prijelaza jele u višim jedinicama prostorne podjele** — The mean Time of Passage in the Silver Fir Forest (213)

PREGLEDNI ČLANCI — REVIEWS

UDK: 630°187 (497.13)

Rauš, D.: **Sumska vegetacija na sjeverozapadnoj granici Balkanskog poluotoka** — Forest Vegetation on the Nord-West Border of the Balkan Peninsula (225)

UDK: 630°45 : 595.7 (*Buxus sempervirens L.*)

Andrović, M. i Harapin, M.: **Neki najvažniji štetnici šimšira (*Buxus sempervirens L.*)** — Some Harmful of Box (*Buxus sempervirens L.*) (239)

KNJIGE I ČASOPISI

Piškorić, O.: Zbornik radova povodom jubileja AKADEMIKA PAVLA FUKAREKA (244)

Piškorić, O.: Hrvatski biografski leksikon, knjiga 1/A-Bi (249)

Lukić, N.; ZÖHRER, F.: Forstinventur, Ein Leitfaden für Studium und Praxis (251)

Mikloš, I.: Boletín de la Estación central de Ecología, br. 21. (252)

Mikloš, I.: Boletín de la Estación central de Ecología, br. 22 (254)

Hruška, B.: Radovi Instituta za istraživanja u šumskom gospodarstvu i lovstvu — Jilovište — Strnady — ČSR, br. 60. (256)

DRUSTVENE VIJESTI

ZAPISNIK 89. redovne skupštine SITSĐIH (259)

ZAPISNIK 3. sjednice Predsjedništva SITSĐIH (283)

ZAPISNIK 1. sjednice Predsjedništva SITSĐIH izabranog na 89. redovnoj skupštini (296)

ZAPISNIK 10. sjednice Izvršnog odbora SITSĐIH (296)

ZAPISNIK 11. sjednice Izvršnog odbora SITSĐIH (300)

IN MEMORIAM

Piškorić, O.; ANTE DOBRIĆ, dipl. inž. šum. (305)

Piškorić, O.; A. KRIVEC, B. KORBER, S. RAJIC (306)

† Inž. ALOJZ STRANCAR (308)

U NEKOJJKO REDĀKA (208, 243)

PROGRAM SAJMA DRVA U CELOVCU 1984. GODINE

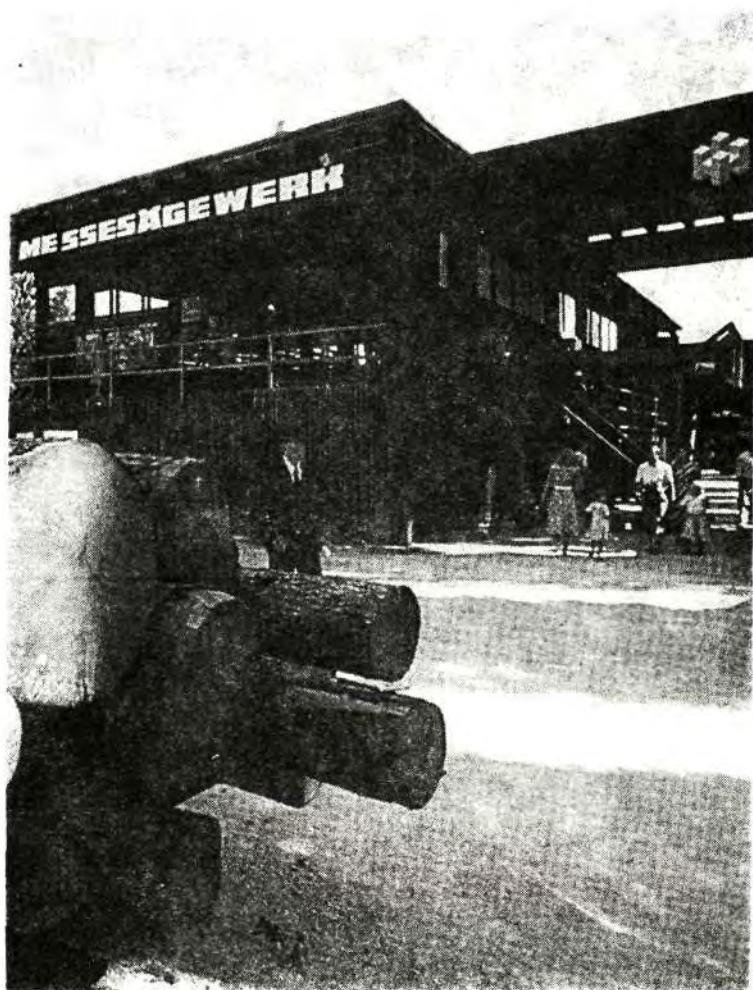
Ovogodišnji celovečki »HOLZMESSE« održat će se od 10. do 15. kolovoza u sklopu kojeg će se održati i 15. Međunarodni simpozij šumarstva i drvarstva.

Sajam obuhvaća:

- ručno oruđe za uzgoj šuma,
- prikupljanje i transport drva,
- pilansku tehniku,
- obradu i preradu drva do finalizacije,
- strojeve i pribor za alternativno iskorišćenje energije drva i biomase, za prijenos drva žičarama te za zaštitu šuma.

Simpozij će se održati od 13. do 15. kolovoza a tema je »Drvo kao izvor energije«.

Na sajmu bit će u radu pilana (v. sl.) i stolarija s prikazom noviteta.

ULOGA I ZADACI SAVEZA INŽENJERA I TEHNIČARA ŠUMARSTVA I DRVNE INDUSTRIJE SR HRVATSKE OD 88. DO 90. SKUPŠTINE*

Slavko Horvatinović

DRUGARICE I DRUGOVI!

Od protekle (zadnje) 88. Skupštine Saveza inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije održane 18. XII 1981. godine do danas, kada se održava 89. Skupština, prošlo je više od dvije godine.

O radu organa Saveza i naših društava (DIT-ova) za vremensko razdoblje od zadnje pa do ove današnje Skupštine, u posebnim izvještajima (koji slijede iza ovoga moga uvoda) tajnika Saveza, glavnog i odgovornog urednika »Šumarskog lista« i predsjednika Samoupravne kontrole, bit će iznešeni podaci o svim aktivnostima, a ja ću samo u kraćem osvrtu naznačiti osnovna područja i zadatke na kojima smo bili angažirani u razdoblju između dvije Skupštine, a isto tako osvrnut ćemo se i istaknut ćemo neke zadatke i aktivnosti koji nas očekuju u narednom periodu.

Problematika rada Saveza i društava (DIT-ova), te samoupravna transformacija Saveza i društava (DIT-ova) u društvene organizacije Statutima, programskim orientacijama, programima rada i drugim aktima, kako naših društava i Saveza, tako i SIT Hrvatske i SIT ŠID Jugoslavije bili su zacrtani zadaci i ciljevi rada Saveza i naših društava u proteklom periodu, a mi smo na izvršavanju tih zadataka i ciljeva postigli relativne rezultate što je različito po pojedinim zadacima i područjima.

I AKTIVNOSTI ORGANA SAVEZA VEZANI ZA PROBLEMATIKU RADA SAVEZA I SAMOUPRAVNE TRANSFORMACIJE SAVEZA IZ ORGANIZACIJE UDRUŽENJA GRAĐANA U DRUŠTVENU ORGANIZACIJU

1. Po postojećem (starom) STATUTU naš Savez je do danas bio organizacija udruženja građana u kojem su povezane i učlanjene naše osnovne organizacije — šumarska društva (sa terena) DIT-ovi.

U našem Savezu je povezano i učlanjeno 20 šumarskih društava sa područja naše Republike sa cca 2500 članova. Od navedenih društava dio njih već duže vremena ne pokazuje bilo kakvu aktivnost, a poseban je problem učlanjivanje i aktivnost u društvima članova iz organizacija prerade drveta.

*) Govor Slavka Horvatinovića, dipl. inž. šum., predsjednika Predsjedništva SITŠDIH, kojeg je održao na otvaranju 89. skupštine održane 9. svibnja u Zagrebu.

Naš Savez je član SIT Hrvatske u kojem su povezani svi stručni savezi iz Republike, i u SITSID Jugoslavije gdje smo povezani u naš stručni Savez na nivou Jugoslavije. Aktivnost našega Saveza u navedenim Savezima u proteklom periodu bila je zapažena i naš Savez je izvršavao sve svoje obaveze, a i aktivno je učestvovao u radu svih organa ovih Saveza.

Izvršni organi našega Saveza, a posebno Izvršni odbor, vrlo su intenzivno radili na rješavanju problematike našega Saveza. Rezultati bi bili i bolji da su svi odbori, koje je osnovalo Predsjedništvo i Izvršni odbor, bili aktivniji i više bi se radilo na rješavanju problematike šumsko-industrijskog kompleksa u cjelini.

Odnosi Savez društva na terenu i povezanost na izvršavanju zajedničkih ciljeva i zadatka ne zadovoljava, te se ova povezanost i odnosi trebaju intenzivirati uz obostranu aktivnost kako bi u buduće zajednički rezultati bili još bolji.

2. U proteklom periodu najveći dio aktivnosti našega Saveza bila je usmjerenja na samoupravnu i delegatsku transformaciju kako našega Saveza i društava tako i SIT Hrvatske i SITSID Jugoslavije od organizacija udruženja građana u društvene organizacije, u smislu odredbi novoga Zakona o društvenim organizacijama i udruženju građana (»Narodne novine«, br. 7/82).

Na izvršavanju ovih zadataka organi našega Saveza, a posebno Izvršni odbor kao i pojedini zaduženi članovi organa Saveza izvršili su obimne pripremne radove na izradi potrebne dokumentacije i prijedloga novih samoupravnih dokumenata, a kao završne aktivnosti ove transformacije imate danas na ovoj Skupštini na razmatranju i usvajanju slijedeće dokumente:

a) *Mišljenje Republičke konferencije SSRNH* — Koordinacioni odbor djelatnosti društvenih organizacija i udruženja građana, kojim se daje pozitivna ocjena transformacije (osnivanja) ovoga Saveza u društvenu organizaciju.

b) *Statut Saveza* (novi) kojim se regulira rad Saveza kao društvene organizacije.

Odredbama novoga STATUTA postižemo efikasniju organizaciju našega Saveza i naših društava (DIT-ova) i sada nam se pruža veća mogućnost stručnog i društvenog djelovanja u okviru SSRNH, gdje putem naših delegata možemo ostvariti naše ciljeve i zadatke za unapređenje šumarstva i industrije prerade drva i afirmirati pojedince, stručne timove, organizacije i institucije, a što je i uloga i mjesto naših članova, DIT-ova i Saveza u našem socijalističkom društvu.

Po prihvatanju Statuta na današnjoj Skupštini i izboru organa Saveza, treba još izvršiti registraciju Saveza kao društvene organizacije kod nadležnih republičkih organa.

Na temelju dokumenata SSRNH (Mišljenje) i na temelju novoga Statuta (za koji je ovaj Savez poslao STATUT našim društvima kao ogledni primjerak) i sva naša terenska društva (šumarska društva) mogu prići i završnom činu transformacije tj. preregistraciji iz organizacije udruženja građana u društvenu organizaciju, koju će obaviti kod nadležnog organa u DPZ-u.

No, navedenim poslovima ne završavaju se akcije oko transformacije Saveza i naših društava u društvene organizacije, jer je još za potpunu tran-

sformaciju Saveza i društava potrebno izraditi dodatne normativne akte (pravila, pravilnike, poslovnike i slično).

Naš Savez je preko svojih delegata vrlo aktivno učestvovao u radu na samoupravnoj transformaciji SIT Hrvatske SITŠID Jugoslavije.

2. Zadaci i poslovi oko sređenja stanja imovinskih odnosa, održavanja i namjene našega Doma.

Od donošenja Zakona o denacionalizaciji našega Doma u 1976. godini pa sve do danas, još uvijek nismo posve sredili imovinske odnose u Domu, jer tada zatečeni stanari u Domu osporavaju nam zakonom dobiveno pravo vlasništva nad cijelim Domom, te se još i danas vode sudski postupci za ostvarivanje našega zakonskog prava.

Dosadašnji rezultati i završne sudske rasprave sa pojedinim stanarima obećavaju skori uspješni završetak i ovih akcija te ćemo tada moći prići uređenju i privođenju dijela Doma namjenama koje nam je odredio i Zakon o denacionalizaciji.

Posebno je ozbiljan zadatak investicionog održavanja Doma, jer prihodi Doma od stanařine za sada ne mogu podmiriti potrebe uređenja Doma, posebno ulične fasade koja nije uređivana skoro 40 godina i sada je u vrlo ruiniranom stanju.

Ovdje posebno treba istaknuti veliku aktivnost Odbora za DOM, bez čije stalne aktivnosti ne bi postigli današnje rezultate na sređenju problematike oko Doma. Radi uređenja Doma i privođenja posebnim namjenama bit će potrebno zatražiti i materijalnu pomoć OUR-a i našega reprokompleksa.

3. Prihodi i privredna djelatnost našeg Saveza bili su u prošlom periodu pozitivni i u okviru programa rada Saveza.

Danas više ne zadovoljava struktura prihoda Saveza posebno od tiskanica i formulara koje je Savez izrađivao za organizacije udruženog rada iz oblasti šumarstva, jer OUR-i sve više sami za svoje potrebe stampaju ove tiskanice i formulare pošto se propisima sve manje obavezuju na obavezne tiskanice i formulare.

U proteklom periodu bilo je inicijative i pokušaja da se izda kalendar i rokovnik s aktualnim temama i simbolima iz naših oblasti, ali do realizacije nije došlo radi slabog interesa organizacija udruženog rada iz naših oblasti pa ovu akciju treba ponovo pokrenuti i realizirati.

Za održavanje stručne službe Saveza koja vodi zajedničke poslove i za potrebe svih naših društava, društva sa terena danas ne daju ni simbolična sredstva u vidu članarine ili priloga, dok štampanje »Šumarskog lista« i uz pomoć SIZ-a IV donosi gubitak, te se danas stručne službe Saveza pored prihoda od izdavanja tiskanica i stručne štampe održavaju i od prihoda od stanařine, što bi trebalo izbjegavati, osim u dijelu kojim su stručne službe i opterećene upravljanjem sa Domom, a prihodi bi se trebali tražiti i iz drugih izvora, a posebno se treba usmjeravati na pružanje organizirane stručne pomoći organizacijama udruženog rada u našem reprokompleksu kroz održavanje seminara, tečajeva, štampanje stručnih publikacija, tiskanica i slično.

4. U navedenim aktivnostima na problematici rada Saveza i naših društava te transformaciji iz organizacija udruženja građana u društvene organizacije uložen je najveći dio naših aktivnosti u proteklom periodu (mogli

bi se ocijenili da smo se u aktivnostima bavili sami sa sobom) dok su aktivnosti na drugim područjima bile slabije.

II AKTIVNOSTI NAŠIH DRUŠTAVA (DIT-ova) I SAVEZA NA RJEŠAVANJU PROBLEMATIKE VEZANE NA OBLASTI ŠUMARSTVA I PRERADE DRVA.

Iako je naša društvena zajednica u proteklom periodu rješavala i neka vrlo važna pitanja iz oblasti šumarstva i prerade drva, naš Savez nije organizirao posebna veća savjetovanja naših članova, poput onih iz 1978. i 1980. godine, na kojima bi se raspravljala ta i druga važnija tekuća pitanja i problematika iz našeg reprokompleksa, ali su Savez kao i naša društva raspravljali o toj problematici i o njoj zauzimali svoje stavove na svojim sastancima Predsjedništva, Izvršnog odbora, raznih odbora te na raznim sastancima i skupovima koje su o toj problematici organizirale druge organizacije i institucije.

Mnogi članovi naših društava i Saveza istakli su se svojim društvenim aktivnostima te su u proteklom periodu zauzimali, a neki i danas zauzimaju, važne i ugledne funkcije u društvenim i političkim organizacijama ili u delegatskim strukturama DPZ-a. Nažalost moramo konstatirati da ova priznata društvena aktivnost pojedinih naših članova nije uspjela intenzivnije aktivirati i naše organizacije društva i Savez kojima ovi članovi pripadaju, pa da aktivno uključimo naša društva i Savez i sve članove na rješavanje kako širih tako i bližih problema našega društva i naših oblasti.

1. Zakon o šumama

Nakon dugotrajnih rasprava konačno je koncem 1983. godine donijet novi Zakon o šumama.

Iako su očekivane samo izmjene i dopune Zakona o šumama iz 1977. godine, radj velikog broja prijedloga za izmjene i dopune Sabor se odlučio za novi Zakon. Naš Savez na Savjetovanjima u 1978. i 1980. godini formulirao je svoje stavove za važnije odredbe koje su trebale biti rješene Zakonom i o njima obavijestio organe nadležne za izradu prijedloga Zakona. Međutim u posljednjim fazama rasprave o donošenju Zakona naš Savez nije učestvovao vjerujući da će u Zakon biti unijeti i stavovi Saveza o najvažnijim pitanjima razmatranim na savjetovanjima.

Novi Zakon je donio dosta novih pozitivnih rješenja za šume i šumarstvo naše Republike (kao što su rješenja za prostu i proširenu reprodukciju, rješenja za privatne šume, rentu, SIZ-ove i dr.), ali moramo konstatirati da problematika šumskega područja i osnovnih organizacija u Zakonu nije rješena u skladu stava našega Saveza (kao ni grupacija šumarstva i Komiteza za poljoprivredu i šumarstvo).

Sada, kada je donijet Zakon o šumama, naš Savez i svi članovi Saveza trebaju strpljivo, odgovorno i korektno prići provođenju njegovih odredaba. O teškoćama provedbe nužno je stručno raspravljati i saopćiti ih odgovornim organima kako bismo zajednički pronalazili rješenja o provedbi zakonskih odredbi.

Prilikom provođenja odredaba Zakona nailazi se na razne probleme i teškoće u pojedinim područjima, koji su veći tamo gdje treba više postojeci šumske gospodarstava uklopiti u jedno gospodarsko područje, a manje

su tamo gdje ne postoje razlike između područja postojećih gospodarstava i područja nove šumsko-gospodarske podjеле. Onim organizacijama i njihovim članovima koje objektivno imaju veće teškoće u provedbi novog Zakona, nadležni organi kao i naš Savez trebaju im pomoći a ne ih etikirati kao protivnike prihvaćanja i provedbe Zakona.

2. Društveni dogovor o pošumljavanju 1981—1985.

Premda je Društveni dogovor o pošumljavanju 1981—1985. bio upućen sudionicima dogovora još 1981. godine nije ni do danas dovršen postupak njegovog donošenja jer ga nije potpisalo oko 20% predviđenih sudionika, među kojima i manji broj organizacija udruženog rada prerade drva te sve prometne organizacije koje se bave prometom drva i drvnih proizvoda.

Osim toga veći broj potpisnika dogovora organizacija udruženog rada prerade drva ne izdvaja sredstva po dogovoru. Radi navedenog stanja i obim radova na pošumljavanju za period 1981—1983. nije u potpunosti izvršen.

Članovi društva (DIT-ova) i Saveza na našoj današnjoj Skupštini trebaju raspraviti o ovoj problematici i svi preuzeti obavezu, (a posebno naši članovi iz organizacija koje nisu potpisale Dogovor ili ne izvršavaju obaveze iz Dogovora), da ćemo uložiti sve svoje stručne, društvene i fizičke mogućnosti kako bi se Dogovor o pošumljivanju izvršio.

3. Samoupravni odnosi i proizvodno povezivanje i udruživanje šumarstva, prerade i prometa drvom

Povezanost osnovnih organizacija udruženog rada u okvirima radnih organizacija kako unutar pojedinih grupacija — grana, tako još više između njih u okvirima šumsko-drvenog kompleksa pojedinog područja i Republike uglavnom ne zadovoljava.

I prije donošenja Zakona o udruženom radu bilo je više pokušaja da se izgrade cjelovitiji sistemi i podsistemi racionalnije organiziranosti u šumarstvu, industrije prerade i prometa drvom. Neke stvorene integralne cjeline brzo su nestajale, a neke su se zadržale kraće vrijeme i tiho nestale ili se transformirale u nove oblike osamostaljenih organizacija udruženog rada.

Primjenom Zakona o udruženom radu trebale su nastupiti značajnije promjene o međusobnom povezivanju OOUR-a i udruživanja rada i sredstava za snažniji i brži razvoj zajedničkog proizvoda, ali do sada postignuti rezultati ne zadovoljavaju.

U našem reprokompleksu još ni danas nemamo ni ogledni primjer uspjelog privrednog povezivanja i udruživanja rada i sredstava naših organizacija udruženog rada na zajedničkom proizvodu i zajedničkom prihodu i dohotku.

U zadnje dvije godine u organizaciji Općeg udruženja šumarstva, prerade i prometa drvom Hrvatske intenzivno se radilo na izradi projekta za povezivanje i udruživanje rada i sredstava naših OUR-a i od ove aktivnosti nagovještavaju se pozitivni rezultati. Međutim potrebno je nastaviti i dalje razvijati ove aktivnosti i pravi rezultati neće izostati.

4. Proizvodnjom za izvoz ostvariti zadatke iz ekomske stabilizacije

Iako se od našeg reprokompleksa očekivao povećani izvoz proizvoda, posebno u zemlje Zapada, kao naš prilog ekonomskoj stabilizaciji moramo, nažalost, konstatirati, da je naš izvoz u 1983. godini osjetno smanjen prema izvozu prijašnjih godina (računajući u dolarima). Za ovakvo stanje postoji više razloga koje treba razriješiti da bi se očekivanja našeg društva za povećani iznos iz našeg kompleksa ostvarila.

Bez samoupravnog povezivanja i udruživanja rada i sredstava i razvijanja kooperacije između osnovnih organizacija udruženog rada u projektiranim reprocjelinama šumarstva i prerade drva, neće se postići moguća proizvodnja i odgovarajuća struktura proizvoda, koja bi se uz zadovoljenje domaće potražnje u većim količinama i vrijednostima plasirala na inozemna tržišta.

Struktura proizvodnje po osnovnim grupama proizvoda, naročito u industrijskoj preradi drva nije zadovoljavajuća, još uvijek je po količini, kvalitetu, dizajnu i vrijednosti: malo učešće finalnih proizvoda, koji se mogu ponuditi inozemnom tržištu.

Razvoju finalne proizvodnje, osobito vrednijih proizvoda od masivnog drveta (hrasta, jasena, bukve i dr.) nije se dalo odgovarajuće mjesto u programima i planovima OUR-a DPZ (Republika — općina) i zbog toga u strukturi proizvodnje, prodaje i izvoza, imamo značajne količine sirovine i poluproizvoda, a manje gotovih finalnih proizvoda. Naročito je mala proizvodnja i ponuda vrednijih finalnih proizvoda za zapadno tržište.

Već unazad više godina uočeni su problemi i slabosti u razvoju industrijske prerade drva i čine se veliki napor u OUR-ima i DPZ-ama za izgradnju odgovarajućih novih proizvodnih kapaciteta i rekonstrukciju i modernizaciju postojećih, a sve u cilju promjene u strukturi proizvodnje i povećanja izvoza finalnih proizvoda.

U organizaciji Općeg udruženja izrađene su projekcije o mogućnostima za osjetno povećanje proizvodnje finalnih proizvoda od masiva. Kroz odgovarajuće akcije tražena su praktična rješenja — kod nekih OUR-a poduzeto je niz mjera za strukturalne promjene, no zadovoljavajuće rezultate u strukturi proizvodnje i izvozu možemo očekivati u narednom razdoblju. U kojem opsegu, dinamici i vrijednosti, odgovor možemo djelomično dobiti iz preliminarne studije »Projekcije razvoja šumarstva i prerade drva do 200 godine u SR Hrvatskoj« i drugih dokumenata — materijala koji obrađuju tu problematiku.

U mjesecu ožujku ove godine u organizaciji Saveza ITSDI Jugoslavije i navedenog Općeg udruženja održano je savjetovanje na temu: »Izvoz — trajna orijentacija drvne industrije Jugoslavije«. U radu savjetovanja uz značajan broj stručnjaka iz cijele zemlje, aktivno su sudjelovali drug Borislav Srebrić podpredsjednik SIV-a, drug Milenko Bojanović i drugi, koji su naglasili da se i dalje očekuje veliki doprinos naših djelatnosti u ostvarivanju ciljeva i zadataka u Dugoročnom programu ekomske stabilizacije. Na savjetovanju je izražen jedinstven stav — da se samo zajedničkim radom OUR-a u šumarstvu i OUR-a prerade drva uz odgovarajuću ekonomsku politiku zemlje, mogu ostvarivati mnogo povoljniji rezultati u razvoju proizvodnje i izvozu.

5. Razvojne mogućnosti šumarstva i prerade drva do 2000 godine

I za prijašnja planska razdoblja izgrađivane su studije — projekcije razvoja osnovnih djelatnosti u šumarstvu i industrijskoj preradi drva. Analize o ostvarivanju projektiranih ciljeva pokazuju da imamo velika odstupanja u negativnom smislu. Nisu ostvareni mogući ciljevi u području uzgajanja šuma, razvoja finalne proizvodnje u količini i kvaliteti proizvoda koji se mogu plasirati na svjetskim tržištima, a nisu izgrađeni ni neki planirani kapaciteti posebno za proizvodnju celuloze i papira.

Kritička analiza zbog čega se nisu ostvarili projektirani ciljevi u razvoju šumsko-drvnog kompleksa i sagledavanje realnih mogućnosti razvoja proizvodnje i plasmana u narednom razdoblju polazna su osnova i za naše aktivnosti.

Da bismo uložili važnije elemente mogućeg — očekivanog razvoja, navest ćemo iz spomenute studije samo neke podatke po osnovnim vrstama proizvodnje:

— U razdoblju 1980 — 2000. godine u SR Hrvatskoj površine pod šuma-ma trebale bi se povećati za oko 300.000 ha.

Oko 230000 ha panjača, šikara i makije konvertiralo bi se u niske ili srednje šume. Nastavilo bi se izgradnjom novih šumskih komunikacija, godišnje 500 — 700 km.

— povećanje ukupnih sječa brutto drvne mase od 4.669000 m² u 1980. g. do 5.979000 m² u 2000. godini;

— u drvnoj industriji može se očekivati prosječna godišnja stopa rasta 2,48% a po osnovnim vrstama proizvodnje kako slijedi: pilanska proizvodnja (0,20%), proizvodnja furnira i drvnih ploča (0,80%), proizvodnja namještaja (3,13%), proizvodnja građevinskih elemenata (3,68%), drvne galerije (4,59%), drvne ambalaže (1,91%), ostalih finalnih proizvoda (2,76%) i impregnacije drva (0,19%).

— u industriji celuloze i papira mogu se očekivati prosječne godišnje stope rasta 3,61% za razdoblje 1980 — 2000. g.

Od našega Saveza se očekuje, a to treba biti i naš ozbiljan zadatak u budućem periodu, da budemo inicijatori, nosioci i predlagači pravih rješenja za razvoj naših oblasti do 2.000-te godine.

III VAŽNIJI CILJEVI I ZADACI UTVRĐENI STATUTOM I PROGRAMOM RADA SAVEZA

Drugarice i drugovi, dozvolite mi da još napomenem važnije ciljeve i zadatke utvrđene Statutom i programom rada Saveza, iz kojih i proizlaze naši zadaci u budućem periodu:

— Neposredno okupljanje i podsticanje članova Saveza na razvijanje stvaralačke inicijative za razvoj proizvodnih snaga i izgrađivanje samoupravnih socijalističkih odnosa, te suprotstavljanje negativnim pojavama,

— stvaranje i razvijanje znanstvenog, stručnog i javnog mišljenja i stavova, te uvjeta za neposredni rad na utvrđivanju zajedničkih stavova o politici razvoja i organiziranju šumarstva i industrijske prerade drva i prometa drvom u Hrvatskoj.

— praćenje suvremenog razvoja tehnologije, zbivanja i promjene u tehničkim rješenjima, i pravovremeno reagiranje u cilju očuvanja sve više ugrožene čovječkove okoline.

— stalno ospozobljavanje i obnavljanje organizacija Društava inženjera i tehničara šumarstva i industrije drva (osnivanje novih ukoliko postoje opravdani razlozi) i primanje novih članova,

— stvaranje uvjeta za veći utjecaj Saveza kao stručne organizacije na konkretna tehnološka — tehnička rješenja pri investicionim i drugim zahvatima,

— razmatranje i izgrađivanje stručnog mišljenja o elaboratima, analizama, projekcijama, planovima razvoja i sl., na zahtjev društveno-političkih zajednica, organizacija udruženog rada i drugih organizacija i organa, ili po nekom dogovoru, koji bi obvezivao nosioce takvih aktivnosti,

— organiziranje određenih skupova, savjetovanja i sl. za aktualna pitanja u našim djelatnostima kao npr.: »Dugoročni razvoj šumarstva i prerade drva do 2000. godine«, pošumljavanje i melioracija šuma, primjena suvremenih metoda u području tehnologije i organizacije rada, proizvodnje i poslovanja i dr.;

— praćenje neposredne aktivnosti na provođenju Zakona o šumama i organiziranju savjetovanja na tu temu kako bi se što objektivnije ocjenili rezultati njegove primjene;

— provođenje zadataka i Društvenog dogovora o pošumljavanju 1981 — 1985. god., čiji potpisnik je naš Savez kao i OUR-i šumarstva i prerade drva;

— neposrednije uključivanje u aktivnosti vezane za pripreme održavanja Svjetskog Kongresa o znanstveno-istraživačkom radu u šumarstvu i preradi drva — IUFRO KONGRES 1986. godine u Jugoslaviji. U toku nekoliko proteklih godina naša je javnost bila u više navrata obavještavana o održavanju ovoga vrlo značajnog događaja. Organizacija IUFRO postoji još od 1892. godine i predstavlja jednu od najstarijih međunarodnih institucija te vrste. Više naših znanstvenih institucija aktivno surađuje sa organizacijom IUFRO. Prihvatanje kandidature za održavanje IX Kongresa 1986. u Ljubljani, znači i priznavanje naše značajne uloge i razvijenosti našeg šumarstva i prerade drveta.

Uloga domaćina Kongresa traži velike napore, kako znanstveno-istraživačkih institucija i udruženog rada naših djelatnosti, tako i kompletnih društvenih snaga, jer se radi o ugledu naše društvene zajednice, naše cijele zemlje. Opće društveni i općejugoslavenski karakter Kongresa je potvrđen prihvatanjem pokroviteljstva od strane SIV-a;

— uključivanje zainteresiranih organizacija i institucija naše Republike na utvrđivanju zadataka za oblježavanje *Pješačkog puta E-7*, koji bi prolazio kroz Sloveniju, Hrvatsku, Vojvodinu i Srbiju;

— razvijanje i njegovanje izdavačke djelatnosti »Šumarskog lista«, stručnih knjiga, priručnika te specifičnih tiskanica, obrazaca i drugih stručnih izdanja;

— pripremanje i izvršavanje zadataka u vezi intenzivnijeg održavanja Šumarskog doma i racionalnijeg korištenja poslovnog i drugog prostora toga objekta u skladu Zakona o vraćanju nacionaliziranog dijela zgrade »Šumarski dom« 1977. godine;

— uspostavljanje i razvijanje suradnje s odgovarajućim stručnim, društvenim i drugim organizacijama i institucijama, koje u svojim programima rada i konkretnim aktivnostima postavljaju i rješavaju određene probleme iz naših djelatnosti. Na taj način lakoće i brže ostvarivati ćemo ciljeve i zadatke koje smo utvrdili u našim dokumentima.

Za ostvarivanje mogućih ciljeva i zadataka Saveza inženjera i tehničara šumarstva i prerade drva, nužno je stalno uspostavljati i razvijati neposrednu suradnju između Izvršnih organa Saveza i Društava i na svim razinama organizacija udruženog rada i društveno-političkih organizacija i zajednica i izboriti se za stručni pristup i rješenja proizvodnje, poslovanja i razvoja šumarstva i prerade drva.

Statutom i programom rada Saveza, koje ćemo danas razmatrati i usvojiti, utvrđujemo polazne osnove i ciljeve za duže vremensko razdoblje, kao i zadatke neposredne aktivnosti organa Saveza i naših Društava.

Na kraju želim naglasiti da je osnovna dužnost svakog člana društva da prema svojim stručnim i općim saznanjima i mogućnostima, a u datim okvirima doprinese što bržem stvaranju povoljnijih uvjeta za primjenu racionalnijih tehnološko-tehničkih, organizaciono-ekonomskih rješenja, a u cilju ostvarivanja većih efekata u radu, proizvodnji, poslovanju i razvoju naših djelatnosti, razvijanju samoupravnih socijalističkih odnosa u svakoj našoj sredini i društvu u cjelini a to znači i zadanih ciljeva iz dogovorenog programa ekonomske stabilizacije.

Na kraju možemo konstatirati, da smo u proteklom periodu intenzivno radili, ali smo se više bavili problemima Saveza a manje problemima samoupravnih odnosa i proizvodnih povezivanja u reprokompleksu pa s takvim radom ne možemo u potpunosti biti zadovoljni. U budućem periodu očekuje nas ozbiljan rad na problemima navedenih u ovom izlaganju a izvršena samoupravna transformacija Saveza u društvenu organizaciju postavlja nas u povoljni položaj i omogućuje da uspješno izvršimo navedene zadatke.

U NEKOLIKO REDAKA

Novi način gnojenja. Švedski agronom Dr. Ingvar Wiberger je razvio novi način gnojenja elemenata u tragovima (željezom cinkom, magnezijem i sl.). Navedeni elementi su zaliveni u specijalna stakla koje se u tlu raspada i osloboda ove elemente. Količina dodavanja ovih elemenata mora biti prije toga utvrđena analitički i prema utvrđenim dokazima se računa s ponavljanjem svakih 10 godina.

Foresta 82 — Finski velesajam šumarskih strojeva. U, blizini mjesta Tampere, drugog najvećeg finskog grada, organiziralo je društvo Tampere Messe zajednički s vodećim finskim proizvođačima šumarskih strojeva velesajam. Strojevi i postrojenja su bili pokazivani na površini oko 50 ha i izloženi na 3 km dugoj trasi za prikazivanje. Bili su prikazivani strojevi za sjeću i privlačenje drveta. Osim toga su bili u zamočvarenom zemljištu šumske cjeiline u mjestu Tampere prikazani u pogonu strojevi za dobivanje treseta. Uz velesajam je bio organiziran 11. 6. međunarodni šumarski kongres.

Glavne teme bile su tehnika sjeće drveta, mehanizacija proreda, dobivanje energije iz drva.

Stete od voluharice. U zimi 1981/82. voluharice su oštetile u Finskoj šumske sadnice na površini od 350 ha. Vidljiva šteta se pokazala u 220 šumske sastojine, gdje je bilo uništeno 650.000 sadnica. Vrijednost šteta je veća od 1,4 milijuna finskih maraka.

Prirodni parkovi i zaštićena područja u SR Njemačkoj zauzimaju oko petine površine njezina teritorija. Prema stanju iz godine 1978. to su: 62 prirodna parka površine 4.804 km² i 1291 zaštićenih područja površine 2074 km², isto 1.8% površine države. Dalnjih 2000 km² otpada pak na 11 prirodnih zaštićenih područja u primorskim obalnim područjima. Prirodni parkovi kao predjeli velikih površina su pogodni prije svega za rekreativne svrhe i ujedno su zaštićeni ili u posebnim slučajevima i zaštićena područja. Status međunarodnih prirodnih parkova imaju tri prirodna parka SR Njemačke po međunarodnim ugovorima s Luxemburgom, Belgijom i Nizozemskom.

Zaštićena područja u SR Njemačkoj su sva do malih iznimaka javnosti pristupačna, i to prije svega zato, da bi se javnost ovdje upoznala s prirodopisnim i pokrajinskim osobitostima pojedinih područja. Osigurana su i finansijska sredstva za otkop odabranih područja koja bi zasluživala zaštitarsku brigu.

Striberg, jedno od poduzeća pridružene proizvodnje švedskih šuma. Švedske državne šume su zakupile 1974. godini poduzeće za prirodnu sredinu, poduzeće za t. zv. plavu i za zelenu sredinu. Plava sredina označuje aquakulturu s produkcijom riba. S gledišta rentabiliteta je aquakultura bila u gubitku, pogotovo kad je kod riba došlo do bolesnih promjena. Striberg je prekinuo djelatnost usmjerenu na vodu i u cijelosti se posvećuje ozelenjavanju.

Danas to poduzeće pridružene proizvodnje ima 80 namještenika i godišnji promet 27 miliona Švedskih kruna. Ima 5 područnih ureda u cijeloj Švedskoj i postrojenje za ugzajanje sadnica u Hilletu, gdje naručiocima pruža usluge kako kod osnivanja tako na području brige o zelenilu, uključivo sadnju odraslih stabala, pojmenice za državne i javne organizacije. Posljednja od akcije je bila stvaranje zelenila oko zgrade parlamenta. Djelatnost Striberga je usmjerena je i na akcije u inozemstvu. Ove godine dobilo je poduzeće Striberg narudžbu za kultiviranje pustinje u Sjedinjenim arapskim emiratima u vrijednosti od 23 ml. švedskih kruna. Striberg je jedan od vodećih firmi za ozelenjavanje u Evropi.

Irska će izvoziti drvo. Irski narodni ekonomski i socijalni savjet je izdao iznenađujuću vijest o irskoj šumskoj politici. Iako je Irska danas uvoznik drva, u budućih 10 godina će ga izvoziti. To je iznenađujuća tvrdnja zato, što je u Irskoj pošumljeno pukih 5% površina zemljišta. Iako će Britanija i Evropa s nedostatkom 11,5 miliona ponude nasuprot veće potrošnje drva u 2000 godini osjećati manjak drva, Irska će imati višak od tri miliona m³. (Unasylva 6/1982)

Hr

UDK: 630⁰236 : 630⁰561.1 : 630⁰174.7 (*Pinus silvestris L.*)

PREŽIVLJENJE I RAST BILJAKA OBIĆNOG BORA (*Pinus silvestris L.*) RAZLIČITIH STAROSTI

Stivo ORLIĆ¹

SAŽETAK: U svrhu istraživanja utjecaja starosti i načina uzgoja sadnica običnog bora na preživljavanje i početni rast u kultura 1971. g. osnovan je na području Šumarije Duga Resa pokus. Komparativno se prate 4 varijante: 2 + 0, 1 + 2, 2 + 1 i 2 + 2 godina stare biljke. U desetoj godini nakon osnivanja, najviši postotak preživljenja i dobar rast pokazuju sadnice 1 + 2. Nizak postotak preživljenja ali dobar rast imaju sadnice 2 + 2. Sadnice 2 + 1 imaju jako usporen rast i ne preporučaju se za praksu.

1. UVOD I PROBLEMATIKA²

U Sumarskom listu 10—12/77. (str. 436—440) objavljeni su prvi rezultati iz ovog pokusa, razdoblje 1971. — 1975. U tom radu je opisan problem i metoda rada, te definiran cilj istraživanja. Ovdje ćemo prikazati rezultate od peta do desete godine starosti pokusa, odnosno za razdoblje 1976—1980.

Osnovno u metodi rada je slijedeće: Od sjemena običnog bora iste provenijencije i istog uroda proizvedene su u rasadniku Instituta sadnice:

- 2 + 0 godina — 1. varijanta
- 1 + 2 godina — 2. varijanta
- 2 + 1 godina — 3. varijanta
- 2 + 2 godina — 4. varijanta.

Od svake varijante sadene su sadnice I visinske klase. Pokus je osnovan u proljeće 1971. godine po metodi Latinskog kvadrata (4 varijante — 4 ponavljanja).

Preživljenje, te visinski i debljinski rast su registrirani svake godine, na kraju vegetacijske sezone. Prikupljeni podaci su statistički obrađeni: analiza variancije, F test i Duncan test.

2. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Srednje vrijednosti proučavanih karakteristika su prikazane u tablicama 1—3 i na grafikonima 1—3.

¹ Mr Stevo Orlić, Šumarski Institut Jastrebarsko, Jastrebarsko

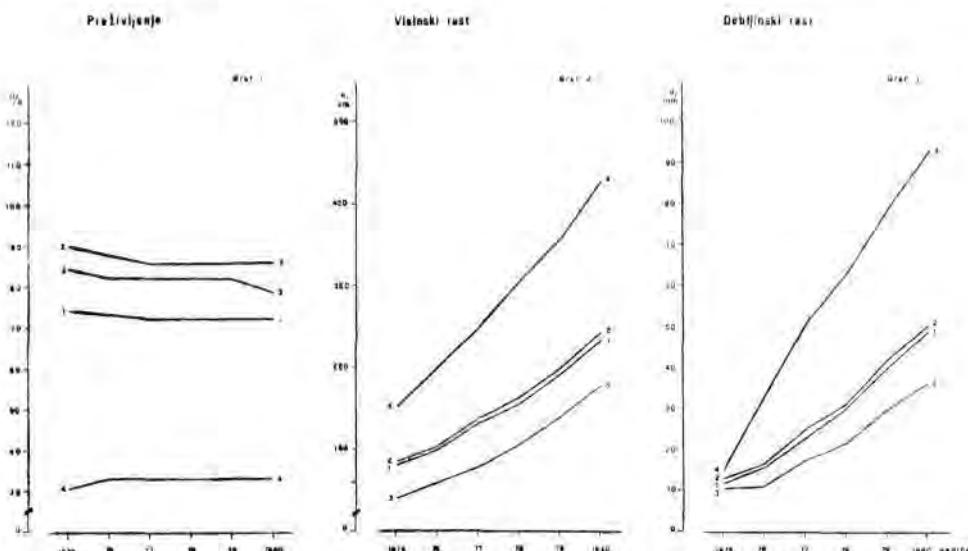
² Ova istraživanja finansira SIZ-IV i Opće udruženje šumarstva i drvne industrije SRH.

2.1 Preživljjenje

Preživljavanje biljaka u pokusu nije se bitnije izmijenilo niti kod jedne varijante za posljednjih pet godina (1976. — 1980.). Ono je ostalo nepromjenjeno kod sadnica $2 + 2$ (30,8%), a opalo je za 3,5% kod sadnica $2 + 1$. Uzroci sušenja lijekom posljednjih pet godina su najčešće štete od divljači. To znači da su odnosi među varijantama u desetoj godini starosti pokuša (1980.) približno isti kao i u petoj godini (1976). Najslabije preživljjenje imaju sadnice $2 + 2$. Kod ostale tri varijante, preživljjenje je znatno više. Najbolji rezultat imaju sadnice $1 + 2$ (85,5%).

Tablica 1

Varijanta (godina)	Preživljjenje biljaka u god.				
	1976.	1977.	1978.	1979.	1980.
1. ($2 + 0$)	73,3	72,8	72,5	72,5	72,3
2. ($1 + 2$)	87,8	86,3	86,3	86,3	85,5
3. ($2 + 1$)	82,3	82,3	82,3	82,0	87,8
4. ($2 + 2$)	30,8	30,8	30,8	30,8	30,8

2.2 Visinski rast

Razvoj srednje visine tijekom posljednjih pet godina je prikazan u tablici 2 i na graf. 2. Relativni odnosi među varijantama su približno isti kao i krajem pete godine (1975). Najintenzivniji visinski rast imaju sadnice $2 + 2$, a najslabiji $2 + 1$ godina. Razlika između tih krajnjih vrijednosti se konstantno povećava u korist sadnica $2 + 2$. Odnos srednje visine var. 3. i 4. krajem desete godine (1980.) je 1:2. Sadnice $1 + 2$ i $2 + 0$ su između spomenutih krajinosti. Njihove krivulje rasta imaju paralelan tok, a razlike u visini su minimalne. Vi-

sinski prirast je tijekom posljednjih pet godina (1976. — 1980.) u prosjeku nešto intenzivniji kod sve četiri varijante, u odnosu na prvo petogodišnje razdoblje (1971. — 1975.).

Tablica 2

Varijanta (godina)	Visina u godini ... cm				
	1976.	1977.	1978.	1979.	1980.
1. (2 + 0)	153,9	175,8	207,5	246,0	290,9
2. (1 + 2)	155,8	181,0	214,7	251,6	295,6
3. (2 + 1)	114,5	132,9	159,2	192,3	232,5
4. (2 + 2)	252,0	301,9	358,2	410,3	480,0

Na bazi podataka iz 1980. god. provedena je analiza varijance i F test. Utvrđene razlike među varijantama su visokosignifikantne (F računski 48,62 tablični 6,99). Duncan test je primijenjen za testiranje pojedinačnih razlika među varijantama.

Varijanta	2 + 1	2 + 0	1 + 2	2 + 2
Srednja vis cm	232,5	290,9	295,6	480,0

Bilo koje dvije sredine nepodvučene crtkom, odnosno punom linijom statistički su visokosignifikantno (nivo 1%), odnosno signifikantno (nivo 5%) različite.

2.3 Debljinski rast

Srednji prsnji promjer je tijekom posljednjih pet godina (1976. — 1980) prikazan u tabl. 3 i na graf. 3. Relativni odnosi među varijantama su gotovo identični kao kod visine s tim, da su razlike među krajnjim vrijednostima još izraženije. Odnos prsnog promjera var. 3. i 4. je u omjeru 1 : 2,5.

Tablica 3

Varijanta (godina)	Prsnji promjer u godini ... mm				
	1976.	1977.	1978.	1979.	1980.
1. (2 + 0)	16,1	23,7	30,3	40,8	49,5
2. (1 + 2)	16,8	25,2	31,5	42,7	50,6
3. (2 + 1)	11,8	18,1	22,1	30,6	36,6
4. (2 + 2)	34,3	52,3	64,0	79,3	93,5

F test je pokazao da su nađene razlike u prsnom promjeru među varijantama visokosignifikantne (F računski 72,67, tablični 6,99). Duncan test je pokazao da registrirana razlika nije bila visokosignifikantna jedino između sadnica 2 + 1 i 2 + 0, odnosno signifikantna između sadnica 2 + 0 i 1 + 2.

Varijanta:	2 + 1	2 + 0	1 + 2	2 + 2
Srednji pr. pr.	36,6	49,5	50,6	93,2

3. ZAKLJUĆCI

Zaključci iz petogodišnjeg razdoblja (1971. — 1975.) gotovo u potpunosti vrijede i za desetogodišnje razdoblje (1976. — 1980.).

— Sadnice 1 + 2 godina u cijelini pokazuju najbolji uspjeh; visok postotak preživljjenja i dobar visinski rast.

— Sadnice 2 + 0 godina imaju niži postotak preživljjenja, zahtijevaju intenzivniju njegu, a visinski rast im je podjednak kao kod sadnica 1 + 2.

— Sadnice 2 + 2 godina imaju nizak postotak preživljjenja, ali intenzivan visinski rast u prvim godinama iza sadnje. One su pogodne za očetinjanje degradiranih sastojina listača i pošumljavanje jako zakorovljenih terna. Manipulacija s tim sadnim materijalom treba biti vrlo pažljiva.

— Sadnice 2 + 1 godina imale su snažan šok nakon presadnje, koji se osjeća i u desetoj godini iza sadnje. Ova varijanta se ne preporuča za rad u praksi.

LITERATURA

1. Borisenco, N. P. (1970): The use of large planting stock of Scots Pine in plantations, Forestry Abstract 1971.
2. Carmean, W. H. (1971): Large, well balanced stock and control of grass competition needed for Red Pine plantings on sandy soils, Forestry Abstract 1971.
3. Orlić, S. (1977): Preživljjenje i visinski prirast biljaka običnog bora (*Pinus silvestris L.*) različitih starosti, Šumarski list 10—12.
4. Räsänen, P. N., Hiltunen, N. (1971): The effect of differences in Scots Pine nursery stock on the field survival and growth, Forestry Abstract 1971.
5. Snow, E. A. (1960): Status of White Pine of planting stock test, Separat

Survival and Increment of Scotch Pine (*Pinus silvestris L.*) Plants of Different Ages

Summary

In 1971 an experiment was laid out in the area of the Forest Office of Duga Resa with the aim of investigating the age and the method of cultivating Scotch Pine plants (*Pinus silvestris L.*) with regard to their survival and initial increment in plantations. 4 variants were comparatively followed: 2 + 0, 1 + 2, 2 + 1 and 2 + 2 years old plants. In the tenth year after planting the highest percentage of survival and good increment was displayed in 2 + 2 plants. Plants 2 + 1 had a very much slowed increment and are not recommended to be applied in practice. Tabular presentation shows: percentage of plant survival (Table 1), height in cm (Table 2) and diameter at 1.30 m in mm (Table 3) for individual variants and years of measuring.

The first report on this experiment, for the period from 1971 up to 1975 was published in the Šumarski list 1977, page 436 — 440.

UDK: 630°95 : 630°56 (Abies alba L.)

POSTOJANOST VREMENA PRIJELAZA JELE U VIŠIM JEDINICAMA PROSTORNE PODJELE

Radovan KRIŽANEĆ*

SAŽETAK. Upotrebom osam istovjetnih mjerjenja provedenih tijekom 20 godina (1957—1976) u Fakultetskoj šumi — gospodarskoj jedinici Belevine tretirajući je kao cjelinu, utvrđene su za jelu slijedeće karakteristike prosječnih vremena prijelaza po debljinskim stupnjevima:

1. Postojanost položaja, toka i oblika poligona frekvencija prosječnih vremena prijelaza po debljinskim stupnjevima u vidu istovjetne hiperbolične funkcije.
2. Stalno i pravilno skraćivanje prosječnih vremena prijelaza s porastom prsnog promjera i težnja k jednom minimumu, koji predstavlja optimum za tretirano stanište (optimalno vrijeme prijelaza).
3. Postojanost prosječnog vremena prijelaza (izraženog medijalom svih individualnih vremena prijelaza) za gospodarsku jedinicu kao cjelinu istog boniteta.

Navedene karakteristike svojstvene su i za veće uređajne razrede kao i tipove jelovih šuma istih osobitosti poput promatrane gospodarske jedinice. Jednom utvrđene i provjerene mogu se koristiti pri uređajnim radovima narednih inventura bez ponovnog bušenja, ako se tretirane jedinice prostornog razdjeljenja nalaze u uravnoteženom stanju.

OPĆENITO

Za šumsku produciju karakterističan je vrlo dug odnosno neprekidan proces proizvodnje drvne mase. U visokim regularnim šumama kontinuirano ponavljani cjeloviti procesi proizvodnje od osnivanja do sječe pojedine sastojine na istoj šumskoj površini traju — ovisno o izabranom cilju gospodarenja — jedan, dva pa i tri ljudska vijeka. U visokim prebornim šumama na istoj šumskoj površini proces proizvodnje drvne mase traje neprekidno.

Tijekom vremena mijenjaju se pokoljenja, društvene prilike, potrebe društva, uloga šume, ciljevi gospodarenja pa i kreatori oblikovanja sastojina —

* Mr. Radovan Križanec, dipl. inž. šum., Katedra za uređivanje šuma Šumarskog fakulteta u Zagrebu, Šimunska c. 25.

šumarski stručnjaci, kojih je subjektivan utjecaj na proces proizvodnje značajan a često i presudan u realizaciji ciljeva gospodarenja.

Da bi u dugom ili trajnom procesu proizvodnje drvne mase različiti subjektivni utjecaji uslijed stalnih promjena antropogenih faktora bili jednoobrazni, šume se uređuju i gospodarenje vodi određenim prostornim i vremenskim redom s jasno definiranim ciljevima gospodarenja.

Faktor »prostor« je u oba oblika gospodarenja manje više jasno definiran, međutim faktor »vrijeme« nije. U visokim reguliranim šumama je dobro proučen i predstavlja okosnicu gospodarenja. U prebornim šumama je faktor »vrijeme« nedorečen. No i pored nepotpunog poznавanja, primjena tog faktora je u proučenom dijelu u uređivanju prebornim šumama neophodna.

U ovom radu prikazat ćemo ulogu faktora »vrijeme« u gospodarenju jedovim prebornim šumama, tretiranjem vremena prijelaza za gospodarsku jedinicu kao cjelinu.

UVOD

U SR Hrvatskoj prirast drvne mase određuje se po vrstama drveća metodom izvrata pomoću Presslerova svrdla. U prebornim šumama, kod obnove ili revizije uređajnih elaborata uzimaju se izvrtci, analizom određuje vrijeme prijelaza i potom po metodi »Tablice postotka prirasta« računa prirast drvne mase.

Analizom izvrata određuju se individualna vremena prijelaza brojenjem godova na konstantnim dužinama izvrata (polu širine debljinskog stupnja) od kore, razvrstavaju u odgovarajuće debljinske stupnjeve prema prsnom promjeru bušenog stabla (12,5; 17,5; 22,5; itd. cm) i po debljinskim stupnjevinama određuju prosječna vremena prijelaza. S obzirom na izrazito asimetričnu distribuciju frekvencija individualnih vremena prijelaza usvojena je u praksi kao najpovoljniji srednjak — medijana (KLEPAC 1953).

Srednjaci po debljinskim stupnjevinama određuju se prema potrebi: za pojedinu sastojinu (odsjek), odjel, uređajni razred, tip šume, ili za gospodarsku jedinicu kao cjelinu, i koriste kod obračuna prirasta.

PROBLEM

Za obračun prirasta drvne mase u pojedinom odsjeku ili odjelu zbog velikog varijabiliteti promatranoj atributa (oko 50%) potreban je velik broj izvrata (oko 150) da bi dobili zadovoljavajuće rezultate. U praksi se valjan rezultat o prirastu može postići i sa upola manjim brojem izvrata od navedenog za odsjek ili odjel, kad više jedinice prostornog razdjeljenja tretiramo kao cjeline (PARDÉ, 1961).

Prosječna vremena prijelaza po debljinskim stupnjevinama određena za navedene cjeline pokazuju istovjetnu zakonitost. Stalno se i dosta pravilno skraćuju s porastom prsnog promjera slijedeći tok hiperbolične funkcije. Francuski uređivači utvrdili su, da je tok hiperbolične funkcije za sve stojbine jedne šumske regije isti.

U dobro gospodarenim prebornim šumama, krivulja prosječnih vremena prijelaza slijedeći tok hiperbolične funkcije teži k jednom optimumu. Taj opti-

mum je vrijeme prijelaza elitičnih stabala najjačih dimenzija i smatra se konstantom, karakterističnom za određeni bonitet stojbine.

Izrazita postojanost položaja, toka i oblika poligona frekvencija prosječnih vremena prijelaza iz nekoliko istovjetnih mjerena u istoj gospodarskoj jedinici potakla nas je, da pokušamo odgovoriti na tri pitanja o zakonitostima prosječnih vremena prijelaza jele:

1. da li je krivulja prosječnih vremena prijelaza konstanta za gospodarsku jedinicu kao cjelinu?
2. da li je optimalno vrijeme prijelaza konstanta na određenom bonitetu, kad gospodarsku jedinicu tretiramo kao cjelinu? i
3. da li je prosječno vrijeme prijelaza za gospodarsku jedinicu kao cjelinu konstanta?

OBJEKT I METODE RADA

Cjelokupni materijal sakupljen je u fakultetskoj šumi Zalesini — gospodarskoj jedinici Belevine. To je preborna šuma jele s rebračom (*Blechno-abietum*, Horv. 50). Uredena je po »Novom sistemu uređivanja prebornih šuma D. Klepca«. Gospodari se u prebornom obliku grupimičnim načinom.

Gospodarska jedinica Belevine nalazi se u SR Hrvatskoj u oblasti prebornih šuma Gorskog kotara, na području šumskog gospodarstva Delnice, fakultetske šumarije Zalesina. Prostire se između autoceste i željezničke pruge Zagreb — Rijeka na udaljenosti oko 130 km od Zagreba i oko 55 km od Rijeke, na nadmorskoj visini od 720 do 870 metara na blago nagnutim padinama triju gorskih glavica.

Od ukupne površine gospodarske jedinice Belevine otpada na:

1. Gospodarsku šumu jele s rebračom (<i>Blechno-abietetum</i> , Horv. 50)	261,00 ha
2. Zaštitnu šumu bukve i jele (<i>Abieti fagetum croaticum</i> Horv. 50)	6,27 ha
3. Šumske ceste, elektrovodne prosjeke i drugo	8,27 ha
	<hr/>
	Ukupno:
	275,54 ha

Prema podacima hidrometeorološke stanice Zalesina (za razdoblje 1951 — 1974) promatrana šuma nalazi se — prema Köppenovoj klasifikaciji u klimatskoj zoni C-klime i pripada tipu *Cfsbx*. Razvija se na glinenoj (silikatnoj) podlozi.

Posebno podvlačimo položaj gospodarske jedinice Belevine s obzirom na visinsku razliku najviše i najniže točke terena od samo 150 m. *U tom visinskom pojasu podjednake potencijalne mogućnosti staništa utjecale su na to, da se cijela gospodarska jedinica nalazi na II bonitetu za jelu po lokalnim tablicama Surić-Pranjić (1966) i predstavlja homogenu cjelinu, koja se u većim gospodarskim jedinicama može poistovjetiti s uređajnim razredom odnosno tipom šume jednog bonitetnog razreda.*

Šume gospodarske jedinice Belevine uređuju se kontinuirano već 90 godina, tj. od 1890/91. kad je sastavljena prva Osnova gospodarenja. Danas raspolažemo podacima iz sedam inventura.

Stanje šume utvrđeno mjerjenjem u zadnjoj inventuri 1979/80. bilo je slijedeće:

Vrste drveća	N/ha	G m ² /ha	V m ³ /ha	i _v m ³ /ha	p %
Jela	252	33,01	433	7,16	1,65
Bukva	160	5,41	48	0,96	2,00
Ukupno:	412	38,42	481	8,12	1,69

Struktura broja stabala je preborna s malom grbom u srednjim debljinskim stupnjevima. Prostorni raspored stabala je grupimičan. Temeljnica idrvna zaliha veće su od optimalnih prema II normali Novog sistema (Jela 0,8; Bukva 0,2):

$$G_{opt} = 35,5 \text{ m}^2/\text{ha}$$

$$V_{opt} = 440 \text{ m}^3/\text{ha}$$

Etat je jednak prosječnom 33 godišnjem etatu (1947—1979):

$$\text{Jela} + \text{Bukva} = \text{Ukupno}$$

$$10,10 + 0,28 = 10,38 \text{ m}^3/\text{ha} \text{ godišnje.}$$

Predvidenim etatom nešto većim od prirasta (1980—1989) svesti će se prevelika temeljnica idrvna zaliha na optimalne veličine.

Fakultetska šuma — gospodarska jedinica Belevine, jedan je od školskih objekata u kojem studenti šumarstva teoretska znanja stičena na fakultetu upotpunjaju praktičnim radom. Svaka generacija studenata, pod vodstvom nastavnika iz Uređivanja šuma, upoznaje se s praktičnom primjenom metode izvrtaka u jednoj od fakultetskih šuma. U gospodarskoj jedinici Belevine ta je nastava tijekom 20 godina (1957 — 1976) održana osam puta. Kod svih terenskih radova sudjelovali smo osobno, a poslije svake završene terenske nastave sve izvrtke ponovno analizirali sami, tako da danas raspolaćemo s osam cijelovitih vjerodostojnih uzoraka iz godine 1957, 1959, 1960, 1968, 1970, 1971, 1972 i 1976.

(Ovom prilikom ističemo nužnost arhiviranja terenskih i ostalih manuala mjerjenja i obračuna, koji u kontinuiranom procesu proizvodnje mogu vrlo korisno poslužiti pri narednim radovima, kao što je to slučaj s tretiranim nastavnim i pokusnim šumskim objektom — gospodarskom jedinicom Belevine).

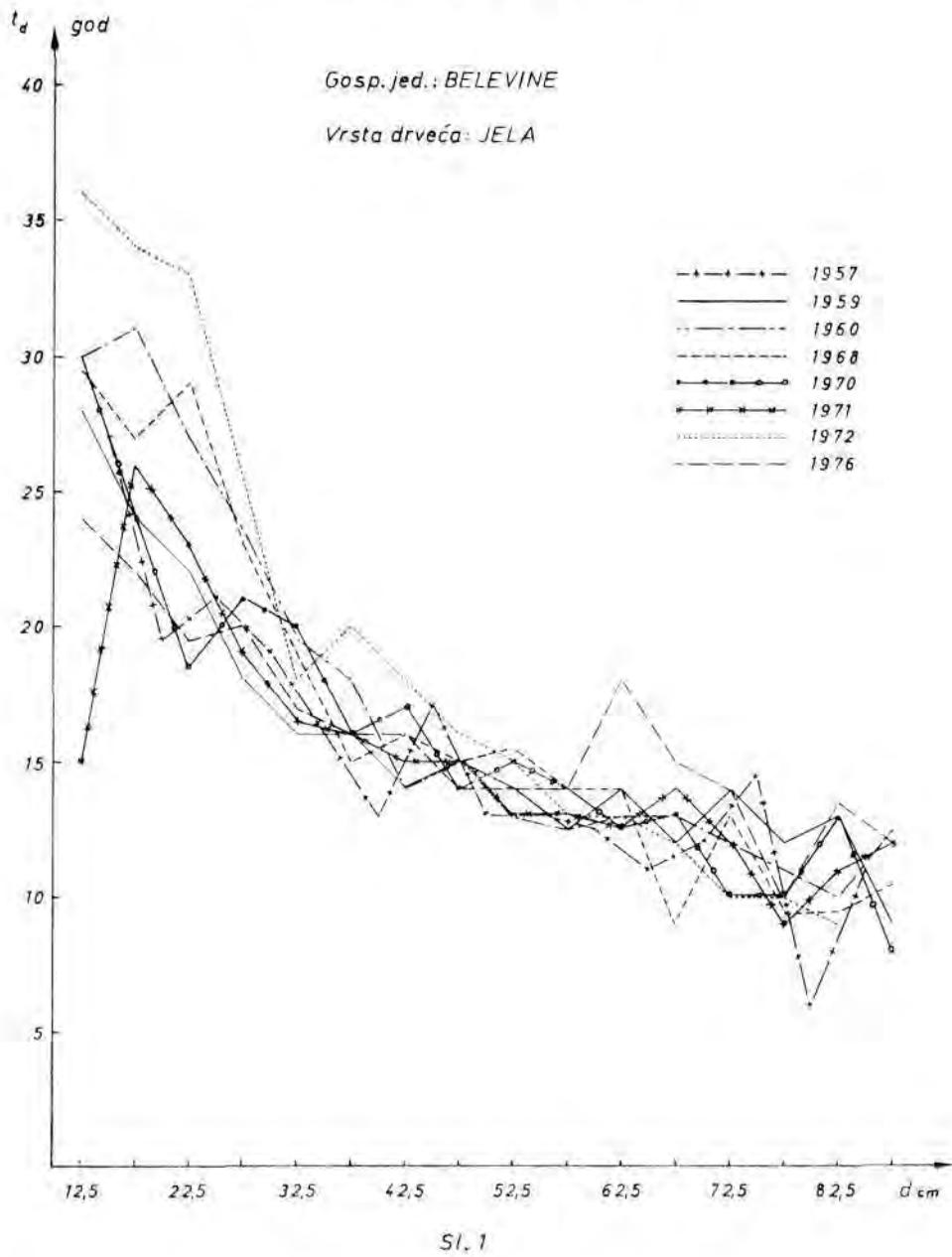
Izvrtci su u svim osam slučajeva dobiveni bušenjem stabala Presslerovim svrdlom na unaprijed definiranim i sa karte na teren prenijetim vizurnim pravcima okomitim na slojnice. Sa svakog stabla na vizurnom pravcu uzet je po jedan izvrtak s gornje strane stabla, na mjestu gdje je mjerен prsnji promjer, kako se to radi na nagnutom terenu. Tako je izbjegnuta sistematska pogreška uzimanja izvrtaka s iste strane stabala, jer su padine terena podjednako okrenute na sve strane svijeta. Izvrtci su uzimani po odjelima a potom komunlirani za gospodarsku jedinicu kao cjelinu. Razlike u broju i dužini vizurnih pravaca na kojima su bušena stabla, rezultiraju različitim brojem izvrtaka u pojedinom uzorku.

U tabeli 1 donijet je terenski manual iz 1970. godine (kakav je upotrebljen kod svih osam mjerena), iz kojeg se vidi distribucija frekvencija promatranog atributa kao i postupak određivanja srednjaka.

Tabela 1

GOSP. JEDINICA: BELEVINE		VRSTA DRVEĆA: JELA															
ODJEL: SUMAR		MJERENO ONE: 1970															
n	PRSNI PROMJER (d): cm														n		
		12,5	17,5	22,5	27,5	32,5	37,5	42,5	47,5	52,5	57,5	62,5	67,5	72,5	77,5	82,5	87,5
4																	4
5																	5
6																	6
7																	7
8																	8
9																	9
10																	10
11																	11
12																	12
13																	13
14																	14
15																	15
16																	16
17																	17
18																	18
19																	19
20																	20
21																	21
22																	22
23																	23
24																	24
25																	25
26																	26
27																	27
28																	28
29																	29
30	←																30
31																	31
32																	32
33																	33
34																	34
35																	35
36																	36
37																	37
38																	38
39																	39
40	1																40
b	2	29	52	57	73	88	123	125	106	107	82	58	46	15	13	4	6
n _s	30	24	18,5	21	20	16	17	14	14	14	12,5	13	10	10	13	8	n _s
P																	P
P _r																	P _r

PROSJEĆNO VRIJEME PRIJELAZA

Sl. 1

REZULTATI I DISKUSIJA

Prosječna vremena prijelaza po debljinskim stupnjevima prikazana su po uzorcima (godinama) brojčano u tabelici 2 i grafički na sl. 1.

Kod prvog mjerjenja upotrebljeni su debljinski stupnjevi sa sredinama (15, 20, 25 itd. cm), a kod ostalih sa sredinama (12,5; 17,5; 22,5 itd. cm) jer je u međuvremenu usvojena taksacijska granica od 10 cm.

Iako se uzorci medusobno razlikuju po broju izvrtaka izvadenih s različitih stabala u različito vrijeme, poligoni frekvencije su im identični. Grafička slika pojave u svim je uzorcima istovjetna: s porastom prsnog promjera prosječena vremena prijelaza stalno se smanjuju (slika 1).

Prosječno vrijeme prijelaza jele u fakultetskoj šumi — Gospodarskoj jedinici Belevine

Tablica 2

Debljinski stupanj D cm	1957	1959	1960	1968 t — godina	1970	1971	1972	1976
12,5	27	28	30	29,5	30	15	36	24
17,5	19,5	24	31	27	24	26	34	22
22,5	21	22	27	29	18,5	23	33	19,5
27,5	19	18	23,5	23	21	19	25	20
32,5	16	16	19,5	19	20	16,5	18	17
37,5	13	16	18	15	16	16	20	16
42,5	17	14	14	16	17	15	18	16
47,5	13	15	15	15	14	15	16	14
52,5	13	14	13	16,5	14	13	15	15
57,5	12,5	12,5	12,5	14	14	13	13	14
62,5	11	14	13	14	12,5	12,5	13	18
67,5	12	12	13	9	13	14	12	15
72,5	14,5	14	12	13	10	12	10	14
77,5	6	12	11	9,5	10	9	10	10
82,5	11	13	10	9,5	13	11	9	13,5
87,5		9	12,5	10,5	8	12		12
Broj izvrtaka	454	1255	1233	609	980	699	947	397

Desni dijelovi poligona frekvencija, kod stabala debljih od 30 cm u prsnoj visini, medusobno se u svim uzorcima pokrivaju. Lijevi dijelovi poligona frekvencija prosječnih vremena prijelaza, od taksacijske granice (10 cm) do prsnog promjera 30 cm, djeomično se razlikuju. Očekivane razlike odraz su nepovoljnog prostornog rasporeda izvjesnog broja podstojnih stabala, kojih normalni razvitak prijeće krošnje nadstojnih matičnih stabala. Na dijelu površine, nadstojna su stabla prešla iz stadija zaštite podstojnih stabala u stadij potiskivanja (MOROZOV, 1940).

Iz grafikona frekvencija prosječnih vremena prijelaza (slika 1) vidi se, da su u tri slučaja (1960, 1968. i 1970. god.) vizurni pravci položeni kroz dijelove površine sa potisnutim podstojnim stablima, a kao odraz te pojave

izbrojena su duga prosječna vremena prijelaza. U ostalih pet slučajeva utvrđena su prosječna vremena prijelaza svojstvena za normalni razvoj stabala tih debljina.

Detaljnim pregledom sakupljenog materijala po odjelima, utvrđeno je, da su duga prosječna vremena prijelaza karakteristika podstojnih stabala na dijelovima površine, gdje su temeljnica idrvna masa iznad normalne. Predvidivi etat je nešto veći od dosadašnjeg, upravo zato, da se u tim dijelovima šume temeljnica idrvna masa svedu na optimalne veličine sjećom nadstojnih stabala koja prijeće normalni razvitak podstojnih stabala. U tim dijelovima sastojina svršishodnim gospodarenjem inicirati ćemo skraćivanje vremena prijelaza.

Iako se uz redovnu prebornu sjeću (80% etata) svake godine na cijeloj površini gospodarske jedinice vrši i sanitarna sjeća (20% etata) u kojoj se slijeku sva defektna stabla (bolesna, sušci, izvale, prelomi) sa individualnim vremenima prijelaza duljim od prosječnih, desni dijelovi poligona frekvencija zadržavaju ustaljeni položaj, tok i oblik. Iz ove konstatacije proizlazi, da se na vremena prijelaza stabala debljih od 30 cm koja su oslobođena utjecaja okolnih stabala ne može određenim gospodarskim postupcima utjecati kao kod tanjih stabala, već ona ovise od potencijalnih mogućnosti staništa.

Poligone frekvencija na sl. 1 možemo prema utvrđenim razlikama podijeliti u dva dijela: na dio u kojem se gospodarenjem može pozitivno utjecati na skraćivanje vremena prijelaza i dio gdje se gospodarenjem te promjene ne mogu polučiti. Ako svaki dio promatramo zasebno tada možemo ustvrditi, da su lijevi dijelovi poligona frekvencija prosječnih vremena prijelaza ustaljenog položaja, oblika i toka kod normalnog razvoja stabala tanjih od 30 cm prsnog promjera, a da mijenjaju položaj i postaju strmiji, pri ne-normalnim uvjetima razvoja (potištenost), što je uglavnom posljedica nepovoljnog prostornog rasporeda stabala.

Desni dijelovi poligona frekvencija prosječnih vremena prijelaza stabala debljih od 30 cm u prsnoj visini ustaljenog su položaja, oblika i toka bez obzira na intenzitet i način gospodarenja ako se šuma nalazi u uravnateženom stanju ili nije daleko od tog stanja. Ova vremena prijelaza odraz su osobitosti tla i klime odnosno potencijalnih mogućnosti staništa.

ZAKLJUČCI

Na temelju saznanja stečenih proučavanjem sakupljenog materijala o vremenu prijelaza jele u gospodarskoj jedinici Belevine, možemo donijeti slijedeće zaključke:

1. Istovjetan položaj, tok i oblik poligona frekvencija prosječnih vremena prijelaza po debljinskim stupnjevima, potvrđuje predpostavku o *postojanost prosječnih vremena prijelaza u vidu konstantne hiperbolične krivulje, kad uravnateženu gospodarsku jedinicu tretiramo kao cjelinu*. Svaka eventualna očigledna promjena toka i oblika poligona ukazuje na prisustvo izvjesnih neželjenih faktora, koji su negativno utjecali ili utječu na uravnateženo stanje šume.

2. Prosječna vremena prijelaza stalno se i pravilno skraćuju s porastom prsnog promjera i zaustavljaju kod stabala u najjačem troskotu izmjerenoj de-

bljinskom stupnju na minimalnom konstantnom iznosu, kojeg zovemo optimalno vrijeme prijelaza.

U gospodarskoj jedinici Belevine na drugom bonitetu za jelu po tarifa-ma Šurić-Pranjić (1966), ta konstanta odnosno optimum vremena prijelaza iz-nosi $T_{opt} = 10,5$ godina.

3. Stalan položaj, tok i oblik poligona frekvencija, naročito kod stabala debljih od 30 cm, kod kojih gospodarskim postupcima ne možemo utjecati na skraćenja vremena prijelaza, u praksi se može koristiti kao *indikator potencijalnih mogućnosti staništa određenog boniteta*.

4. Prosječno vrijeme prijelaza za uravnoteženu gospodarsku jedinicu kao cjelinu, određeno kao medijana svih individualnih vremena prijelaza (T_s) po-stoјano je i može se smatrati konstantom. U gospodarskoj jedinici Belevine $T_s = 15$ godina.

5. U većim i heterogenim gospodarskim jedinicama od tretirane, navedene zakonitosti svojstvene su za uredajne razrede jele ili odgovarajuće tipove šuma jele, s kojima se gospodari u prebornom obliku.

6. U promatranim jedinicama prostornog razdjeljenja postojanost prosječnih vremena prijelaza može se koristiti kao vjerodostojan pokazatelj stanja šume, potencijalnih mogućnosti staništa i ekološkobiološke uravnoteženosti.

S obzirom na jednostavnost određivanja, primjene i interpretacije, prosječna vremena prijelaza bi u navedenom smislu trebala zauzeti odgovarajuće mjesto ne samo pri uredivanju već i u praktičnoj primjeni pri gospoda-renu prebornim šumama.

PRIMJENA U PRAKSI

1. Kad jednom raspolažemo s vjerodostojnim podacima o prosječnim vremenima prijelaza po debljinskim stupnjevima za gospodarsku jedinicu poput promatrane, za istovjetan uredajni razred ili za odgovarajući tip šume, koje tretiramo kao samostalne homogene uravnotežene cjeline, prosječna vremena prijelaza možemo — s obzirom na postojanost položaja, oblika i toka po debljinskim stupnjevima — upotrijebiti pri obračunu prirasta drvne mase za te cjeline i kod narednim inventura bez ponovnog uzimanja izvrtaka.

Navedena primjena proizlazi iz konstatacije uravnotežene preborne šume koja je uvijek slična sama sebi. Primjena je moguća u višim jedinicama prostornog razdjeljenja prebornih šuma jele koje se nalaze u uravnoteženom ili približno uravnoteženom stanju.

Iz iznijetog proizlazi odgovor na prvo pitanje: *krivulja prosječnih vremena prijelaza po debljinskim stupnjevima je konstanta za gospodarsku jedinicu, uredajni razred ili tip šume kao cjelinu, kad se nalaze u uravnoteženom stanju.*

2. Postojanost položaja, oblika i toka poligona frekvencija prosječnih vremena prijelaza iz osam istovjetnih mjerena provedenih u gospodarskoj jedinici Belevine gdje se kroz promatranih 20 godina (1957 — 1976) vođeno vrlo intenzivno gospodarenje, potvrdila je poznatu činjenicu, da se u uravnoteženim šumama jele ne može samo — ma kako stručno vodenim — prebor-nim sječama povećati prirast bez unošenja u kompleks klima-tlo-vegetacija, energije izvana.

Iz ove konstatacije proizlazi, da su u uravnateženoj gospodarskoj jedinici, uredajnom razredu ili tipu šume prosječna vremena prijelaza po debljinskim stupnjevima postojana i mogu se koristiti kao *pokazatelj potencijalnih mogućnosti staništa odredenog boniteta, odnosno, da je optimalno vrijeme prijelaza konstanta na odredenom bonitetu* — što je ujedno i odgovor na drugo pitanje.

Na mogućnost primjene vremena prijelaza za bonitiranje staništa ukazao je već VAJDA u disertaciji prije 50 godina. Nažalost ovo interesantno područje primjene vremena prijelaza još je uvijek u povojima, premda postoje objektivni uvjeti da se taj problem znanstveno istraži.

3. Prosječno vrijeme prijelaza za gospodarsku jedinicu kao cjelinu izraženo medijanom svih individualnih vremena prijelaza (T_s), pokazuje također određenu postojanost. Tijekom 20 godina — unatoč stalnih promjena strukture uzrokovanih provedenim prebornim sjećama i prelaženjem stabala — T_s se zadržao na konstantnom iznosu od *oko 15 godina*.

Prema tome, odgovor na treće pitanje je ovaj: u uravnateženoj gospodarskoj jedinici, uredajnom razredu ili tipu šume *prosječno vrijeme prijelaza za prostornu jedinicu kao cjelinu je konstanta* i može se koristiti pri obračunu određenih uredajnih pokazatelja (npr. etata). Ono pokazuje koliko godina je prosječno potrebno, da sva stabla prijeđu iz jednog debljinskog stupnja u slijedeći viši.

4. U jedinicama prostornog razdjeljenja neuravnateženih prebornih šuma jele, kao i u šumama jele gdje je biološka ravnoteža između dviju uzastopnih inventura iz bilo kojeg razloga očigledno poremećena, neophodno je novim bušenjem odrediti prosječna vremena prijelaza.

Iz razlike položaja, oblika i toka poligona prosječnih vremena prijelaza prvo bitnog i poremećenog stanja šume, mogu se utvrditi posljedice a katkada identificirati i uzroci nepovoljnog djelovanja biotičkih, abiotičkih pa i antropogenih faktora. Način i oblik promjene poligona frekvencija vremena prijelaza pomoći će nam pri izboru budućih svršishodnih gospodarskih postupaka, primjenom kojih ćemo u jedinicama prostornog razdjeljenja poremećene biološke ravnoteže najracionalnijim putem ponovno uspostaviti uravnateženo stanje.

5. Postojanost poligona frekvencija svojstvena je samo za prosječna vremena prijelaza uravnateženih viših jedinica prostorne podjele šuma. Iako se u tim jedinicama preborne sječe provode svake godine, prosjeci po debljinskim stupnjevima ostaju manje više stalni i odražavaju samo potencijalne mogućnosti staništa odnosno prosječne uvjete razvoja. Utjecaj prebornih sjeća ne dolazi toliko do izražaja da bi izazivao promjene prosječnih vremena prijelaza i fluktuacije poligona frekvencija cijele jedinice, jer se sjeće provode samo na jednoj desetini površine ($1 = 10$ godina) i u tom opsegu utječu na promjene strukture i prostornih uvjeta razvoja.

U nižim jedinicama (odjeli, odsjeci), utjecaj prebornih sjeća na promjene strukture broja stabala i neposredne okoline preostalih rastućih stabala očigledan je i značajan.

Redovne preborne sječe provode se na cijeloj površini niže jedinice prostorne podjele samo jednom u deset godina ($1 = 10$ godina), ali su zato deseterostruko jačeg intenziteta od onog u pripadnoj višoj jedinici prostorne podjele. Taj se utjecaj odražava u skokovitim *promjenama položaja poligona*

frekvencija vremena Istovremeno s tim promjenama koleba i prosječno vrijeme prijelaza za sastojinu (odjel, odsjek) kao cjelinu (T_s).

Međutim, poligoni frekvencija nižih jedinica prostorne podjele *zadržavaju tok i oblik poligona frekvencija* identična onom u pripadnoj višoj jedinici i teže s istom optimalnom vremenu prijelaza svojstvenom za određeni bontet. To je jedina od utvrđenih konstanti primjenljiva i u nižim jedinicama prostorne podjele.

6. Postojanost kao i nestalnost položaja, oblika i toka poligona frekvencija prosječnih vremena prijelaza može se za bilo koju homogenu višu jedinicu prostorne podjele utvrditi već nakon dva ili tri uzastopna mjerena.

Kad utvrdimo da su poligoni frekvencija postojani, to će reći da je treirana viša jedinica prostorne podjele uravnotežena ili da se u njoj mogu razmatrane konstante za vremena prijelaza primjenjivati pri budućim taksacijskim i uredajnim radovima.

Kod očiglednih fluktuacija poligona frekvencija nužno je provesti detaljnju analizu cjelokupnog stanja više jedinice i prema potrebi propisati odgovarajući posebni postupak u gospodarenju, sa svrhom uspostavljanja uravnoteženog stanja.

Primjenom utvrđenih konstanti pri uredajnim radovima racionalizirat će se skupi terenski i kancelarijski radovi kod izrade Osnova gospodarenja, a oštećivanje stabala bušenjem svesti na najnužniju mjeru. Osim toga, tako će se ne samo sačuvati dragocjene informacije budućim generacijama stručnjaka, već i u svako doba moći dati dovoljno sigurne globalne podatke o prirastu jeli u tretiranim jedinicama.

Od navedene primjene konstanti odstupit ćemo iznimno i u slučajevima, kad se u kojoj nižoj jedinici utvrde izraziti poremećaji sastojinskih odnosa. Taku jedinicu izdvojiti ćemo iz više cjeline i tretirati posebno radi pravovremenog otkrivanja i saniranja uzroka i posljedica poremećene biološke ravnoteže.

Praktična primjena rezultata ove radnje regionalnog je karaktera i ograničena je na preborne šume jele Gorskog kotara na silikatu, dok se ne istraže mogućnosti primjena na ostalim površinama i drugim regijama, kako za jelu tako i za ostale gospodarski važne vrste drveća.

LITERATURA

- Cestar, D.: Prilog diskusiji o primjeni tipologije u suvremenom uredivanju šuma, Šum. list, 5—6, Zagreb 1967.
- Klepac, D.: Vrijeme prijelaza (Temps de passage), Šum. list, Zagreb 1953, str. 37—50.
- Klepac, D.: O šumskoj proizvodnji u fakultetskoj šumi Zalesini (La production dans la forêt de Zalesina), Glasnik za šumske pokuse, Zagreb 1953, str. 181—238.
- Klepac, D.: Frekvencija vremena prijelaza (Fréquence des temps de passage), Šum. list, Zagreb 1955, str. 3—16.
- Klepac, D.: Novi sistem uredivanja prebornih šuma, Polj. šum. Komora NRH, Zagreb 1961.
- Klepac, D.: Rast i prirast šumskih vrsta drveća i sastojina. Nakladni zavod Znanje, Zagreb 1963.
- Križanec, R.: Različite mogućnosti izravnavanja debljinskog prirasta jele u acidofilnoj biljnjoj zajednici, (Magistarska radnja), Zagreb 1976.
- Križanec, R.: Osnova gospodarenja za gospodarsku jedinicu »Belevine«, Zagreb 1980.

- Križanec, R.: Beständigkeit des Frequenzpolygons der Einwachszeit für die Wirtschaftseinheit als Ganzes, IUFRO Symposium, Gruppe S 4.04, Luxembourg 1982.
- Miletić, Ž.: Osnovi uređivanja prebirne šume, Knjiga I, Beograd 1950.
- Morozov, G. F.: Nauka o šumi, Zemun 1940.
- Parde, J.: Dendrométrie, 1961.
- Vajda, Z.: Studija o prirodnom rasprostranjenju i rastu smreke u Gorskom kotaru, Šum. list, Zagreb 1933.
- PRIVILNIK O NACINU IZRADE ŠUMSKOGOSPODARSKIH OSNOVA PODRUČJA, OSNOVA GOSPODARENJA GOSPODARSKIM JEDINICAMA I PROGRAMA ZA GOSPODARENJE ŠUMAMA, Narodne novine br. 19/1981.
- SUMARSKO-TEHNIČKI PRIRUČNIK, Zagreb 1966.

Beständigkeit der Einwachszeiten für die Tanne in den höheren Einheiten der Raumverteilung

Zusammenfassung

Durch die Vergleichung von acht derselben Messungen, die im Laufe von 20 Jahren (von 1957 bis 1976) in der Fakultätswald die Wirtschaftseinheit Belevine — durchgeführt wurden, sind folgende charakteristische Einzelheiten über die durchschnittlichen Einwachszeiten der Tannen festgestellt worden:

1. Beständigkeit der Lage, des Laufes und der Form von Frequenzpolygone der durchschnittlichen Einwachszeiten nach Durchmesserstufen in der Form einer gleichmässigen hyperbolischen Kurve, besonders für die Bäume deren Brusthöhen-durchmesser mehr als 30 cm beträgt.
2. Die durchschnittlichen Einwachszeiten werden ständig und regelmässig mit der Vergrösserung des Brusthöhen durchmessers kürzer, und nach einem Minimum streben, das ein Optimum für die behandelten Standorte darstellt. (Optimale Einwachszeit).
3. Die beständigen durchschnittlichen Einwachszeiten können in der Praxis als ein Indikator für die potentiellen Möglichkeiten des Standortes bestimmter Biotypen genutzt werden.
4. Die Arbeiten können schnell und bielig durchgeführt werden, und die Zahl der, durch Bohrungen in ihrem wertesten Teilen beschädigten Stämme, wurde auf ein Minimum herabgesetzt, weil man — wegen der Beständigkeit der Frequenzpolygons — die einmal schon bestimmten Einwachszeiten, ohne neue Bohrungen, auch bei zukünftigen Forsteinrichtungsarbeiten benutzen könnte, was natürlich nur für gleichgewichtige Bestände in Betracht kommt.

UDK: 630°187 (497.13)

ŠUMSKA VEGETACIJA NA SJEVEROZAPADNOJ GRANICI BALKANSKOG POLUOTOKA

Duro RAUŠ

SAŽETAK. Autor je u radu raspravlja o šumskoj vegetaciji na sjeverozapadnoj granici Balkanskog poluotoka. S obzirom da su to izrazito brdski, gorski i planinski krajevi tu je šuma od izuzetnog značenja. Opisane su i tablicama podkrepljene glavne šumske zajednice jele i bukve, dok su ostale zbog prostora samo spomenute.

UVOD

Općenito se prihvaćaju za sjevernu granicu Balkanskog poluotoka rijeke Dunav-Sava-Kupa, a dalje sjeverozapadna granica teče do Riječkog zaljeva (Opća enciklopedija Jugoslavije str. 288). Tamo gdje je Dinarsko gorje, protežući se od sjeverozapada na jugoistok Jugoslavije, najviše suzilo na 35 km širine, nalazi se Gorski kotar.

Proučavanje šumske vegetacije Gorskog kotara započeto je još u prošlom stoljeću, a najviše je na tome radio naš poznati istraživač Ivo HORVAT (1925—1963) i čitava plejada fitocenologa, botaničara i šumara.

Danas imamo relativno dobro opisanu šumsku vegetaciju Gorskog kotara a tiskane su i vegetacijske karte različitih mjerila i različite namjene. Cilj ovoga rada je da na jednom mjestu sažeto prikaže šumsku vegetaciju uz sjeverozapadnu granicu Balkanskog poluotoka.

OPIS ŠUMSKIH ZAJEDNICA ISTRAŽIVANOG PODRUČJA

Planinske i gorske skupove Gorskog kotara obrasta različiti svijet mezo-filnih šuma bukve i jele koje pripadaju srednjoevropskoj vegetaciji i to:
Suma bukve i jele

(*Abieti-Fagetum croaticum* Horv. 38)

Facijes *Mercurialis perennis*

Facijes *Omphalodes verna*

Suma jele s rebračom i okruglisnom bročikom

(*Blechno-Abietetum galietosum rotundifoliae* Horv. 50)

Facijes *Vaccinium myrtillus*

Facijes *Rubus hyrtus*

Prof. Duro Rauš, Katedra za uzgajanje šuma Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Šimunska cesta br. 25.

Facijes *Calamagrostis arundinaceae*

Facijes *typicum*

Suma jele s rebraćom na crvenim laporima

(*Blechno-Abietetum fagetosum* Rauš 75)

Suma jele s rebraćom i žutim mahom

(*Blechno-Abietetum hylocomietosum* Horv. 50)

Šuma bukve i jele

(*Abiteti-Fagetum croaticum* Horv. 38)

Facijes: *Mercurialis perennis*

Ovaj facijes razvijen je na umjereni strmim (5 — 10°) i razvedenim padinama, bez većih kamenitih gromada na površini, a tlo pokriva (60—70%) sitnije oštrorubo kamenje. Zauzima pretežno tople ekspozicije i kupaste vrhove. Tlo te vegetacijske jedinice je kompleks mul-moder rendzine na tamnosivom vaspnenu. Njihova dubina nije ujednačena, ali ipak prevladavaju plitka tla dubine do 15 cm.

Komparacijom naših snimaka (tablica 1) s tablicama iz monografije V. TREGUBOVA 1957. o Snežniku potvrdili smo da je *Mercurialis perennis* zaista vrsta koja facijes dobro ekološki i floristički karakterizira. Osebujnost tog facijesa predstavlja kvalitativna i kvantitativna osiromašenost florističkog sastava. Ta negativna diferencijacija također vrlo dobro odjeljuje facijes *Mercurialis perennis* od drugih varianata.

Rast drveća je u ovom facijesu slabiji, što je u vezi s relativno slabim produkcijskim potencijalom biotopa, koji je od svih varianata bukovo-jelovih šuma ovdje najslabiji. Zbog plitkog tla koje slabo veže korijenov sistem drveća, tu je broj izvaljenih stabala od vjetra veći. Nastale otvore u sklopu ispunji pomladak bukve, a jela se slabije pomlađuje.

U fitocenološkoj tablici 1 donosimo floristički sastav naših snimaka koje su postavljene u različitim predjelima na jugozapadnoj (SW) ekspoziciji i nadmorskoj visini od 800—950 m (Tabl. 1).

Kao najznačajnije biljke ekološkog skupa, koje karakteriziraju ovu zajednicu i daju temeljni pečat biotopu u kojem treba da se prirodno obnovi bukovo-jelova šuma navodimo slijedeće:

Sloj drveća tvore: *Abies alba*, *Fagus silvatica*, *Acer pseudoplatanus* i *Ulmus montana*.

U grmlju osim vrsta drveća nalaze se *Lonicera xylosteum*, *Daphne laureola*, *Daphne mezereum*, *Corylus avellana*, *Lonicera alpigena*, *Rhamnus frax* i dr.

Sloj prizemnog rašča tvore *Merculialis perennis*, *Asperula odorata*, *Omphalodes verna*, *Sanicula europaea*, *Pulmonaria officinalis*, *Anemone nemorosa* i dr.

Facijes: *Omphalodes verna*

Facijes *Omphalodes verna* nalazimo na svim ekspozicijama: na blago razvedenom reljefu, na platoima i zaravnima između vrtača i u plitkim vrtačama, tamo gdje su dobri uvjeti za razvoj dubokog smeđeg karbonatnog tla.

Velika frekvencija vrste *Omphalodes verna* daje karakterističan izgled ovom facijesu. Osim nje, facijes razlikuje od ostalih, još i *Daphne laureola*. U

zeljastom sloju uvjerljivo prevladavaju bazofilno-neutrofilni elementi bukovo-jelovih šuma. Kombinacija ovih vrsta ukazuje na dobro, plodno, biološki vrlo aktivno tlo odnosno stanište s vrlo visokim produksijskim potencijalom. Velika proizvodna sposobnost biotopa i konkurenčko nasilje bukve često u-vjetuju mjestimičnu dominaciju bukve na osvjetljenim mjestima u sastojini.

U fitocenološkoj tablici 1 prikazan je ovaj facijes na našim plohamama u gospodarskoj jedinici »Kupjački Vrh« (Zalesina). Kao najglavnije vrste ekološkog skupa koji karakterizira ovaj facijes navodimo slijedeće: *Fagus silvatica*, *Abies alba*, *Lonicera xylosteum*, *Daphne laureola*, *Corylus avellana*, *Omphalodes verna*, *Sanicula europaea*, *Carex silvatica*, *Actaea spicata*, *Asperula odorata*, *Anemone nemorosa* i dr.

Omphalodes verna tvori osnovni facijes u prebornim bukovo-jelovim šumama Gorskih kotara i u njemu obično dominira jela, a ističe se i s najvećom drvnom zalihom po ha (Tabl. 1).

Šuma jele i rebrače

(*Blechno-Abietetum* Horv. 1950)

Šuma jele i rebrače je jedna od najznačajnijih zajednica u šumsko-gospodarskom i u prirodno-znanstvenom pogledu. Ona prekriva goleme prostore na silikatima Gorskih kotara, ali se nalazi i na pogodnim mjestima u Velebitu, Kapeli i Plješivici, te seže do Vranice planine u Bosni, gdje su razvijene lijepo sastojine iznad Busovače. U sloju drveća dominira jela, a uz jelu nalazi se u prvoj subasocijaciji smreka, ali i bukva ima važan udio. Od ostalog drveća nalazi se stalno *Sorbus aucuparia*.

Svojstvene vrste asocijacija imaju regionalni karakter, ali one zajednicu vrlo jasno ograničuju prema svim drugim zajednicama u istom pojusu. To su vrste: *Blechnum spicant*, *Nephrodium oreopteris*, *Rurhynicum striatum*, *Camptylopus flexuosus*, *Melampyrum vulgarium* i dr.

Među ostalim vrstama naročito se ističu svojstvene vrste sveze i reda, te pratilice i to: *Nephrodium dilatatum*, *Vaccinium myrtillus*, *Lycopodium annotinum*, *Hieracium murorum*, *Luzula nemorosa*, *Calamagrostis arundinacea*, *Plagiothecium undulatum*, *Lycopodium selago*, *Luzula luzulina*, *Luzula pilosa*, *Goodyera repens*, *Oxalis acetosella*, *Rubus hirtus*, *Polytrichum attenuatum*, *Dicranum scoparium*, *Prenenthes purpurea*, *Athyrium filix femina*, *Thuidium tamariscinum*, *Stereodon suppressiformis*, *Hylocomium splendens*, *Veronica officinalis*, *Rhytidium rupestris* i dr.

Asocijacija se dijeli u tri subasocijacije:

a) *Blechno-Abietetum galietosum rotundifolii (typicum)* Horv. — je najrašireniji tip čiste jelove šume. Diferencijalne vrste su: *Galium rotundifolium*, *Solidago virga aurea*, *Satureja grandiflora*, *Mycelis muralis*, *Carex pilulifera*, *Pteridium aquilinum* i dr. (Tabl. 2).

Ova subasocijacija može se rastaviti u nekoliko facijesa:

1. facijes *Rubus hirtus* na dubljim vlažnijim tlima,
2. facijes *Vaccinium myrtillus* ponajčešće na platoima,
3. tipični, ujedno najrašireniji facijes, gdje su svi elementi podjednako zastupljeni i
4. facijes s *Calamagrostis arundinacea*, na suhim južnim i zapadnim padinama.

cijacija:
rijanta:
rijes:
oj snimke
kalitet
el
čina snimke, m²
um
dmorska visina, m
pozicija
linacija
loška podloga
krovnost sloja drveća %
krovnost sloja grmlja %
krovnost prizemnog rašća %
UPNA POKROVNOST%

**ABIETI — FAGETUM CROATICUM Horv. 38
DINARSKA**

Omphalodes verna Mercurialis perennis

	1/1	2/5	3/10	4/15	5/20	6/1	7/5	8/10	9/15	10/
G. J. "Kupjački vrh"										
	7									2
	400									400
24. VI 1975.										
900—960										
W										
15—25%										
Vapnenci i dolomiti										
Smeda tla na vapnencima										
90	90	90	90	90	100	100	100	90	80	80
10	15	15	5	5	10	10	20	10	10	10
100	90	90	100	100	90	100	100	100	100	100

ORISTIČKI SASTAV

SLOJ DRVEĆA

arakteristične vrste asocijacija i sveze:

Laurus nobilis L.	3, 3	3, 3	3, 3	3, 3	3, 3	3, 3	2, 2	2, 2	3, 3	3,
Olea europaea L.	2, 1	2, 1	2, 1	1, 1	2, 3	2, 2	2, 2	2, 2	1, 1	1,
Prunus pseudoplatanus L.	+	+	,	1, 1	+	+	1, 2	1, 1	,	,
Pinus montana Gled.	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,

tilice:

Laurophylloides Scop.

SLOJ GRMLJA

arakteristične vrste asocijacija i sveze:

Laurus nobilis L.	1, 2	1, 2	1, 2	+	+	1, 2	+	+	1, 2	1,
Olea europaea L.	1, 2	,	+	+	+	1, 1	+	2, 2	+	1,
Prunus xylosteum L.	+	1, 2	1, 2	+	+	1, 2	+	+	+	+
Phillyrea laureola L.	+	+	+	,	,	+	+	+	+	+
Quercus ilex L.	1, 2	1, 2	1, 2	—	,	+	1, 2	1, 2	+	,
Quercus petraea (Matt.) Liebm.	,	+	+	+	+	,	+	,	,	,

Tab

	.	+	1. 2	.	.	.	+	1. 2	+	.
<i>cicera alpigena</i> L.	+	+	.	+	.	.	+	.	+	.
<i>mus montana</i> Gled.	+	+	.	+	.	.	+	.	+	.
ilice:										
<i>mminus falax</i> Boiss.	+	+	+	.	.	(+)	.	+	+2	+
<i>ubucus racemoza</i> L.	.	+	+	+
<i>ous aria</i> (L.) Cr.	.	+	.	+	.	.	.	R	.	.
SLOJ PRIZEMNOG RAŠČA										
akteristične vrste asocijacija i sveze:										
<i>phalodes verna</i> Mch.	3. 4	3. 4	3. 3	3. 4	3. 2	1. 2	3. 4	3. 3	2. 2	1. 2
<i>cula europaea</i> L.	1. 2	1. 2	1. 2	.	.	1. 2	1. 2	1. 2	1. 2	1. 2
<i>ex sylvatica</i> Huds.	R	+2	+	+2	+2	+2	.	+2	+2	+2
<i>curialis perennis</i> L.	+	.	.	+	+	3. 3	1. 2	1. 2	1. 2	1. 2
<i>ea spicata</i> L.	+	1. 2	1. 2	+	+	+	+	+	+	.
<i>eca silvatica</i> (Poll.) Vill.	R	R	+2	.	1. 2	.	+2	+2	1. 2	+2
<i>horbia amygdaloides</i> L.	+	.	+	+	.	+	+	+	+	+
<i>erula odorata</i> L.	1. 3	1. 2	1. 2	1. 2	.	.	1. 2	.	1. 2	1. 2
<i>eobdolon luteum</i> L.	+	+	.	1. 2	.	+	+	+	+	+
<i>gonatum multiflorum</i> (L.) All.	R	+	.	+	+	R	.	+	+	.
<i>monacaria officinalis</i> L.	1. 2	+	1. 2	+2	+2
<i>ium orvala</i> L.	.	.	+	+	.	+	1. 2	.	.	.
<i>mone nemorosa</i> L.	.	1. 2	1. 2	.	.	1. 2
<i>s quadrifolia</i> L.	+	.	+	+
<i>r pseudoplatanus</i> L.	+	.	+	+
<i>cicera alpigena</i> L.	.	+	.	+	.	.	+	.	+	.
<i>anum robertianum</i> L.	.	+	.	+	.	.	+	.	+	.
<i>opendryum vulgare</i> (L.) Newm.	R	.	+2
<i>obium montanum</i> L.	.	R	.	R
<i>quetia epipactis</i> (Scop.) D. C.	.	+	.	+	+	+
<i>damine trifolia</i> L.	+	.	+	+
<i>es alba</i> Mill.	.	+	.	+	.	+
<i>us montana</i> Gled.	.	+	.	+	+	.
<i>a silvestris</i> Lam.	.	+	.	+	+	.
ilice:										
<i>ecio nemorensis</i> L.	+	+	+	1. 1	1. 2	+	+	+	+	1. 2
<i>rygium filix femina</i> (L.) Roth.	1. 2	1. 2	1. 2	2. 2	.	+2	1. 2	1. 2	1. 2	.
<i>idium filix mas</i> (L.) Schott.	1. 2	1. 2	1. 2	2. 2	.	+2	1. 2	1. 2	1. 2	.
<i>ia glutinosa</i> L.	.	.	.	+	.	+	1. 2	1. 2	+	+2
<i>is acetosella</i> L.	+	+	+	+	+	.	+	.	.	.

Ta

monia agrimonoides (L.) Neck.	+	+	+
damine bulbifera L.	+	+
ous idaeus L.	+	.	1. 2	.	.	.	+
damine eneaphylla L.	+
ium erisithales (Jacq.) Scop.	R	1. 2
um martagon L.	1. 2
damine polyphylla L.
agonatum verticillatum (L.) All.	+	+
amintha gradiflora (L.) Mehl.	+	+
ous aucuparia L.	R
anthera bifolia (L.) Rich.	R	.
ous hirtus Csapart.	+
ntiana asclepiadea L.	+	R
ophularia nodosa L.	R	.	R
aria rediviva L.	+
caea lutetiana L.	+
um effusum L.	R
ystichum lonchitis (L.) Roth.	.	.	2	2
pteris phaeopteris (L.) Christens	.	.	2
celis muralis (L.) Rehb.

T

a: njacija;	BLECHNO — ABIETETUM Horv (1938) 1950												hylocomietosum Horv. 50			
	galietosum rotundifolii Horv. 50															
snimke	1	3	4	5	6	7	22	27	28	29	30	1	2	3	4	
alitet	Susica	Belevina	Mrzia	Draga	Z, st. Zalesina	Tuški laz	Tuški laz	Belevina	Sung. lug	Sung. lug	Sung. lug	Sung. lug	Zalesina predjel	Belevina		
Ddjel	15	14	2	1	6	4	13	5	2	1	1	400	400	400	400	400
čina snimke, m ²	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
um	1.8	1.8	2.8	2.8	2.8	2.8	6.8	7.8	7.8	7.8	7.8	4.8	4.8	4.8	4.8	4.8
morska visina, m	75.	75.	75.	75.	75.	75.	75.	75.	75.	75.	75.	67.	67.	67.	67.	67.
pozicija	SW	SW	N	W	SW	O	S	0	Rav- no	Rav- no	Rav- no	SW	SW	SW	SW	
inacija	5°	5°	10°	5°	15°	15°	15°		Rav- no	Rav- no	Rav- no					

loška podloga	Silikati i Škriljeveci														
	Smeđe lesivirano i podzolasto tlo														
rovnost sloja čeca %	100	80	100	100	100	100	80	90	90	80	100	70	60	50	60
rovnost sloja dla %	5	5	20	10	10	25	10	20	25	30	30	40	30	60	30
rovnost priz. ca %	70	100	90	100	80	90	100	100	100	100	100	95	95	100	
rovnost sloja novine %	20	20	20	20	20	20	20	30	30	30	30	60	60	40	
UPNA KROVNOST	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
AKRISTIČKI STAV															
LOJ DRVEĆA															
akteristične vrste njacije i sveze:															
<i>Pes alba</i> Mill.	4.5	5.5	4.4	4.4	5.5	5.5	4.4	2.3	3.3	3.3	4.4	3.4	4.5	4.3	4.5
<i>Pus silvatica</i> L.	1.1	1.1	1.1	1.1	+	+	+	+	.	.	+	+	+1	1.1	+
<i>Pea abies</i> Karst.	1.1	3.3	2.3	2.3	2.3	1.1	2.1	1.2	1.2
LOJ GRMLJA															
akteristične vrste njacije i sveze															
<i>Pus aucuparia</i> L.	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	2.3	+	.	+	+	+	1.2	2.1	2.2	2.2
<i>Pus silvatica</i> L.	1.2	1.2	.	1.2	1.1	1.2	1.2	1.2	+	.	+	2.3	2.2	3.2	2.2
<i>Pes alba</i> Mill.	.	.	+	+	+	.	+	1.2	1.2	2.3	2.3	2.4	2.3	2.3	4.4
<i>Pea abies</i> Karsten	.	.	1.1	+	.	.	1.2	1.2	1.2	2.3	2.3	2.2	2.2	2.2	3.3
<i>Pylus avellana</i> L.	.	.	2.2	1.2	+	1.2	+	+	.	.	.	1.2	2.2	1.2	2.2
<i>Picra nigra</i> L.	+	.	+	+	.	.	.	R	+	1.2	1.2	1.2	1.2	2.2	1.2
tilice:															
<i>Pus fruticosus</i> L.	2.2	2.2	1.2	2.2
<i>Alnus falax</i> Boiss.	1.2
<i>Amelanchier</i>															
<i>Pemerosa</i> L.	+	+
<i>Phenix mezereum</i> L.	+

**SLOJ
ZEMNOG RASČA**

akteristične vrste
cijaciije i sveze:

Tab

ianthemum															
olium (L.) Schm.	+	.	+	+	+	+	+	2.3	2.3	.
ex brizoides L.	1.2	1.2	.
amintha															
ndifolia (L.) Mch.	R	.	.	+	.	1.2
ridium aquilium															
Hampe	.	.	.	+	1.2
tilice:															
alis acetosella L.	1.2	1.2	1.3	+	+	+	+	+	.	1.2	1.2	+	3.5	4.5	3.3
nantes															
purea L.	+	+	+	+	.	+	+	+	+	.	.	+	3.1	2.2	2.2
ryrium filix															
ina (L.) Roth.	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	+2	3.3	1.2	3.2
ous idaeus L.	+	.	.	1.2	+	+	+	+	+	.	.	+	1.2	2.2	1.2
tuca sylvatica Vill.	2.3	3.3	2.3	1.2	1.2	2.3	3.3	+2	.	+	+2
ridium filix mas															
Schott.	.	.	.	+2	+2	+2	+2	+2	.	.	.	+2	2.3	1.2	.
ntiana															
epiadea L.	.	+2	+2	+	.	+	1.2	3.2	3.2	3.2
ous hirtus W. K.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.
ecio															
orensis L.	R	+	+	1.2	.	+	+	+	.	+
ex silvatica															
ds.	.	.	+	+	.	.	+	+	1.2	2.2	1.2
garia vesca L.	.	.	+	+	.	.	+	+	.	.	.	R	.	.	.
er pseudoplatanus	R	.	.	R	+	.	.	+	+	+	+
ium effusum L.	+2	.	+	.	2.2	3.4	2.2	+
ecio fuchsii Gmel.	2.1	3.4	3.3	2.2
racium umbelatum L.	+	+	+	.	.	+
asites albus															
tn.	.	.	+	+	2.3	+	1.2
perula odorata L.	1.2
onica officinalis															
ronicum austriacum	1.2	+2	2.2	.
g.												1.1	1.2	.	2.1
anella vulgaris L.	.	.	.	+	.	.	.	+	.	.	.	1.2	.	.	.

T										
ocijacija:	BLEENCHNO — ABIETETUM Horv. (1938) 1950.									
basocijacija:	fagetosum Rauš 1975.									
oj snimke	1/1	2/5	3/10	4/15	5/20	6/21	7/25	8/30	9/35	10/
kalitet				Fužine — G. J. Brloškova						
jel				58						
ličina snimke, m ²				400						
tum										
dmorska visina, m										
spozicija										
klinacija										
ološka podloga										
kravost sloja drveća %	NW									
kravost sloja grmlja %	10—15%									
kravost prizemnog rašća %										
kravost sloja mahovine %										
KUPNA POKROVNOST %	100	100	80	80	100	100	50	100	90	100
	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	50	50	80	80	50	50	80	60	80	80
	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
ORISTIČKI SASTAV										
SLOJ DRVEĆA										
arakteristične vrste asocijacije i sveze:										
pies alba Mill	2. 3	2. 1	3. 3	2. 1	2. 1	2. 1	1. 1	2. 1	2. 3	2. 1
ferencijalne vrste:										
gus silvatica L.	3. 4	3. 4	2. 3	3. 4	2. 3	3. 3	2. 3	3. 3	3. 3	3. 3
SLOJ GRMLJA										
ferencijalne vrste:										
gus silvatica L.	1. 2	2. 3	1. 3	1. 2	1. 2	1. 2	1. 2	1. 2	1. 2	1. 2
SLOJ PRIZEMNOG RASČA										
arakteristične vrste asocijacije i sveze:										
pies alba Mill.	+	+	+	+	.	+	+	+	.	+
zula forsteri (Sm) D. G.	+	+2	+2	.	.	.	+2	+2	+2	+2
echum spicant (L.) With.	(+2)	+2	.	.	+2	1. 2	.	.	.	(1.
ilium rotundifolium L.	+	+2	.	+	.	.	+	+	+	.
ccinium myrtillus L.	1. 2	1. 2	.	.	1. 2	+

<i>uzula nemorosa</i> (Pal.) E. Mey.	+2	.	+	+2	.	.	.	1.3	+2	.	+
<i>copodium anotinum</i> L.	.	1. 2	.	.	+
<i>orbus aucuparia</i> L.	+
referencijalne vrste:											
<i>lamagrostis arundinacea</i> (L.) Roth.	2. 3	+2	3. 3	2. 3	+2	+2	3. 3	2. 3	2. 3	2. 3	+
<i>ngus silvatica</i> L.	.	1. 2	.	1. 2	1. 2	+2	1. 2	.	.	+	+
ratilice:											
<i>enanthes purpurea</i> L.	1. 1	1. 1	1. 1	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>alis acetosela</i> L.	+	1. 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>poteris phegopteris</i> (L.) Christens.	+2	+2	.	+2	1. 2	1. 2	.	+2	+2	+2	+
<i>estuca silvatica</i> Vill.	R	.	+2	1. 2	+2	.	+2	+2	+2	+2	+
<i>hyrium filix femina</i> (L.) Roth.	1. 2	1. 2	1. 2	+2	.	1. 2	1. 2	1. 2	1. 2	.	1
<i>ubus hirtus</i> W. K.	+	R	+	.	+	+	+	+	+	+	+
<i>ubus idaeus</i> L.	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>necio nemorensis</i> L.	.	R	+	R	R
<i>osidium filix mas</i> (L.) Schott.	.	.	1. 2	+	.	.	1. 2	.	.	.	1
<i>entiana asclepiadea</i> L.	+2	.	+2	.	.	.	+2
<i>etasites albus</i> Gartn.	+	+
<i>aleopsis tetrahait</i> I.	.	.	+
<i>cer pseudoplatanus</i> L.	0	0	0	0	0	0	R	0	0	0	0
<i>olidago virga aurea</i> L.	0	0	R	0	0	0	0	0	0	0	0
SLOJ MAHOVA											
karakteristične vrste asocijacije i sveze:											
<i>lytrichum attenuatum</i>	2. 2	2. 3	1. 2	2. 2	1. 2	2. 3	2. 3	1. 2	1. 2	1. 2	1

b) *Blechno-Abietetum hylocomietosum* Horv. — na vlažnim staništima, naročito u manjim depresijama. Diferencijalne su vrste: *Hylocomium loreus*, *Majanthemum bifolium*, *Picea excelsa*, *Sphagnum girgensohnii*, *Carex brizoides* i dr. Ovamo pripadaju poznate šume u Belevinama, Sungerskom Lugu i Mlaki kod Fužina. Subasocijacija ističe se obimnim pojavljivanjem smreke koja povezuje ove šume s gorskom šumom smreke (Tab. 2).

Intezivnom sjećom i otvaranjem sklopa prelazi jelova šuma s rebaračom na toplijim staništima lako u bukovu šumu, ali se u njoj brzo pojavljuje pomladak jela, koji najzad opet pretegne i sastavlja krasnu, punokrvnu jelovu šumu pravilnog rasta i izvanrednih dimenzija. Takav slučaj imamo u gospodarskoj jedinici »Brloško« (Fužine), gdje je zbog toga po dr. D. Raušu opisana nova subasocijacija *fagetosum*.

c) *Blecho-Abietum fagetosum* Rauš — zajednica je razvijena na silikatima i škriljevcima s blagim nagibima i različitim eksponicijama. Tla su duboka smeda kisela na silikatima s vrlo malo sitnoga skeleta.

U sloju drveća prevladava bukva, a jela se javlja u stablimičnoj strukturi. Diferencijalne vrste su: *Fagus silvatica* i *Calamagrostis arundinacea*. Na otvorenim mjestima prevladava trava milava i otežava prirodno pomlađivanje jela (Tabl. 3).

Osim opisanih bukovo-jelovih šuma na tom području nalaze se još i šumske zajednice kao što su:

- gorska bukova šuma
(*Fagetum croaticum dinaricum* Horv. 38)
- subalpska bukova šuma
(*Aceri-Fagetum illyricum* Horv. 38)
- šuma gorskog javora i običnog jasena
(*Aceri-Fraxinetum excelsioris* Horv. 38)
- šuma crnog graba i crnog jasena
(*Orno-Ostryetum carpinifoliae* Rauš 75)
- šuma jela s milavom
(*Calamagrosti-Abietetum* Horv. 50)
- gorska šuma smreke
(*Piceetum croaticum montanum* Horv. 50)
- subalpska šuma smreke
(*Piceetum croaticum subalpinum* Horv. 50)
- šuma bora krivulja
(*Pinetum mughi croaticum* Horv. 50)

Razumljivo je da se osim šumske vegetacije na tako visinskoj razvedenom području javljaju i planinski pašnjaci, rudine, vegetacija točila, ponikvi i stijena.

ZAKLJUČAK

Na temelju pristupačne literature i obavljenih fitocenoloških istraživanja možemo zaključiti slijedeće:

1. Šuma bukve i jela (*Abieti-Fagetum croaticum* Horv.) s facijesima *Omphalodes verna* i *Mercurialis perennis* obrasta najveće površine Gorskog kotara.

2. Šuma jele s rebračom (*Blecho-Abietetum* Horv.) sa subasocijacijama: *galietosum rotundifolii*, *hylocomietosum* i *fagetosum* zastupljena je na znatnim površinama.

3. Šumska vegetacija najveću razliku pokazala je u odnosu na geološku podlogu, pa se šuma bukve i jele javlja na vapnenastoj i dolomitnoj, a šuma jele s rebračom na silikatnoj podlozi.

4. Ostale šumske zajednice, osim bukovih, nalaze se na manjim površinama i specijalnim lokalitetima i biotopima.

LITERATURA

- Bertović, S. et all.: Tipološke značajke šuma gospodarske jedinice Brod na Kupi, »Radovi« br. 21, Zagreb 1974.
- Cestar, D. et all.: Tipološko značenje šuma u gospodarskoj jedinici »Crni lug«, »Radovi« br. 26, Zagreb 1976.
- Horvat, I.: Biljnjosociološka istraživanja šuma u Hrvatskoj. Glas, šum. pok. 6, 1938 Zagreb.
- Horvat, I.: Istraživanje vegetacije planinskog skupa Risnjaka i Snježnika. Šum. list 74, 1950. Zagreb.
- Horvat, I.: Istraživanje i kartiranje vegetacije primorskih obronaka zapadne Hrvatske i područja izvora Kupe. Šum. list 75. 1951. Zagreb.
- Horvat, I.: Die Tannenwälder Kroatiens im pflanzensoziologischen und forstlichen Zusammenhang. Schweiz. Zeitschr. für Forstwesen 10/11. 1957. Zürich.
- Rauš, Đ.: Fitocenološka karta gospodarskih jedinica Kupjački Vrh i Belevine u fakultetskoj šumi Zalesina. Tisak Grafički zavod Hrvatske, 1975.
- Rauš, Đ.: Fitocenološka karta gospodarske jedinice Sungerski Lug. Tisak Grafički zavod Hrvatske, 1977.
- Tregubov, V. et all.: Prebiralni gozdovi na Snežniku. Institut za gozdarstvo in lesno gospodarenje Slovenije, Ljubljana, 1957.

Forest Vegetation on the North-west Border of the Balkan Peninsula

Summary

The north-west border of the Balkan Peninsula runs along a line connecting the source of the Kupa river and the bay of Rijeka. At the same time it is the north-west border of the so-called Gorski kotar area. It is a mountainous region, the highest peak of which is Risnjak (1528 m). This paper summarises forest vegetation of the area. The greatest part of this area is covered with ass. Abieto-Fagetosum croaticum Horv. and ass. Blechno-Abietum Horv. Ass. Abieto-Fagetosum croaticum is found on the geological parent rock of limestone and dolomite, while ass. Abieto-Fagetum is found on the siliceous parent rock. Other associations, with the exception of ass. Fagetum croaticum dinaricum Horv., are to be found in smaller areas and at special localities and biotypes. These associations are enlisted on page. 237 of the article. Floristic composition of the two associations (with a subassociation and facies) are shown in Tables 1—3.

UDK: 630⁴5 : 595.7 (Buxus sempervirens L.)

NEKI NAJAVAŽNIJI ŠTETNICI ŠIMŠIRA (*Buxus sempervirens* L.)

Milan ANDROIĆ¹

Miroslav HARAPIN²

Obični šimšir (*Buxus sempervirens* L., Buxaceae) je vazdazeleni grm ili drvo, koje se veoma često uzgaja u nasadima kao ukrasni grm ili zelena ograda. Dolazi u zapadnoj Aziji i južnoj Evropi i kod nas je veoma čest.

Nedavno je Dijagnozno-prognostički centar Šumarskog instituta u Jastrebarskom dobio uzorak oštećenja lišća šimšira koje je u Dalmaciji uzrokovala muha šiškarica *Monarthropalpus buxi* Geoffr., Diptera, Cecidomyidae.

Liović '84.

SL. 1. *Monarthropalpus buxi*

¹ Prof. dr Milan Andrović, Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Šimun-ska c. 25.

² Mr Miroslav Harapin, Šumarski institut Jastrebarsko, Jastrebarsko

Kako je literatura o štetnicima na šimširu veoma oskudna i teško dostupna šumarskim stručnjacima u nas, donosimo ovdje popis nekih najvažnijih vrsta, od kojih su neke monofagi tj. napadaju samo šimšir, a druge polifagne vrste imaju više domaćina.

U monofagne vrste ubrajaju se:

Monarthropalpus buxi Geoffr. (Dipt. Cecidomyiidae). Ova mala muha šiskarica do 1 mm, naračasto žute boje, leti potkraj svibnja. Zenka odlaže jaja ispod epiderme na donjoj strani lišća. Žutozelene ličinke miniraju list svaka za sebe u obliku malih ovalnih mina veličine nekoliko milimetara. List se na tom mjestu najprije nadigne, zatim požuti i konačno se epiderma odvoji. Na jednom listu nade se više izoliranih mina, pa se list može osušiti, što uvelike umanjuje ornamentalnu vrijednost šimšira. Ličinke rastu polagano, prezime u listu i u proljeće su ponovo aktivne, pa se u travnju zakukulje. Iz kukuljica koje sa dvije trećine veličine vire iz probijene epiderme lista izlete mušice u svibnju kada se roje.

Suzbijanje se može provesti mehaničkim putem, što u slučaju jačeg napada dakako ne dolazi u obzir. Ono se vrši skidanjem požutjelih listova u kojima se još nalaze ličinke. Bolji bi se rezultati postigli tretiranjem nekim sistemičnim sredstvom (Parathion i sl.) prije no se ličinke zakukulje.

Jedna od monofagnih vrsta koju srećemo na šimširu je štitasta uš *Eriococcus buxi* Targ. (Hem. Pseudococcinae). Vrste koje pripadaju ovoj grupi nemaju štitu, ali su pokrivene većim ili manjim bijelim voštanim nakupinama. Vrlo je rijetka pa joj ni biologija nije dovoljno proučena.

Psylla buxi L. (Hem. Psyllidae) je, izgleda, monofag tj. dolazi samo na šimširu. Šimširova lisna buha, mogli bi je tako nazvati, slična je jabučnoj lisnoj buhi (*P. mali* L.). Velika je do 2 mm žuto zelene boje sa smeđim mrljama. Javlja se u drugoj polovini svibnja i u lipnju. Tada ženke odlažu jaja na vrhovima grančica šimšira ili u blizini pupova. Ličinke se pojave u jesen i prezime. U proljeće sišu sokove na mladom lišću pod zaštitom bjelkastih voštanih nakupina kojima su pokrivene. Zakukulje se već u travnju. Šteta je u smanjenju estetskog izgleda šimšira. Suzbijanje ličinki može se vršiti nekim od sistemičnih sredstava.

Polifagne su vrste:

Pinnaspis buxi Bouch. (Hem. Diaspinae). Po svom izgledu ova štitasta uš slična je zimzelenoj štitastoj uši (*Chionaspis evonymi* Comst.) i njenim srodnicima (*Pinnaspis aspidistrae* Sign.). Štitovi ženke imaju kruškolik oblik, dugi su do 2 — 3 mm, a široki 1.4 mm. Mužjaci imaju štitove dužine gotovo polovinu štita ženke i dva i po puta uže. Štitovi ženke su žutkasti, a mužjaka bjelkaste boje. Pored šimšira ova uš napada i druge ornamentalne biljke (*Antharium*, *Dracaena*, *Phyllodendron* i dr.). Raširena je po Evropi i Africi. Ako se masovno razmnoži dovodi do ugibanja biljaka. Suzbijanje se kao i ostale štitaste uši, prije svega sistemičnim sredstvima.

Mytilococcus (Lepidosaphes) ulmi L. (= *Mytilaspis pomorum* Sign.) u nas poznata pod imenom brijestova ili jabučna koma uš. To je veoma polifagna

uš. Naziv je dobila po svome karakterističnom obliku štita, koji je sprijeda sužen i podsjeća na školjku dagnju ili na zarez. Napada oko 60 vrsta drvenastih biljaka među ostalima jabuku, krušku, šljivu, brezu, kesten, brijest, bukvu, topolu, lipu, hrast, te razno grmlje: ruže Viburnum i dr. Napad može biti tako intenzivan da štitovi potpuno prekriju koru drveta. Kod ove vrste postoji više rasa. Mogu se razmnažati spolnim putem, ali i partenogenetski.

Suzbijanje se kao i ostale štitaste uši, najbolje ljeti kad se pojavljuju ličinke, koje još nisu zaštićene štitom.

Aonidiella aurantii Mask. (Hem. Diaspinae). Žuta narančina štitasta uš. Štit je okrugao, žutosmeđe boje sa centralnim crvenkastim dijelom. I sama uš je crvene boje. Ženka leže do 150 živih mlađadih. Ima 3 — 4 generacije. Napada prije svega agrume: limun, mandarine i naranče, smokve, jabuku, šljivu, krušku, hrast; od grmlja pored šimšira, ružu i smrđljiku. Često brojnost populacije ovih ušiju biva reducirana prirodnim neprijateljima među koje spadaju bube mare (Coccinellidae): *Chilocorus bipustulatus* L. i osica *Aphelinus chrysomphali*.

Aspidiotus hederae Wallot (Hem. Diaspinae). Za ovu je uš karakteristično da je zbog ogromnog variabilитета citirano ni više ni manje nego 289 sinonima. Raširena je u cijeloj Evropi. Kod nje je naročito izražena polifagija. Prema nekim autorima napada više od 100 vrsta biljaka, a najviše se nađe na agrumima i ukrasnom bilju. Ima 4 generacije, ali se pojedini stadiji miješaju pa se nalaze zajedno na istoj biljci. Lišće, grančice, grane i plodovi mogu biti potpuno prekriveni štitovima ženke, koje sišu sokove. Mogu uzrokovati sušenje pojedinih dijelova ili cijelih biljaka.

Suzbijanje insekticidima (sistemicima) kao i kod drugih vrsta štitastih ušiju. Suzbijanje je najbolje započeti prije tjeranja vegetacije, a zatim se ponavlja u razmaku od 15 — 20 dana nakon toga. Obično se treće suzbijanje vrši polovinom srpnja i kolovoza.

Eulecanium (= *Coccus, Lecanium*) *corni* Bouché (Hem. Lecaniinae), je poznata u nas kao šljivina štitasta uš. Ženke se ne kreću nego su sisalom pričvršćene na granu. Ličinke prve faze su prozirne veličine 1 mm sa uskim grebenom na hrptu. U drugoj razvojnoj fazi veličina je već do 2 mm, a u trećoj se preobražava u ženku veličine do 4 mm, koja je fiksirana na granama. Ličinke od kojih nastaju mužjaci nakon druge faze razvoja stvaraju kukuljični bijeli ovoj, ispod koga se izvuku mužjaci sivo-crne boje. Tijelo im se završava karakterističnim relativno dugim bodljama. Dužina je 1,6 mm. Ženke su u stanju odložiti i do 2 000 jaja. Poslije odlaganja ona ugiba, a jaja ostaju ispod njenog hrptenog oklopa zaštićena. Ličinke se polovinom lipnja izvuku ispod oklopa i prelaze na lišće. Prezime na kori ili u rašljama grančica i grana i na proljeće prelaze na mlade izboje i tu sišu sokove.

Ova se uš suzbija zimi i ljeti. Zimi se upotrebljavaju sredstva kao dinitrokrezolske emulzije. Ljeti se primjenjuju sistemići ili dodirni insekticidi, koji se upotrebljavaju u vrijeme kad se uši nalaze na lišću, ili ujesen kad se sele na grane (KOVAČEVIĆ 1952).

Chrysomphalus dictyospermi Morg. (Hem. Diapsinae), crvena štitasta uš agruma. Ženke imaju okrugli, a mužjaci eliptični štit veličine 1,5 — 1,7 mm. I ova je uš polisagna. Napada pored agruma maslinu, smokvu, palmu, ružu, bršljen, šimšir i dr. U području Mediterana ima 3 — 4 generacije. Uš se zadr-

žava većinom na gornjoj, ali i na desnoj strani lista, a plodovi zakržljaju. U slučaju jakog napada dolazi i do sušenja. Suzbija se kao i ostale štitaste uši.

Parlatoria pergandii (Hem. Diaspinae) je nešto rijedा polifagna uš bez većeg značenja za šimšir na kome se tek povremeno nađe, prije svega u predjelima sa blagom klimom.

J. IOVIĆ 84

Sl. 2. *Eulecanium corni*

Razvojem turizma i izgradnjom turističkih i rekreacionih objekata naročito u mediteranskoj regiji, sve se više sadi ukrasno bilje, naročito ono zimzeleno, koje kako vidimo može biti napadnuto navedenim štetnicima, kojima se do sada (na tom bilju) nije poklanjala velika pažnja. Determīnacija pojedinih vrsta mora biti povjerena stručnjacima specijalistima, a na temelju pojedinih vrsta mogu se odabratи metode suzbijanja, koje su za štitaste uši uglavnom iste, no važni su termini kad ih treba primjeniti.

LITERATURA

- Della Beffa (1961): Insetti dannosi all'agricoltura. Milano.
Kovačević, Ž. (1956): Primjenjena entomologija II i III. Zagreb.

M. Andrić i M. Harapin
Some Harmful Insects of Box (*Buxus sempervirens L.*)

Summary

Common Box (*Buxus sempervirens L.*, Buxaceae) is an evergreen shrubby tree which is cultivated in plantations as an ornamental shrub or green fence. With regard to harmful entomofauna Box is most often attacked by the following insects: *Monarthropalpus buxi*, *Eriococcus buxi*, *Psylla buxi*, *Piunnaspis buxi*, *Mytilococcus ulmi*, *Aonidiella aurantii*, *Aspidotus heredae*, *Euleanum corni*, *Chrysomphalus distyospermi* and *Parlatoria pergandii*.

The forementioned harmful insects can be successfully controlled by winter (dinitrocreosol) and summer (systemics such as Parathion) treatment. Knowledge of the biology of the listed species is of great importance.

U NEKOLIKO REDAKA

Insekti i insekticidi. Iz cijelog svijeta se množe vijesti o rezistenciji insekata prema insekticidima upotrebljavanim protiv njih. Navodi se, da je posljednjih 10 godina gotovo udvostručen broj vrsta koje su postale otporne prema najmanje jednom insekticidnom pripravku. Danas je to praktički već više od 400 vrsta i broj stalno raste pored nastojanja znanstvenika da zaustave ovaj nepovoljan razvoj. Priroda se brani sama i zato su tako važni pripravci protiv insekata na bazi bioloske borbe. Na primjer raste izrazito rezistencija moskita protiv kemijskih tretiranja, posljedica je cjelosvjetski porast oboljenja od malarije pa je u posljednjih pet godina broj slučajeva obolenja udvostručen i dosega više od 200 miliona. Malaria je tako postala opet najraširenija bolest na svijetu koju prenose insekti.

Istraživanja se pokazala, da se nakon 10 — 15 generacija populacije insekata kod upotrebe istog kemijskog pripravka u borbi protiv njega razviju od preživjelih jedinki nove otpornije populacije. Njihov naslijedni osnov već sadrži gen, koji neutralizira učinke prvotno veoma djelotvornoga otrova. Tako ima danas već 57 pripravaka, koji nisu praktički upotrebljivi u borbi protiv insekata, a oni predstavljaju investicije mnogo milijuna dolara. Uspoređeno se smanjuje broj novorazvijenih i proizvedenih pripravaka. I tako se danas već događa, da se na pr. u SAD oko 50% insekticida upotrebljavaju u borbi protiv škodljivih insekata doslovce rasipa protiv već rezistentnim vrstama insekata.

Hr

ZBORNIK RADOVA

povodom jubileja

AKADEMIKA PAVLA FUKAREKA

»U 1982. godini navršilo se 70 godina života i preko 40 godina uspješnog i plodnog rada akademika Pavla Fukareka. Obilježavanju ovog jubileja pridružuje se, s razlogom, široka naučna javnost, jer se radi o naučnom stvaraocu i djelu koje je već davno zauzelo zapaženo mjesto u razvoju naše i svjetske nauke; radi se o čovjeku koji je entuzijazmom i velikim društvenim angažmanom učestvovao u krčenju puteva progresa ovog društva u posljednjih nekoliko decenija«. Ovim riječima akademik MILIVOJ CIRIĆ otvara stranice »Zbornika radova povodom jubileja AKADEMIKA PAVLA FUKAREKA«, Zbornika kojeg je kao LXXII knjigu »Radova« izdala Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Iako pripreme za Zbornik daturaju od početka 1981. godine, Slavljenik ga nije dočekao. Nije ga dočekao niti se ispunila želja M. Prodana (Zbornik, str. 77) da »i dalje kao svjato primjer nama kolegama i mlađim generacijama još dugo djeluje u najboljem zdravlju«. Nije dočekao izlazak Zbornika, jer je smrt bila brža i otela ga početkom 1983. godine (17. veljače) a knjiga je izašla u drugoj polovini iste godine; mogao je vidjeti tek rukopise, te saznati tko i o čemu piše.

Radovi u Zborniku od 550 stranica grupirani su u skupinu uvodnih, skupinu »Šumarstvo«, skupinu »Dendrologija« i skupinu »Fitocenologija«. Radovi su objavljeni ne samo na hrvatsko-srpskom i slovenskom jeziku nego i na engleskom, francuskom te njemačkom. Sve naslove priloga na stranim jezicima navodimo prema prijevodu u naslovima sažetaka uz oznaku jezika originala (engl., franc., njem.).

Uvodni dio Zbornika sadrži:

M. Cirić: Uz jubilej Akademika Pavla Pukareka,

B. Jovanović i Emilia Vukičević: Akademik Pavle Fukarek kao dendrolog,

V. Stefanović: Doprinos akademika Pavla Fukareka razvoju fitocenologije,

V. Stefanović: Bibliografija Akademika Pavla Fukareka.¹

U grupi radova iz šumarstva su:

Leena Hämet-Ahti: Postojeća i potencijalna ukrasna stabla u šumarstvu i oblikovanju čovjekove okoline u Finskoj (engl.).²

Gisela Jahn: Prilog pitanju zajednica listopadnog drveća i njihovih staništa u sjeverozapadnoj njemačkoj ravnici (njem.).

D. Klepac: Novo shvaćanje principa trajnosti,

¹ Ova, kao i bibliografija objavljena u Sum. listu (br. 3—4/1983), dopunjena je bibliografijom u memorijalnom članku S. Bertovića Dr P. Fukareku, objavljenom u »Acta Bot. Croat.« 42, 175—190, 1983.

² U originalu naslov glasi »Actual and Potential Exotic trees of Landscaping and Forestry in Finland«.

- H. Leibundgut: »Finvald«, reliktnе borove šume u centralnim Alpama (njem.),
Hannes Mayer: Uzgojna vrijednost munike (njem.),
D. Mlinšek: Šume Jugoslavije i njihova uloga u evropskom šumarstvu,
M. Prodan: Entropija princip u šumarstvu (njem.),
A. Thill: Ekologija i produktivnost šume (franc.),
J. Roglić: Biljni pokrov na kršu u svjetlu razvojnih faza,

U grupi radova iz **fitocenologije** su:

- K. Browicz: *Euphorbia dendroides* L. u istočnom mediteranu (engl.),
R. Drenkovski: *Acer pannonicum* Drenkovski, sp. nov. nova vrsta roda *Acer* L. (sekcija *platanoides* Pax emend. Momotani),
S. Džekov: Rod *Sorbus* na području SR Makedonije,
H. Em: Tisa (*Taxus baccata* L.), božikovina (*Ilex aquifolium* L.) i lovorolisna lika (*Daphne laureola* L.) u šumama Makedonije,
C. Favarger i W. T. Stein: Prilog citotaksonomiji vrste *Amelanchier ovalis* Medikus (franc.),
Melle Y. de Ferre: Evolucija bora *Pinus sylvestris* u Evropi na osnovu izučavanja klica (franc.),
R. Gellini, P. Grossoni i S. Fineschi: Istraživanja nekih provenijencija vrste *Pinus laricio* (engl.),
A. Gudesci: Sistematska pripadnost jele (*Abies* Mill.) na planini Kožuf u SR Makedoniji,
A. Hoffman: Rasprostranjenost šumskih zajednica crnog graba (*Ostrya carpinifolia* Scop.) u Italiji (njem.),
N. Janjić: Nove forme obične sive topole (*Pinus canescens* /Ait./ Sm.) iz Centralne Bosne,
R. Lakušić: *Alnus incana* (L.) Moench, subsp. *fukarekiana* Lakušić,
A. Matović: Razvoj ploda, sjemena i sposobnost klijanja vrsta *Fraxinus angustifolia* Wahl. ssp. *pannonica* (Fukarek) Soó et Simon and *Fraxinus excelsior* L.,
K. Micevski i E. Mayer: *Genista fukarekiana* K. Micevski E. Mayer spec. nova u flori Makedonije (njem.),
O. Piškorić: Stabla običnog čempresa (*Cupressus sempervirens* var. *horizontalis* Gord.) sa sploštenim granama,
N. Popnikola: Neke morfološke karakteristike i varijabilnost muških cvasti jele (*Abies alba* Mill.) u prirodnim populacijama SR Makedonije,
J. Radić: Doprinos poznавању rujevine (*Cotinus coggygria* Scop.),
J. Staszkiewicz: Varijabilnost šišarki smrče (*Picea abies* L. Karst.) u Bosni i Hercegovini (engl.),
A. M. Svoboda: Tri značajne jugoslavenske vrste drveća koje se sade u Čehoslovačkoj (njem.),
Ana Skalicka: Vrste *Chamaecytisus* Link. u istočnoj Evropi (engl.),
H. Schmidt-Vogt: Morfološki varijabilitet smrče (*Picea abies* L. Karst.) na granici areala Evrope (njem.),

J. Ruiz de la Torre: Uloga gimnosperma u postojećoj vegetaciji Španskog poluostrva (engl.),

M. Tošić: O jednom nalažištu Pančićeve omorike (*Picea omorika* Panč.) u Srbiji,

S. Vasiljević: O međusobnom odnosu nekih morfoloških odlika drveća roda *Pinus*,

M. Vidaković i A. Krstinić: Varijabilnost nekih morfoloških i anatomskeih svojstava alepskog bora (*Pinus halepensis*) i brucijskog (*P. brutia*) bora i njihovih hibrida,

D. Voliotis: Areal, ekologija i sinekologija *Taxus baccata* u Grčkoj (njem.).

U grupi radova iz *fitocenologije* su:

F. Assadollahi, M. Barbéro i P. Quezel: O fitosociološkim obilježjima glavnih šumskih vegetacijskih skupina Irana (franc.),

M. Barbéro: Sjeveromediteranske planine: pokušaj klasifikacije u okviru visinskih stupnjeva i njihovih bioklimatskih varijanti (franc.),

N. Boçcaiu i F. Täuber: Jedno fitogeografsko sastajalište: Đerdapska klisura (njem.),

I. Csapody: Travne i šumske biljne zajednice flornog distrikta Laitacium u Mađarskoj (njem.),

Roswitha Gutternig, Brigitte Schmedt i R. Krisai: Prilog poznavanju raspšrotranjenosti i cenotičkih odnosa *Betula nana* L. i drugih borealnih flornih elemenata u Lungau (njem.),

A. O. Horvat i B. Kevey: Brdske vrste u reliktnim šumama sjevero-zapadnog oboda Mađarske nizije (engl.),

M. M. Janković i V. Stevanović: Prilog poznavanju subalpijske zajednice mezijske bukve i planinskog javora (*Acer heldreichii* Orph.) na sjevernoj padini Šarplanine,

H. Jelèm: Nizinske šume Dunava u Austriji (njem.),

F. Klötzli: Nova saznanja o granici bukve u srednjoj Evropi (njem., u originalu »novija saznanja . . .«),

C. Malos: Kritička zapažanja o termofilnoj vegetaciji jugo-zapadnog dijela Rumunije (franc.),

L. Marinček: Visokogorsko bukovje u Sloveniji,

A. Majer: Fitocenološke i geobotaničke karakteristike šuma tise i bukve u Bakony području Mađarske (njem.),

K. Mraz: Ekologija smrčevih ekosistema na staništima jelovih šuma u češkim planinama (njem.),

V. Mišić: Primena istorijskog principa i metoda u fitocenološkoj analizi reliktnе šumske vegetacije u refugijama Balkanskog poluostrva (engl.),

R. Neuhäsel i Zdenka Neuhäsljava: *Pruno-fraxinetum* Oberd. 1953. u predkarpatskom podbrežju (njem.),

T. Peer: Mjesto grmolikih šuma medunca u južnom Tirolu (njem.),

D. Rauš: Šume hrasta lužnjaka u Slavoniji i Baranji,

F. Rexhepi: Šumske fitocenoze sa crnim grabom (*Ostrya carpinifolia* Scop.) na području Kosova (Jugoslavija),

R. Rizovski: Fitocenoza crnog graba (*Ostrya carpinifolia* Scop.) na silikatnoj podlozi u Makedoniji,

I. Resmerita: Istraživanje vegetacije planina Toroiago, Maramures — Românie (franc.),

I. Szodfridt: Odnos između tipa staništa i tipa vegetacije na pješčanom terenu u oblasti između Dunava i Tise (engl.),

V. Stefanović i Željka Bjelčić: Zajednica ljeske sa božurom (*Paenonia — Coryletum avellanae* Ass. n.) — šibljak Dinarskog Karsta,

I. Šugar: Biljnogeografski položaj i raščlanjenost vegetacije Istre u svjetlu najnovijih fitocenoloških istraživanja,

I. Trinajstić: Mješovite zimzeleno-listopadne šume crnike i duba (*Quercetum ilicis — virgiliianae* Ass. nov.) južnojadranskog primorja Balkanskog poluotoka,

K. Zarzycki: Šumska vegetacija nacionalnog parka Tatra u Poljskoj u odnosu na edafске faktore, (engl.),

Anna Medwecka-Kornaš i J. Kornaš: Savremeni rezultati kartiranja flore poljskih Karpata (engl.).

Ovih šestdesetak radova u ovom zborniku dokazanom su priznanja i poštovanja P. Fukareka, ne samo u našoj zemlji nego i diljem cijele Europe, od Finske na sjeveru do Grčke i Irana na jugu. To zapravo možemo zaključiti oslanjajući se na prezimena autora te prema sadržaju priloga. Možemo samo zaključiti, jer se njemačkim jezikom služe autori ne samo u Austriji i Njemačkoj nego i u Švicarskoj pa i u Italiji (iz Južnog Tirola). Zemlja autora mogla se забilježiti bar u »Sadržaju«. To je potrebno i gledajući s povijesnog stajališta tj. zbog budućih čitatelja Zbornika.

Iako je cijeli Zbornik u čast P. Fukareka, ipak u nekim prilozima to se je posebno apostrofira. Osim već uvodno citiranog teksta M. Prodana, H. Mayer svoj prilog o uzgojnim svojstvima munike započinje konstatacijom, da je »Pavle Fukarek s neumornom energijom i velikim uspjehom popunio sve bitne luknje našeg znanja o planinsko šumskoj vegetaciji jugoistočne Europe« str. 53); »Akademik Pavle Fukarek«, piše Karel Mraz, »u svom opsežnom životnom djelu posvetio je veliku pažnju i jeli i jelovim šumama«, a »ekologija jele nije važna samo s botaničkog, fitocenološkog i općeg znanstvenog stanovišta nego također od velikog je interesa i za šumarstvo i za gospodarstvo« (str. 427). A. M. Sloboda u svom prilogu »Tri značajne jugoslavenske vrste drveća koje se sade u Čehoslovačkoj« pridodaje podnaslov »Zasluge P. Fukareka za poznavanje vrsta *Picea omorica*, *Pinus peuce* i *Pinus heldreichii*, itd.

Potrebno je upozoriti i na prilog M. Vidakovića i A. Krstinića »Varijabilnost nekih morfoloških i anatomske svojstava alepskog (*Pinus halepensis*) i brucijskog (*P. brutia*) bora i njihovih hibrida«, jer se pod tim naslovom kriju i neki rezultati istraživanja navedenih svojstava interesantni i za praktičku primjenu. Između ostalog saopćeni su i rezultati istraživanja V. Sertića navedeni u njegovoj disertaciji (1980. god.) o »fizikalno-kemijskim svojstvima smole alepskog bora (*P. h. Mill.*) dobivene različitim tehnološkim postupcima«. Između ostalog konstatirano je, da je smola čistih populacija alepskog bora (u ovom slučaju s

otoka Hvara i Raba) homogenija od smole populacija hibridnog karaktera (ovdje od Zadra). O toj činjenici bit će potrebno voditi računa kada će se, opet, smolarići, jer homogenost smole sigurno određuje i način njezine prerade, pa i kakvoću proizvoda. Ne smijemo smetnuti s umu, da ponekad i male razlike mogu biti značajne ako ne po svojstvima a ono u prodaji. Pri tom imam na umu, da je svojedobno, tamo 1937/38. godine, iz Danske posebno tražena smola iz crnoborovih panjeva proizvedena u, nazovimo ih tako, primitivnim žičnicama a ne tvorničke proizvodnje (iz Dobruna).

U radovima nalazimo i niz brojčanih (statističkih) podataka. Tako saznajemo da se zajednice crnog graba u Italiji nalaze na 790 000 ha (12% šumske površine) od čega 210 000 ha na rubnom području i rječnim prodorima u masivu Alpa, 579 000 ha u masivu Apenina i 850 ha Sardiniji, te su po površini na prvom mjestu (slijede šume pitomog kestena na 683 000 ha i bukve na oko 644 000 ha). Iako danas, kako tvrdi autor A. Hoffmann, nemaju značajniju gospodarsku vrijednost njihovo postojanje važan je ekološki, pa i estetski, činilac krajolika (zašto »landšafta« kao stoji u sažetku na str. 380) o čemu smo se osvijedočili prolazom preko srednjeg dijela Apenina. Brojčane podatke o rujevini na padinama Biokova saopćuje i J. Radić (str. 216), Tošić (str. 271. a koje je objavio i u svom članku u »Šumarstvu«, — 1983. str.), A. Majer (str. 415—120 000 jedinki tise u bakonjskoj šumi u sklopu as. Taxo-Fagetum) i dr.

Eto i konstatacija E. Prodana (str. 76): »Princip entropije³ i spoznaja ireverzibiliteta u razvoju prirodnih sistema izvanredno obogačuje znanstvene spoznaje kompleksne međuzavisnosti«. Za šumarstvo to znači, da se »u Europi razvijeni osnovni principi šumskog gospodarstva (neprekidnost, dugoročnost i potrajnost) moraju uvažavati. Samo uvažavanjem ovih znanstvenih šumskogospodarskih osnovnih postavki moći će se u praksi ostvariti ekološki ciljevi.« Pri tem ne smijemo zaboraviti da se i u prirodnoj šumi (prirodnim parkovima, rezervatima — nap. OP) i u prašumi mora na odgovarajući način šumarski gospodariti, jer će samo tako moći djelotvorno zaštiti od uništenja«.⁴

Završimo ovaj prikaz Zbornika priznanjem J. M. Prodana da je »Akademik Prof. dr Pavle Fukarek u svom dugogodišnjem idealizmu bio i jest pionir na tom području (fitocenologije, nap. OP) u službi šumarstva svoje zemlje i u službi znanosti uopće«.

O. Piškorić

³ tj. drugog zakona termodinamike po kojem »toplina u jednom sistemu koja se ne troši, stalno raste i — matematski rečeno — teži jednom maksimumu«.

⁴ Za to kod nas imademo dokaz u specijalnom rezervatu šumske vegetacije Prašnik. Naime, da se u tom rezervatu oko 1970. godine nisu poduzele mjere oslobođanja hrastovog mladiča od grabe i drugih vrsta mlada sastojina ne bi više bila hrastova, zamijenila bi je grabova a na hrastovu trebalo bi čekati decenije (i stoljeće).

HRVATSKI BIOGRAFSKI LEKSIKON

Knjiga 1/A—Bi

Zagreb, 1983.

Izdavanje Hrvatskog biografskog leksikona potakao je još 1975. godine direktor Jugoslavenskog Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža. Nakon dvije i pol godine priprema, početkom 1978. godine, održano je savjetovanje šireg kruga kulturnih radnika o koncepciji, namjeni, sadržaju i obradi ovog Leksikona tada pod radnim naslovom Biobibliografski leksikon Hrvatske. Iste godine organizira se suradnja i uredništvu stižu prvi tekstovi. Međutim tek je 1983. godine uspjelo potpuno dovršiti prvi svezak od 800 stranica koji je obuhvatio ličnosti s prezimenima od slova A do Bi, manje nego je bilo prvotno zamišljeno tj. da obuhvati u cijelosti i slovo B.

Temeljni kriterij ovog Leksikona je »pričaz životopisa ili životopisnih podataka s bibliografskim informacijama svih ljudi (plemena i obitelji) od najstarijih vremena do današnjih dana, koji su se bilo čime istakli u izgrađivanju hrvatskog duhovnog i materijalnog života — od kraljeva, velikaša, umjetnika i knjižara do trgovaca, brodara, industrijalaca, dobrotvora, buntovnika, istaknutih iseljnika, revolucionara, boraca, radnika i seljaka — bilo da su djelovali u domovini, u široj zajednici ili u tujini, kao i svih stranaca koji su se uključili u hrvatski život« (iz materijala na spomenutom Savjetovanju). U Leksikonu bit će navedeni i oni koji su se u pojedinim vremenima istakli i svojim negativnim radom, izgubivši prava mjerila u sistemu vrednovanja, te pokušali razgrađivati nacionalnu kulturu i narodnu egzistenciju odnosno i oni »koje je povijest osudila«, kako je na predaji javnosti ove, prve, knjige Leksikona rekao njegov glavni urednik dr Nikica Kolumbić.

Predviđa se, da će cijelokupni Leksikon imati oko 25 000 jedinica i to onih, koji su rođeni prije 1945. godine. U zadnjoj, točnije dopunskoj, knjizi, a koja bi

trebala izići za desetak godina, bit će obrađeni i mlađi kao i oni stariji koji nisu do tada prikazani, jer se za njih kasnije saznalo. Leksikon nije samo registrator činjenica nego i kritički prikaz vrijednosti prikazanih i tako na neki način pruža sliku duhovnog i materijalnog života na našem tlu u prošlosti i posljedicama za sadašnjost i budućnost.

Možemo se upitati zašto u Šumarskom listu registriramo ovu ediciju Jugoslavenskog leksikografskog zavoda (»Miroslav Krleža«)? Odgovor je, međutim, jednostavan a sadržan u protupitanju, zar Šumarstvo također nije sastavni dio narodnog gospodarstva i zar ono nema udjela i u kulturnom životu našeg naroda? Zar i nosioci djelatnosti Šumarstva nisu stvaraoци i radnici u sklopu cijelokupnosti društvene zajednice? Dakle i Šumarima je mjesto u ovom Leksikonu. Kao i kod drugih struktura tako će i od Šumara ući u Leksikon samo oni koji su ostavili trag u pisanoj riječi, jer od onih drugih, bez obzira na njihovo značenje u svoje vrijeme ali bez pisanih dokumenata, s njihovim vršnjacima na njih pada veo zaborava, koprena nepoznavanja. Nije isključeno, da će neke od njih otkriti povjesničar Šumarstva u arhivskim materijalima, koje vrijeme nije uništilo. Za sada je u traganju za takvim Šumarama gotovo jedini putokaz »Kazalo autora suradnika Šumarskog lista od 1877. do 1976. godine« objavljen u »Povijesti Šumarstva Hrvatske 1846—1976. kroz stranice Šumarskog lista« (Zagreb, 1976). To posebno vrijedi za prijašnja razdoblja, jer od unazad tridesetak godina bibliografska kartoteka zabilježit će i imena nekih Šumara, koji nisu ništa objavili u Šumarskom listu, nego u drugim publikacijama.

U prvoj knjizi HBL-a nalaze se Šumari A. Abramović, O. Agić, D. Andrašić, M. Androić, M. Anić, Z. Badovinac, S.

Bađun, J. Balen, P. Belia, P. Barišić, R. Benić i S. Bertović.

Usporedimo li prikaze šumara u Šumarskoj enciklopediji s prikazima u HBL-u uočavamo razlike. Prva je, da je u HBL-u prikazan veći broj nego u ŠE a druga, da su prikazani u HBL-u opširniji, dakle i potpuniji, nego u ŠE. Razlike ne samo u opširnosti nego i o načinu obrade prikazujemo na primjeru P. Barišića i P. Belie.

U Šumarskoj enciklopediji:

BARIŠIĆ, Pavle, šumarski stručnjak (Londžica, Slavonija, 1848. — Sremska Mitrovica, 1908). Šumarske i agronomiske nauke svršio u Križevcima. Radnik i pisac širokih horizontata. Uredio gospodarenje šumama Petrovaradinske imovne općine. Suzbijao pretvaranje hrastovih sjemenjača u vanjače. Mnoge rasprave uništene su za vrijeme Prvog svjetskog rata (O vezi šumskog i poljskog gospodarstva O kolonizaciji, O pošumljavanju relativnog šumskog tla). Surađivao u našim francuskim i njemačkim stručnim listovima. — LIT.: P. Barišić, Šumarski list, 1909.

U HB leksikonu:

BARIŠIĆ, Pavle, šumarski stručnjak (Londžica kod Našica, oko 1853 — Sremska Mitrovica 1. XII 1908). Osnovnu školu završio je u Londžici, građansku u Novoj Gradiški, a 5. i 6. razred gimnazije u Novom Sadu. Nauke je nastavio na Gospodarsko-šumarskom učilištu u Križevcima koje svršava 1873. Dvije godine bio je općinski šumar u Čereviću kod Beočina, a 1875. prelazi Imovnoj općini Petrovaradinskoj, radi do 1885. u Šumariji Klenak, a zatim do kraja života u Gospodarstvenom uredu u Imovne općine u Sremskoj Mitrovici, najprije na uređivanju šuma, a zatim kao upravitelj. Svojim gospodarskim osnovama B. je uveo racionalno gospodarenje hrastovim šumama radi što veće proizvodnje visokvalitetne »slavonske hrastovine«, a prirodno pomlađivanje posjećenih šuma zamjenio je umjetnim. Stručne radove objavljivao je u periodicima: Glas naroda (1872—1874), Gospodarski list (1874), Šumarski list (1879, 1885, 1887—1890, 1895, 1898, 1900) i Forstwirtschaftliches Blatt (1879), a po biografiju J. Metlašu i u Nacionalnim novinama, Srijemskim novinama, Agramer Tagblatt-u, Oest-Ung. Centralblatt für Walderzeugnisse te L'Echo fo-

restier. — **DJELA:** Naša ornica, kako je postala i iz čega je složena. Mitrovica 1883. — Šumska privreda na svjetskoj izložbi u Parizu 1889. Zagreb 1890. — LIT: Jovo Metlaš: Pavle Barišić, nadšumarnik, Šumarski list, 33/1909) 3, str. 81—90. — Isti: Pavle Barišić (1848—1908). Pola stoljeća šumarstva. Zagreb 1926, str. 122—127.

U Šumarskoj enciklopediji:

BELIA, Pravdoje, šumarski stručnjak (Malo Žabljie, kraj Gorice, 2. IX 1853 — Rab, 16. VII 1923). Šumarstvo svršio u Križevcima. Od 1886. do 1920. šumarski referent općine Rab: zaslužan za pošumljivanje krša na njenu području (Frkani, Kalifront, Komrčar — gdje mu je podignuta spomen-ploča). — LIT.: B. Nikšić: Jedna stogodišnjica, Šumarski list, 1953, str. 527).

U HB leksikonu:

BELIA, Pravdoje (Belija, Belia, Justus), šumarski stručnjak (Malo Žabljie kod Ajdovščine, 2. XI 1853 — Rab, 15. VII 1923). Nakon završene Deželne kmetijske šole u Gorici (1877/1878), studirao je i 1882. diplomirao šumarstvo na Gospodarsko-šumarskom učilištu u Križevcima. Zaposlio se u Drnišu, ali uskoro, oko 1887. prelazi u Rab, gdje do umirovljenja radi kao općinski nadšumar. Tu 1890. započinje pošumljivanje gologa krša. Današnja park-šuma Komrčar, neposredno uz grad Rab, šume Frkani, Suha Punta, Kalifront, kao i mnoge druge pošumljene površine na Rabu — koje su jedna od osnova rapskog turizma — rezultat su njegova rada. Bavio se i floristikom te je surađivao s Dragutinom Hircem. Na njegovu inicijativu osnovana je rapska limena glazba, kojoj je bio prvi predsjednik. Tu su se okupljali rapski obrtnici dielujući u narodnom duhu. Nakon smrti, 1924. podignuta mu je u Komrčaru spomen-ploča, a o 50-godišnjici snrti postavljena je bista (1974). — LIT.: B. Nikšić: Jedna stogodišnjica, Šumarski list 77 (1953) 12, str. 527. — Josip Šimić i Đuro Rauš: Otkrivanje spomen biste Pravdoju Beliju na Rabu 16. XI 1974. Ibid., 98/1974) 12, str. 551—555.

Uz tekst o Barišiću reproducirana je i naslovna strana samostalne publikacije »Šumska privreda na svjetskoj izložbi u Parizu 1889.« (inače separat iz Šumarskog lista), a uz tekst o Beliji fotografiju biste, rad Zvonka Kamenara, postavljene u Rabu 1974.

Kako vidimo, prikazi u HBL-u su opširniji nego u ŠE. Kako je jedna od naimena HBL-a da bude i izvor podataka o dielatnostima prikazanih ličnosti to se unosi i potpuna bibliografija i to s popisom svih samostalnih publikacija a o objavljenim radovima u časopisima na vodom svih časopisa i godina u kojima je dotični objavljivao svoje radove. Da na ie i sva literatura o odnosnoj ličnosti a što znači ne samo eventualno objavljivni životopis (nekrolog) nego i prikazi o izdanim dielima. Na taj način HBL postaje izvor podataka za sva buduća istraživanja i proučavanja. To više, što se u HBL-u nalaze samo provjereni podaci sa znanstvenom težinom.

Na primjeru teksta o Beliju vidimo, da se u HBL-u nalaze i podaci o dielovačkoj struci, u društvenom, a političkom životu, dakle HBL pruža potpuniju sliku dielovanja dotične osobe. Tako npr. za Antu Abramovića stoji da »je bio i vrlo aktivna društveni radnik... i jedan od glavnih pokretača elektrifikacije i gradnje vodovoda u Ravnoj Gori i u Vrbovskom... u Vrbovskom osnivač pievačkog društva »Tomislav«... u kojem je dielovao i kao zborovođa«. Za prof. dra M. Androića iz HBL-a saznamo da je »vrlo aktivni društveno politički radnik još od studentskih dana« te da je na tom području uz ostalo »predsednik Jugoslavenskog društva za širenje znanstvenih istraživanja »Nikola Tesla«... član predsjedništva Republičke konferencije SSRN Hrvatske, i član više komisija CK SKH Hrvatske«. Itd.

Treba li posebne preporuke, da se HBL nađe kako u vlastitoj knjižnici tako i u knjižnicama svake radne organizacije? Ne, ne treba. Ne treba, jer HBL je ne samo prikaz ličnosti nego pruža i sliku zbijanja u određenom vremenu. HBL je, dakle, i novi i gospodarskih, kulturnih i političkih zbijanja prikazanih kroz dielovanje pojedinaca. Dielovanje pojedinaca ali u sklopu društva i društvenih zajednica, u suradnji s većim ili manjim brojem članova tih zajednica bez kojih ne bi mogli ostvariti ni svoje zamisli ni namiere.

Na kraju valja istaći, da će se svaki citateli Leksikona bez sumnje suglasiti s ocijenom u Uvodniku negovog Uredništva, da će »po svom pristupu i po predočenju informacija zadovoliti potrebe najšireg kruga čitatelia, raznolika obrazovnog stupnja i profila — od stručnika i specijalista za pojedina područja do prosječno obrazovanih ljudi«. Stručnjake jer cijelovito obrađene biografije.

s bogatim bibliografskim obavijestima, pružaju mogućnost objektivnog i kritičkog prikazivanja... a biti i poticaj u daljinim znanstvenim istraživanjima«: Prošćečno pak obrazovane ljudi ier su tekstovi pisani razumljivim stilom, stilom koji upravo privlači na listanje i čitanje odnosno na susrete s osobama, koje svoje talente nisu čuvale za sebe nego ih stavili na raspolaganje i svom narodu i najširoj društvenoj zajednici. Među njima su i oni kojiima je šumarstvo omogućilo razvitak talenta kao što je npr. u ovoj prvoj knjizi Leksikona, Ilija Abamović, liječnik i političar, kojemu je školovanje, gimnaziju i veći dio fakultetskih nauka, omogućila stipendija Brodske imovne občine.

O. Piškorić

ZÖHRER, F.: FORSTINVENTUR

Ein Leitfaden für Studium und Praxis Hamburg und Berlin Parey 1980. 207S., 46 Abb. u. 19. Tab.

(Pareys Studentexte Nr. 26)

U predgovoru knjige govori se o praktičnoj primjeni metoda inventarizacije šuma i njihovoj upotrebljivosti. Potrebno je također istaknuti da su prikazana najnovija istraživanja u tom području i rezultati tih istraživanja.

Knjiga je podijeljena na šest cjelina — poglavljia.

Poglavlje 1. Inventarizacija kao znanstveno područje i dio šumarske prakse; obrađuje najprije definiciju, zadatak, primjenljivost i cilj inventarizacije. Na jednom dijagramu prikazana je povezanost biološko, matematičko, tehničkih osnova koji daju osnovne postavke za ostale šumarske discipline i znanstvena istraživanja u šumarstvu. Zatim kratka povijest inventarizacije šuma od postanka prvih šumskih nadziranja (»Waldbeschau« = šumsko promatranje ili »Waldbereitung« = šumsko spremanje) u XIV. do XVI. stoljeća, te početci primjene reprezentativnih primjernih ploha (uzoraka). Prve inventarizacije velikih šumskih površina (nacionalna inventarizacija), utjecaj matematičke statistike, iskoriscivanje aerometrijske statistike, iskoriscivanje aerometrijske statistike,

foto-snimaka i fotointerpretacije i razvoj tehnike elektronske obrade podataka (EOP) za savladavanje opsežnih obračuna. KREUTZSCH i LOETSCH (1938) su u Njemačkoj osnivači znanstvenih osnova istraživanja u ovom području.

U 2. poglavlju prikazane su za praksu najvažnije metode uzoraka inventarizacije šuma, njihove teoretske postavke i obrađena je primjena najvažnijih jednadžbi. Pored toga nastojalo se na nov način formulirati najvažnije definicije; za praksu važno pitanje metoda uzimanja uzoraka, postavljanje primjernih površina, njihov oblik, veličina i raspored. Novina je opis ZÖHRER-ove metode uzoraka sa programiranim izborom stabala (Stichprobe mit programmierter Probebaumauswahl — SPP). Računanje razmaka stabala kod PRODAN-ove metode 6-stabala i KLIER-ove metode trokuta prikazan je doprinos razmišljanjima teorijske obrade načela slučajnih uzoraka. BITTERLICH-ova metoda uzimanja uzoraka (Winkelzählprobe — WZP) postala je skroman ali izraziti doprinos tome. Populacije uzoraka postati će u neku ruku način rada i postupak (npr. stratificirani, sistematski, višefazni uzorci, itd.) također prikazan sa praktičnog stanovišta. LOETSCH kao začetnik je opširno i iscrpno obradio listu uzimanja podataka i značajno razvio ideju sistema kontinuirane inventarizacije.

3. poglavlje obrađuje poimanje terenskih radova i sakupljanje podataka:

- podaci o površinama
- podaci o vrstama drveća i sastojina
- temeljnica
- debljina kore
- visina
- oblični broj
- volumen jednog stabla i sastojina
- težina i biomasa
- kvaliteta drveta i kontrola kvalitete drvene zalihe
- raspored drvene zalihe
- procjena
- starost

- obrast
- sklop
- prirast (metoda izvrtaka i analiza stabla)

- prirasno-prihodne tablice
- iskorišćivanje šuma
- regeneracija šuma
- štete i zaštita

Kao dodatak u nekoliko redaka socijalno-ekonomske informacije:

- opći podaci (tlo, ekspozicija, inklinacija itd.)
- socijalno-ekonomski podaci (povijest, posjedovnost, dosadašnje gospodarenje itd.)
- infrastruktura (ceste, pruge, vlake, itd.)
- faktori sredine

Upotreba aerofotosnimaka i fotointerpretacija obrađena je u 4. poglavlju.

U 5. poglavlju govori se o planiranju, organizaciji i svestranoj iskoristivosti podataka dobivenih inventarizacijom šuma.

Na kraju u 6. poglavlju prikazana je budućnost razvoja inventarizacije šuma i mogućnosti planiranja i prognoziranja.

U prilogu su: tabela slučajnih brojeva i tabela t-vrijednosti za dvostrani i jednostrani t-test.

Knjiga završava sa predmetnim kazalom.

Mr. Nikola Lukić

BOLETIN DE LA ESTACION CENTRAL DE ECOLOGIA, br. 21, Madrid, 1982.

Montoya O., J. M.: Uzgajanje šuma Mediteranskog područja: ekološko-šumarska razmatranja o hrastu plutnjaku

Proučavano je djelovanje požara u plutnjakovoj šumi da bi se na temelju toga raspravljalo o uništavanju korova i drugih šumarskim intervencijama. U diskusiji o postojanosti šumskih sastojina naglašava se genetički potencijal i način pošumljavanja plutnjakom. Istaže se nedovoljno značenje kriterija »vrsta

sjene» u uzgajanju mediteranskih šuma i potreba da se on zamijeni jednostavnim odnosima kompeticije. Rad završava razmatranjima o rasprostranjenju plutnjakovih šuma i planom kako ih sačuvati, na temelju sadašnjeg stupnja degradacije, uzrokovanim nedovoljnom prirodnom regeneracijom.

Meson G.a, M.a Luisa: Radovi na tipologiji španjolskih šuma: šume hrasta *Quercus pyrenaica* Willd.

Radovi na tipologiji španjolskih šuma započeti su u šumama hrasta *Quercus pyrenaica* Willd. Uz opis različitih tipova tih šuma i ekologiju svake zajednice, razmatraju se mogućnosti iskorišćivanja i potreba za zaštitom. Ukaže se na značenje rubova šuma i degradiranih guštica svake od šest bitnih zajednica hrastika Iberijskog poluotoka kao i mogućnost pašarenja i melioracija. Preporučuju se i vrste za pošumljivanje. Na koncu se opisuju sedam glavnih mješovitih zajednica u kojima se može pojaviti *Quercus pyrenaica*, manje ili više dispergirani, a zatim se prikazuju francuski i marokanski hrastici (sjeverna i južna granica prirodnog rasprostranjenja vrste).

Merino, E.; Bermudez de Castro, F.: Istraživanja u dijazotrofičkim ekosistemima (I). Joha u porječju Alberche

Prikazana su 24 lokaliteta s johom u porječju Alberche. Joha se pojavljuje u malim grupama, šumicama ili na rječnim obalama. Prema nekim indicijama to su ostaci nekadašnje prostrane obalne šume većeg dijela rijeke. Stabla imaju dobro razvijene korjenove krvizice, a prate ih nitrofilne vrste, obične u sličnim formacijama u Evropi.

Almendros, G.; Polo, A.: Studija o prirodi i sastavu humusa vegetacije mahova u početnim fazama pedogeneze u raznim šumskim ekosistemima

Proučavane su karakteristike humusa, nastalog u sloju dodira mahovine sa sti-

jenom, dvaju tipova tala razvijenih pod lignificiranom vegetacijom, sa svrhom da se upoznaju razlike u pogledu organske materije horizonta A 1. Glavna karakteristika humusa nastalog od biljnih ostataka mahova je ta, da u njoj prevladavaju frakcije niškog stupnja dekompozicije. Dobivena je i jedna organska frakcija, slična huminskoj, doduše u relativno maloj količini, iako mahovi ne sadrže lignin, a količina finih mineralnih čestica na površini stijene je neznatna. Huminske supstance ekstrahirane iz teške frakcije humusa formiranog pod mahovinom slabo su zastupljene. Odnos AF/AH relativno je visok, kao i sadržaj netopivog humina. Studija fizikalno-kemijskih parametara tih huminskih kiselina pokazuje da ne postoje izrazite razlike s obzirom na huminske kiseline iz šumske tala (nastalih uglavnom transformacijom aromatičkih prekursora). Ipak, njihovi su sastojeći slabije vezani, imaju više alifatski karakter i lakše su podložni transformacijama kod kuhanja s kiselinom nego huminske kiseline iz šumske tala, koje imaju manju molekularnu veličinu i sadržaj dušika koji se ne može hidrolizirati.

Torres Esquivis, J. A.; León Claveria, A.: Prilog poznavanju rasprostranjenosti i biologije bijele rode (*Ciconia ciconia*) u pokrajini Córdoba (Andaluzija, Španjolska)

Na temelju istraživanja provedenih 1975. god. može se tvrditi da je brojnost populacije ove vrste smanjena za najmanje 18,1% tijekom prošle tri godine. Njeno rasprostranjenje nije homogeno, pa tako npr. roda potpuno manjka u okrugu Campina, iako тамо postoji optimalni uvjeti za njeno grijezđenje, a u čitavoj dolini rijeke Guadalquivir postiže maksimalnu gustoću populacije. Iznose se podaci o uspjesima sa reprodukcijom ove vrste (1,57 mladunaca po gnijezdu) te o njenoj fenologiji. Komentiraju se mogući uzroci takvog drastičnog smanjenja brojnosti. Spominje se utjecaj pe-

sticida, a također i razaranje gnijezda te ubijanje vatreñim oružjem.

Callejo Rey, A.; Calvino Mone-
los, F. Guitian Rivera, J.: Prelimi-
narni podaci o rasprostranjenju kružno-
ustih i riba u kontinentalnim vodama Ga-
licije (Španjolska)

Autori daju podatke o rasprostranjenosti kružnoustih (*Cyclostomata*) i riba u kontinentalnim vodama Galicije (sjevero-zapadna Španjolska) na temelju istraživanja obavljenih u posljednjih pet godina. U kartama u UTM mrežom od 10x10 km označeni su nalazi svake od 12 utvrđenih vrsta (11 riba i 1 kružnousta).

Gómez Bustillo, M. R.; Menéndez
Garnica, J. M.: Kritička promatranja
biološkog ciklusa *Eudia pavonia* (L. 1758)
u Španjolskoj (Lep. Saturnidae Boisd.,
1837 = Attacidae Dup., 1844)

Komentira se OPINION 1170/81 Međunarodne komisije za zoološku nomenklaturu (ICZN), gdje se djelomično modificira OPINION 450/57 o ponovnom uvođenju naziva *Saturniidae* Boisd., 1837 u mjesto *Attacidae* Dup., 1844 (a ne »Burmeister, 1878«). Iznose se tri vjerodostojna iskustva s uzgojem leptira *Eudia pavonia* (L., 1758) na tri različita lokaliteta Iberijskog poluotoka (Barcelona, Huelva i Bilbao) uz taksonomske, zoogeografske, ekološke i fenološke podatke o jedine dvije iberijske podvrste priznatog taksona: *josephinae* Schawerda, 1923 (južna subregija) i *iberligurica* Bustillo—Aizpurua—Garnica, 1982 (sjeverna subregija). Prihvaća se i postojanje prostrane i slabo poznate prelazne zone između tih dviju podvrsta.

García de Jalón, D.; González
del Tango, M.: Uvod u zoocenologiju
makrobentosa u rijekama planinskog ma-
siva Sierra de Guadarrama

U radu se analiziraju zajedničke karakteristike raznih dijelova nekih rijeka centralnog planinskog masiva, prema modelu Illiesa i Botosaneanua, te

se utvrđuju zajednice makroinvertebrata koji tamo obitavaju, na temelju »karakterističnih« i »dominantnih« vrsta od kojih se sastoje. Razmatra se također mogućnost stvaranja takvog sistema za klasifikaciju vrsta makroinvertebrata u španjolskim rijekama, koji bi omogućio da se u njima ustanovi »biološka zonacija«.

Molina Vicente, J.; Franco Ruiz, A.; Palacios Alberti, B.: Nalazi ptica koje je prstenovao Institut za zaštitu prirode (ICONA) u Španjolskoj od 1968. do 1979. god. i ostali neobjavljeni nalazi u zemlji i inozemstvu

Navedeno je 56 vrsta prstenovanih ptica nađenih na raznim lokalitetima Evrope.

I. Mikloš

BOLETIN DE LA ESTACION CENTRAL DE ECOLOGIA, br. 22, Madrid, 1982.

Montoya, J. M.: Uzgajanje, uređivanje i ekonomika hrastika *Quercus pyrenaica* Willd.

U radu se revidira tradicionalno iskorščivanje niskih šuma *Quercus pyrenaica* Willd. Proučava se uzgajanje, uređivanje i ekonomika u prošlosti i sadašnjosti. Na kraju se analiziraju perspektive promjena.

Meson, M.ª Luisa: Botanički i fe-
nološki aspekti hrasta *Quercus pyrenaica* Willd.

Revidiraju se botanički aspekti hrasta *Quercus pyrenaica* Willd., posebno u pogledu naziva, sinonimije, narodnih imena, sistematike, morfologije, determinacije te varijeteta i hibrida. Na kraju su fenološka zapažanja.

Schmitz, M. F.; Bermúdez de Castro, F.: Studije u dijazotrofičkim ekosistemima (II). Joha na sjevero-istoku Guadalajare

Proučavana je joha u dolinama rijeka na sjevero-istoku Guadalajare te se opi-

suju dvije johine šume uz rijeku Sorbe kod Puebla de Balena i Humanes.

Azevedo, N.: Ektomikorize bora *Pinus pinaster* Sol. ex Ait.

Mnoge vrste podzemnih gljiva, obično zvanih »puff ball« dio su kompleksa makromiceta u ekosistemima španjolskih šuma. Po svom ektomikoriznom potencijalu one imaju veliku važnost u simbiontičkom životu stabala. *Pisolithus tinctorius*, *Scleroderma aurantium* i *Rhizopogon luteolus* prevladavaju nad ostalim vrstama ne samo po većoj efektivnosti u simbiozi i velikoj količini upotrebljivih inokula, nego i po tome što mlađim biljkama daju veću prilagodljivost na raznovrsnije vanjske prilike. Iako sve ove gljive sudjeluju u mikrorizi na primorskom boru, *Pisolithus tinctorius* ima najveći simbiontički potencijal, jer može sudjelovati u mikrorizi na 100% korjenčića. Biljke inokulirane tom gljivom pokazale su najbolji rast i vitalnost. Kontrolne su biljčice imale slabiji rast i manju vitalnost, a njihovi korjenčići nisu imali izgled i strukturu mikorize.

Torres Esquivias, J. A.; Raya Gómez, C.: Vlažna područja na jugu pokrajine Córdoba: opis i avifauna

Opisuju se vlažna područja na jugu pokrajine Córdoba s obzirom na strukturu, situaciju i problematiku. Također je opisana avifauna pojedinih zona, posebno ona koja ondje grijezdi zimi i u tom slučaju dati su podaci o gustoći populacije. U nekim od tih zona posebno se ističu kao nidifikantne vrste *Oxyura leucocephala* i *Porphyris porphyrys*. Uzaknuje se i na mogućnost sanacije nekih, trenutno izmijenjenih laguna.

Alberto Tinaut, J.: Godišnji razvoj mirmekocenoze u jednom hrastiku

Proučavana je mirmekocenoza jednog hrastika kraj Granade. Mogu se razlikovati dva biotopa: jedan sa gustim, i drugi s rijetkim obrastom drveća. Komparativna studija tih biotopa pokazala je

da se kao ombrofilne vrste mogu smatrati *Leptothorax racovitzai*, *Diplorhoptrum nevadense* i *Ponera coarctata*, a čistine preferiraju *Aphaenogaster gibbosa*, *Camponotus pilicornis* i *Lasius alienus*. Čistina je biotop na kojem se nalazi veći broj mravinjaka i vrsta mrava. Na koncu je utvrđeno da je na tim geografskim širinama aktivnost mrava bimodalna, a maksimumom u proljeće i smanjenjem u ljeto i zimi.

Martínez Egea, J. M.: Phoracantha semipunctata Fab. na jugo-istoku Španjolske, Rezultat kampanje postavljanja lovnih stabala

U radu se opisuju bionomija, etologija i štetnost ksilofagognog insekta na eukalipatusima, strizibube *Phoracantha semipunctata* Fab. na jugo-istoku Španjolske. Osim toga prikazuje se glavni način borbe koji se primjenjuje protiv tog štetnika, upotreba lovnih stabala, i daje ocjena uspjeha susbijanja, koje je provedla ICONA (Institut za zaštitu prirode) tijekom 1982. godine.

Español, F.; Belles X.: Bilješka o prisutnosti vrste *Aesalus scarabaeoides* (Panzer) (Col. Lucanidae) u Španjolskoj i aktualizacija ključa za iberijske Lucanidae

U radu se objavljuje otkriće vrste *Aesalus scarabaeoides* na jednom lokalitetu u Kataloniji. Taj jelenak, novi za Španjolsku, jedan od najkarakterističnijih u evropskoj fauni. Kao dodatak komentarima o toj vrsti daje se aktualizirani ključ za determinaciju ovih iberijskih jelenaka (*Lucanidae*).

Tejero, E.; Soler, M.; Camacho, I.; Avila, J. M.: Prilog poznavanju režima ishrane sokola *Falco naumannii*, Fleisch, 1758

Proučavano je 400 gvala (neprobavljeni i na usta izbačeni dijelovi hrane) sokola *Falco naumannii* (težina, velika i mala os). Analiziran je 151 uzorak da bi se utvrdio režim ishrane na temelju prisutnosti

i učestalosti plijena. Hrana je dosta jednolična, a sastoji se uglavnom od ravnokrilaca, zatim kornjaša i pauka. Od prvih su najčešći šturci (*Gryllida*) sa 67,81% učestalosti i 84,11% prisutnih od ukupne količine plijena.

Franco Ruiz, A.; Molina Vicente, J.; Palacios Alberti, B.: **Prstenovanje ptica u Španjolskoj prstenovima »ICONA« i ponovno hvatanje tijekom 1980. godine. Ostali neobjavljeni nalazi u zemlji i inozemstvu**

Godine 1980. prstenovano je 35.184 ptica (11.202 mladunaca i 23.982 odraslih) iz 193 vrste. Te iste godine uhvaćeno je 38 prstenovanih ptica (uz još 4 iz proteklih godina, ali nalazi nisu ranije objavljeni).

I. Mikloš

RADOVI INSTITUTA ZA ISTRAŽIVANJA U ŠUMSKOM GOSPODARSTVU I LOVSTVU — JILOVIŠTE—STRNADY—ČSSR broj 60, 1982.

Sika, A.: **Dosadašnji rezultati istraživanja provenijencije duglazije u ČSR (str. 7—25)**

Rezultati pokusa provenijencije s duglazijom u ČSR potvrđuju saznanja iz drugih zemalja o njezinoj velikoj promjenljivosti u preživljavanju, rastu i feologiji, često i provenijencija iz istih područja. Ova iznimno velika promjenljivost povećava riziko kod izbora pogodnih provenijencija za introdukciju ali je s druge strane pogodna osnova za selekciju. U cjelini je moguće zaključiti, da se na pokusnim plohama provenijencija u ČSR za sada najbolje pokazuju neke provencije zelene duglazije iz unutrašnjosti Britanske Kolumbije, koje se ističu visinskim rastom i velikim postotkom preživjelih jedinki, te provencijencije sa zapadnih obranaka Kaskada na sjeveru države Washingtona, koje imaju veoma dobar rast i samo prosječne gubitke.

Šindelar, J.: **Karakteristika rasta i razvoja ariševog mladiča iz sjemena sa sjemenske plantaže** (str. 27—40)

Kratka informacija o rastu i razvoju najstarije kulture evropskog ariša u ČSSR, koja je bila osnovama iz sjemena sjemenske plantaže. Kao standard je bilo uvršteno potomstvo priznate jedinice autohtonog sudetskog ariša. Rezultati vrednovanja u starosti 16 godina pokazuju, da potomstvo gotovo svih klonova prestiže u visinskem i debljinskom rastu te u produkciji mase deblovine potomstvo standardne priznate jedinice. Isti tako kvalitetu reprezentira udjel potpuno ravnih stabala lijepe oblike. Dobivene informacije istodobno dokumentiraju da individualna selekcija (odabrania stabla u šumskim sastojinama) može donijeti ne mali oplemenjivački efekat.

Šindelár, J.: **Mortalitet, rast i nekoje morfološke osobine potomstava odabranih priznatih jedinica smreka obične (*Picea abies* (L.) Karst.)** (str. 41—61)

U području južne Češke, na lokaliteta nadmorske visine 450 i 680 m, bile su osnovane dvije istraživačke površine s običnom smrekom. Posađeno je 28 potomstava priznatih jedinica, pretežno iz područja južno-češkog i zapadno-češkog pograničnog gorja. Za upoređivanje su bile uvrštene i jedinice iz daljnjih područja. U starosti od 8 godina ustanovljivan je mortalitet, visina sadnica, broj grana na najvišem pršljenu, broj postranih pupova terminalnog izbojka i daljnje oznake. Vrijednosti ponavljanja (heritabiliteta) su bile većinom visoke, u pravilu veće od 0,80.

Chroust, L.: **Intercepcija kišnih oborina u gustom i rijetkom smrekovom mladiču** (str. 63—83)

Prigodom istraživanja ekologije uzgojnih sjeća smrekovih mladiča mjerene su i oborine ispod krošnje. Iz razlike oborina na slobodnoj površini i oborina ispod krošnja određeni su intercepciski gubici. Za mjerjenje pod sastojinama su

upotrebljeni žlebovi za mjerjenje razno orijentirani i mali ekološki mjeraci obo-rina. Upoređivana je točnost i pouzdanost mjerjenja. Istodobno je određivana težina suhe tvari biomase krošnje i količina nakapane vode. Rezultati petgodišnjeg mjerjenja intercepcijskih gubitaka su stavljeni u korelaciju s laboratorijski određenom količinom nakapane vode. Dolaže se do zaključka, da je u 15—17 godišnjim smrekovim mladicima, koji rastu na nadmorskoj visini 700 m i gustoće 6.600 komada po ha zadržavano u ljetnom razdoblju 36 do 44% oborina a kod gustoće 2.500 komada po ha 16 do 26%. Uzrokom visokih intercepcionih gubitaka je velika količina biomase krošnje, koja u 17-tim godinama dostiže do 20 tona po ha.

Ryšková, L.: Djelovanje sumpornog dioksida na sadnice nekoliko vrsta smreka (str. 85—97)

Djelovanje na sadnice *Picea abies P. pungens*, *P. omorica* i *P. mariana* sumpornim dioksidom praćeni su u pokusu dimljenjem u rasadniku Bane i u prirodnim uslovima djelovanja imisija u rasadniku Kliny. Nepovoljan utjecaj SO₂ testiran je mjerjenjem sadnica određivanjem specifične vodljivosti i postotka absorbcije svjetla u izlušku igličja i ustanovljeno promjena u sadržaju sumpora, klorofila a,b, škroba i vitamina C u igličju Na igliče sadnica *P. abies* su za razliku od ostalih vrsta izrazito nepovoljno djelovale već niske doze SO₂. Prosječna godišnja koncentracija 0,1 mg u 1 m³ SO₂ zraka u rasadniku Kliny u kombinaciji s jakim mrazom djelovala je nepovoljno i na prirast ostalih vrsta smreka.

Pasuthová, J.: Protok vode smreke i njezina rezistencija (str. 99—109)

Kao znak fiziološkog djelovanja imisija na raslinje bile su provjeravane u protoku vode. Intenzitet transpiracije i deficit zasićenosti vodom određivani su za četiri vrste smreke i pet provenijencija *Picea abies gravimetrički*. Ustanovljene

sj razlike intenziteta transpiracije i deficit zasićenosti vodom vrsta kako na kontrolnoj tako na imisionoj površini. Dugovremeno djelovanje imisija je izazvalo pad intenziteta transpiracije prema kontroli kod pojedinih vrsta s izuzetkom *Picea abies*. Fumigacija SO₂ je izazvala povišenje intenziteta transpiracije i deficit zasićenosti vodom, gnojenje na intenzitet transpiracije nije djelovalo značajno.

Prudič, Z.: Utjecaj sastojinske usklađenosti na visinu i vrijednost proizvodnje sastojina hrastovobukovog vegetacionog stupnja (str. 111—126)

U hrastovo-bukovom vegetacionom stupnju bilo je u 7 šumske oblasti premjereni 560 kružnih pokusnih ploha, gdje se pratila visina i vrijednost zalihe u ovisnosti o sastojinskoj usklađenosti. Rezultati su bili preračunati obzirom na bukvu i ustanovljeno: u smrekovom gospodarskom hrastovo-bukovog stupnja optimalna je smjesa smreka 80 bukva 20, u bukovom gospodarstvu bukva 90 meko drvo 10. Veća zastupljenost bora ili hrasta znači smanjenje količine i vrijednosti sastojinske zalihe u dobi oko 100 godina. Ekonomsko izražavanje produkcije odgovara sadanjim relacijama cijena. Vrijednost zalihe bukve pod velikim je utjecajem uzgojnih radova. Članak sadrži 8 tabela i 7 grafova.

Šterba, S.: Koeficijent nasljednosti visinskog rasta jednogodišnjih biljaka jasike (str. 127—134).

U okviru radova na oplemenjivanju, koji se provode na jasici VULHM — jedinici za istraživanja Uh. Hradište, bio je u programu testiranja na općenitu kombinacionu sposobnost, dobivena zbirkom 21 hibridnih potomstava od pet raznih majki. Ocjenjivani koeficijent nasljednosti visine ima za naš slučaj vrijednost $h^2 = 0,73$, tj. više nego što se u stručnoj literaturi navodi i to ne samo za visine biljaka drugih šumske vrsta nego i topola.

Bouchner, M.: Prilog biologiji grijženja južnočeške populacije *Bucephala clangula* (str. 135—150)

U najjužnijoj evropskoj populaciji *Bucephala clangula* u petogodištu 1976—1980. praćeno je grijženje u kućicama. Zaposjedanje kućica kretalo se između 40% i 93%. Za 120 grijezda bilježeno je nošenje jaja, gubici po grijezdima i broju jaja, postotak oplođenja i leženja. Izmjereno je 1310 jaja, vagano 215 jaja i 204 ljudske i markirano 78 mlađunčadi. Praćen je i tok inkubacije, broj izležene mlađunčadi, njihovo preživljavanje i sočijalni odnosi.

Janda, J.: Toksičnost nekih toksičkih spojeva za fazane i zečeve (str. 151—163)

Za ispitivanje korišćeni su: Diazinon 60 EC (60% djelotvorne tvari — diazinona), Hostation 40 EC (40% Triazophos), Wofatox 18 WP (17,5% Parathion methyl), Ultracid 40 WP (40% Methidathiona) i Solderp (25% Trichlorfon). Za svaki insekti-

cid ustanovljivane su vrijednosti akutne toksičnosti za fazane i zečeve s jednokratnim davanjem, subkronična toksičnost uz trokratno davanje za fazane, tiček i znakovi trovanja, odbojnost na insekticid i koeficijent ugrožavanja i opasnosti. Kao najtoksičniji na terenu pokazali se Diazinon 60 EC, Hostation 40 EC i Ultracid 40 WP.

Sraud, V. i Drochytka, J.: Mogućnosti u razvoju tehnologije i mehanizacije uzgajanja sadnica u velikim rasadnicima (str. 165—176)

U članku je uspoređivano sadanje stanje u tehničkoj rasadničkoj proizvodnji sadnog materijala i došlo se do zaključka da neki strojevi nemaju zadovoljavajući učinak pa je nužno poraditi na povećanju njihovog učinka te povećati produktivnost rada otkrivanjem rezervi u boljem nadovezivanju proizvodnih operacija.

Bernard Hruška,
dipl. inž. šum.

Z A P I S N I K

**89. redovne Skupštine Savea inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije
Hrvatske održane 09. svibnja 1984. godine u Zagrebu**

Prisutni: Skupšlini su prisustvovali delegati (delegacije) iz 14 područnih Društava IT šumarstva i industrijske prerade drva iz Bjelovara, Delnice, Karlovca, Našica, Ogulina, Senja, Siska, Slav. Požege, Slav. Broda, Varaždina, Vinkovaca, Virovitice i Zagreba, članovi Izvršnog odbora Samoupravne kontrole i drugi pozvani, ukupno 66 učesnika.

D N E V N I R E D

I Društveni dio

1. Otvaranje Skupštine Saveza i pozdrav predsjednika ing. Slavka Horvatinića.
2. Izbor radnog predsjedništva i radnih tijela Skupštine:
 - a) Izbor verifikacijske komisije — 3 člana
 - b) Izbor kandidacijske komisije — 3 člana
 - c) Izbor komisije za zaključke — 3 člana
 - d) Izbor zapisničara i dva ovjerovitelja zapisnika.
3. Uloga i zadaci Saveza ITŠDI Hrvatske od 88—90 Skupštine — Ing. Horvatinić
4. Izvještaj verifikacijske komisije
5. Izvještaj o radu Saveza za razdoblje od 88. do 89. Skupštine (18. 12. 1981 — 09. 05. 1984. g.):
 - a) Izvještaj tajnika Saveza — dr. Đure Kovačića
 - b) Izvještaj predsjednika uređivačkog odbora Šum. lista prof dr. Branimira Prpića
 - c) Izvještaj predsjednika Odbora Samoupravne kontrole — Ing. Srećka Vanjkovića.
6. Rasprava o referatu, izvještajima, njihovo usvajanje i davanje razrješnice dosadašnjim organima Saveza.
7. Podjela društvenih priznanja
8. Rasprava o Statutu Saveza i njegovo usvajanje — obrazloženje Ing. Ivana Maričevića
9. Izbor organa Saveza: Predsjedništva i Odbora samoupravne kontrole
10. Izbor delegata za Savez IT Hrvatske i Savez ITŠID Jugoslavije i izbor drugih organa
11. Dopuna programa rada za 1984. godinu
12. Prijedlog za zaključke Skupštine i završna riječ člana Predsjedništva.

II Stručni dio

Pripreme za XVIII Svjetski kongres IUFRO YU 86., koji će se održati u Ljubljani 1986. godine.

1 DRUŠTVENI DIO SKUPŠTINE

Ad. 1.

89. Skupštinu Saveza otvorio je ing. Slavko Horvatinović i pozdravio sve prisutne. Posebno je pozdravio: Franju Kasunića, predsjednika Republičkog odbora našeg Sindikata, ing. Tomislava Krnjaču, predstavnika Republičkog komiteta za poljoprivredu i šumarstvo Hrvatske, ing. Slobodana Galića, predstavnika Općeg udruženja šumarstva, prerađe i prometa drvom Hrvatske, dr. Simeona Tomanića i ing. Mirko Andrašeku, predstavnike organizacionih odbora XVII IUFRO kongresa, bivše predsjednike Saveza i druge uzvanike.

Prmili smo brojav našeg člana ing. Ivana Puškaru, sada na dužnosti Predsjednika Predsjedništva Republičkog Vijeća Saveza Sindikata Hrvatske, koji je spriječen da sudjeluje u radu Skupštine, pa ovim putem želi puno uspjeha u radu Saveza i DIT-ova. Kao član Predsjedništva SIT Hrvatske zamoljen sam od strane predsjednika dr. Zvonimira Radića da zaželim Skupštini Saveza plodan rad i uspješnu suradnju.

Ad. 2.

Izbor radnog predsjedništva

U radno predsjedništvo predloženi su i izabrani drugovi: Dr. Nikola Komlenović, mr. Vladimir Bogatić i ing. Slavko Horvatinović.

Ispred radnog predsjedništva dr. N. Komlenović predlaže da se dopuni dnevni red Skupštine i toiza točke 6 da se stavi točka 7. Podjela društvenih priznanja i na kraju u drugom radnom dijelu Skupštine da se informiramo na temu »Pripreme za XVIII svjetski kongres IUFRO YU 86«, koji se održava u Ljubljani.

Prihvaća se prijedlog dopune dnevnog reda.

Prije nastavka rada Skupštine predsjedavajući predlaže da dr. Đ. Kovačić tajnik Predsjedništva Saveza pročita spisak umrlih članova između održavanja 88. i 89. Skupštine Saveza. Prijedlog je prihvaćen i nakon toga 1 minutom čutanja odata je počast umrlim članovima Saveza. (vidi prilog).

Skupština nastavlja radom i usvaja prijedlog za izbor radnih tijela kako slijedi:

- a) Verifikacija komisija: Mr. Stjepan Petrović (Zagreb), ing. Eduard Tomas (Varaždin) i ing. Alojz Frković (Delnice).
- b) Kandidacijska komisija: Ing. Ivan Hajek (Našice), ing. Srnić Stjepan (Vinkovci) i ing. Josip Pordan (Sisak).
- c) Komisija za zaključke: Dr. Đuro Kovačić, dr. Nikola Komlenović i mr. Stjepan Petrović.
- d) Za zapisničara izabran je ing. Ivan Maričević a za ovjerovitelja ing. Mladen Tonković (Karlovac) i dr. Đuro Kovačić (Zagreb).

Ad. 3.

Uloga i zadaci Saveza ITŠDI Hrvatske od 88. do 89. skupštine

(Referat predsjednika SITŠDIH-e ing. Slavka Horvatinovića nalazi se na uvodnom mjestu ovog broja Šumarskog lista)

Ad. 4.

Izvještaj verifikacijske komisije

U ime verifikacijske komisije mr. Stjepan Petrović izvještava da Skupštini prisustvuje 14 delegacija iz područnih društava, pa prema članu 27 dopune Statuta Sa-

veza od 18. 12. 1983. godine i člana 37 ovog Statuta, Skupština može donašati pravovaljane odluke.

Ad 5a

Izvještaj tajnika Saveza

O radu SAVEZA inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske odnosi se na razdoblje od 18. 12. 1981. g., kada je održana 88. Skupština do 9. 05. 1984. g. kada danas održavamo 89. Skupštinu Saveza.

U tom razdoblju održano je ukupno 11. sjednica IZVRŠNOG ODBORA i tri sjednice PLENUMA — PREDSJEDNIŠTVA SAVEZA. Zapisnici sa tih sjednica i odgovarajuća dokumentacija nalaze se u arhivi stručne Službe Saveza i objavljeni su u Šum. listu.

88. Skupština Saveza u skladu čl. 20. Statuta Saveza izabrala je Predsjedništvo s mandatom od 4. godine i predsjednika Predsjedništva s mandatom na 2. godine, te Odbor samoupravne kontrole s mandatom na 4 godine.

Predsjedništvo Saveza u skladu čl. 29 Statuta Saveza izabralo je Izvršni odbor s mandatom od dvije godine. Radom Izvršnog odbora rukovodio je predsjednik Predsjedništva Saveza.

Predsjedništvo Saveza sastoji se od 31 člana u sastavu:

Ing. Slavko Horvatinović, Zagreb; ing. Mirko Andrašek, Vinkovci; ing. Vladimir Bogati, Virovitica; Ing. Milan Čelap, Sisak; mr. Joso Gračan, Zagreb; mr. Tomislav Heski, Vrbovsko, mr. Vice Ivančević, Senj; ing. Vera Ivančević, Osijek; ing. Adam Ivković, Bjelovar; ing. Ladislav Jursik, Vinkovci; ing. Franjo Kolar, Koprivnica; dr. Đuro Kovačić, Zagreb; ing. Mijo Luter, Vinkovci, ing. Đuro Markoja, Buzet; ing. Mika Matezić, Našice; dr. Slavko Matić, Zagreb; ing. Pavao Mravunac, Slav. Požega; ing. Dujo Pavelić, Karlovac; ing. Adam Pavlović, Slav. Brod; mr. Stjepan Petrović, Zagreb; ing. Ivan Pleše, Delnice, dr. Branimir Prpić, Zagreb; dr. Rudolf Sabadi, Zagreb; ing. Nadan Sirotić, Zagreb; ing. Tomislav Starčević, Vrbovec, ing. Stjepan Šlat, Karlovac; ing. Rudolf Štraser, Zagreb; ing. Eduard Tomas, Varaždin; ing. Dražen Videc, Varaždin; ing. Žarko Vrdoljak, Split; ing. Nikola Vučelić, Ogulin.

Izvršni odbor Predsjedništva Saveza sastojao se od 11 članova i predsjednika i to: 1. Ing. Slavko Horvatinović, predsjednik, 2. Dr. Đuro Kovačić, tajnik I.O. i zamjesnik predsjednika, 3. Dr. Branimir Prpić, glavni i odgovorni urednik Š. L. 4. i članova Mr. Vladimir Bogati, 5. Ing. Milan Čelap, 6. Mr. Joso Gračan, 7. Mr. Tomislav Heski, 8. Mr. Vice Ivančević, 9. Dr. Slavko Matić, 10. Mr. Stjepan Petrović, 11. Dr Rudolf Sabadi i 12. Ing. Tomislav Starčević.

Na drugoj sjednici **Izvršnog odbora** održanoj 2. veljače 1982. godine u skladu čl. 32 Statuta za izvršavanje programa rada izabrana su pomoćna radna tijela — odbori i stručna služba Saveza (4—6 članova) i to:

1. Odbor za osnivanje i praćenje rada područnih Društava IT šumarstva i drvne industrije.
2. Odbor za organizaciju savjetovanja, kongresa, stručnih skupova i sl.
3. Odbor za propagandu i popularizaciju šumarstva i drvne industrije Hrvatske.
4. Odbor za izdavačku djelatnost
5. Odbor za priznanja, odlikovanja i nagrade
6. Odbor za problematiku Šumarskog doma
7. Odbor za personalnu politiku stručne službe Saveza i
8. Stručna služba Saveza

88. Skupština Saveza izabrala je Savjet Šumarskog lista i njegovog predsjednika ing. Franju Knebla, zatim glavnog i odgovornog urednika prof. dr. Branimira Prpića i tehničkog urednika ing. Oskara Piškorića, te urednički odbor s nosiocima znanstveno-stručnih područja.

Savez ITŠDI Hrvatske sačinjava 20 područnih Društava (DIT-ova) inženjera i tehničara šumarsiva i drvne industrije na području Hrvatske. Broj članova po pojedinim Društvima kreće se od 50 do 300 i više. U toku su pripreme za obnavljanje i aktiviranje rada DIT-ova, ocjenjujemo da će ukupan broj članova Saveza ITŠDIH iznositi približno 2500.

Organi Saveza i DIT-ova, te pomoćna i radna tijela (odbori, komisije) i stručna služba izvršavali su svoje zadatke u dosta nepovoljnim okolnostima u proteklom razdoblju. Sve pojedinačne i zajedničke aktivnosti nisu redovno i sistematski praćene.

U ovom izvještaju obuhvaćene su uglavnom aktivnosti organa Saveza i njegovih radnih tijela s više elemenata iz sadržaja njihovog djelovanja, s osvrtima na način rada i rezultate koji su uslijedili ili slijede. Aktivnosti DIT-ova i njihovih organa samo su djelomično naznačeni za proteklo razdoblje, za neke od njih nemamo nikakve informacije ni podatke.

Savez ITŠDI Hrvatske između 88. i 89. Skupštine koju održavamo danas djelovao je preko svojih organa PREDSJEDNIŠTVA (Plenum) IZVRŠNOG DOBORA, ODBORA SAMOUPRAVNE KONTROLE, POMOĆNIH RADNIH TIJELA I STRUČNE SLUŽBE, pa rezultate rada možemo sagledati i ocijeniti pregledom i kritičkim promatranjem konkretnih aktivnosti tih organa za to vremensko razdoblje.

Na sjednicama PREDSJEDNIŠTVA SAVEZA redovno su podnašani izvještaji tajnika Saveza, urednika Šumarskog lista i Odbora Samoupravne kontrole i na taj način kontinuirano su praćene konkretnе aktivnosti i prihvaćene ocjene o radu organa Saveza i drugih nosilaca pojedinih zadataka.

Prva sjednica PLENUMA — PREDSJEDNIŠTVA održana je 30. 06. 1982. godine šest mjeseci nakon 88. Skupštine, s dnevnim redom, koji je obuhvatio u prvom dijelu rada sjednice društveni dio, a u drugom dijelu sjednice stručni dio. U prvom dijelu podnešen je i usvojen Tajnički izvještaj, izvještaj Odbora Samoupravne kontrole, izvještaj urednika Šumarskog lista, završni račun za 1981. g., plan rada Saveza za 1982. godinu, finansijski plan prihoda i rashoda za 1982. godinu, i prijedlog za rješavanje problematike Šumarske izdavačke djelatnosti i drugo. U drugom dijelu sjednice razmatrane su aktivnosti u vezi »Akcija pošumljavanja u 1982. godini«, »Izvoza proizvoda šumarstva i drvne industrije« i »Svjetskog kongresa o naučno — istraživačkom radu u šumarstvu i preradi drveta« — IUFRO Kongres 1986. godine u Jugoslaviji.

Tajnik Saveza ukratko je podnio izvještaj o zbivanjima i radu Saveza za proteklo razdoblje i konstatirao da je održano 3 sjednice Izvršnog odbora na kojima je između ostalog razmatrana problematika i zadaci o: provođenju zaključaka i odluka 88. Skupštine Saveza, planu rada za 1982. godine; formirajući i sastavu poslovnih radnih tijela Saveza; izdavačkoj djelatnosti; a posebno o stvaranju uvjeta za izdavanje Šumarskog lista; rješavanju aktualnih problema Šumarskog doma i drugo. Detaljnije o sadržajima rada, stavovima, prijedlozima i zaključcima sa sjednica Izvršnog odbora, po potrebi možemo iznijeti u toku vođenja rasprava za vrijeme trajanja Skupštine. Ovdje ćemo samo naznačiti neka pitanja iz tekućeg rada:

— Na osnovu Zakona o društvenim organizacijama i udruženjima građana. Narodne novine broj 7 od 16. 02. 1982. godine i izvršenih konzultacija u više navrata u SSRN Hrvatske, pristupilo se je pripremi za izradu novog STATUTA Saveza. Prema tome zakonu naš Savez može se transformirati u društvenu organizaciju, što je i prihvaćeno od strane organa našeg Saveza.

U skladu navedenog Zakona i drugih društveno — političkih normi, nastavilo se je sa radom na izradi novog Statuta Saveza i Društava inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske.

— U tom vremenu nisu zapažene značajnije aktivnosti u DIT-ovima, i sve se više gubi povezanost pojedinih Društava. No ipak možemo spomenuti DIT Split koji je u proteklih 6 mjeseci održao dvije sjednice na kojima je razmatrano stanje organiziranosti šumarstva i prerade drveta u Dalmaciji. Zapažena je aktivnost stručnih ljudi na utvrđivanju uvjeta za održavanje koza u slobodnom uzgoju. Odgovorni stručnjaci i pojedine organizacije obratile su se na odgovarajuće institucije na razini Republike, kako bi se osigurali rješenja u prilog očuvanju i unapređenju šumarstva toga područja Hrvatske.

— Vrijedna je pažnje aktivnost DIT-a Virovitica, koje se je uključilo u organiziranje proslave 700. godišnjice osnivanja grada Virovitice.

— Vrlo aktivno DIT-a Zagreb održalo je tokom ovog polugodišta više predavanja i to:

1. 11. 02. 1982. g. P. Ziani : S puta po Islandu.
2. 18. 02. 1982. g. S. Tomanić : XVII Kongres IUFRO u Japanu.
3. 18. 03. 1982. g. M. Rukavina : Nacionalni park Paklenica.
4. 06. 05. 1982. g. O. Žunko : Šumski požarevi i
5. 10. 06. 1982. g. B. Hribljan : Razgovori o Kamerunu.

Godišnja Skupština DIT-a Zagreb održana je 20. 05. 1982. g. i na njoj je za predsjednika izabran prof. dr. Z. Potočić, a za tajnik ing. F. Petrović.

— O aktivnosti ostalih DIT-ova nemamo odgovarajuće informacije.

— Predstavnici našeg Saveza prof. dr. B. Prpić i ing. S. Horvatinović sudjelovali su u radu IX sjednice Predsjedništva SITSDI Jugoslavije, koja je održana 19. 02. 1982. g. u Vinkovcima. Na toj sjednici prihvaćen je Završni račun za 1981. godinu i plan rada za 1982. godinu. Najveća angažiranost SITSDIJ bila je na izdavanju Dijagnostičkog priručnika, snimanjem filma »Šuma i čovjek«, te posebne aktivnosti u vezi pripreme za održavanje IUFRO Kongresa 1986. g. u Ljubljani.

— Savez su posjetila dva istaknutna šumara iz Madžarske s kojima su razmjeniti određena stručna iskustva.

U organizaciji Saveza i DIT-a Zagreb organiziran je doček Nove 1982. godine, 15. 04. svečano je proslavljen »1000. četvrtak« uz uvodni govor prof. dr. Prpića, umjetnički koncert i prikaz filma »Šuma i čovjek«. Uz skroman doprinos Saveza održana je tradicionalna zabava studenata (apsolvenata) Šumarskog fakulteta u Esplanadi.

— Od strane našeg Saveza u Predsjedništvu Saveza IT Hrvatske izabran je ing. Slavko Horvatinović, za člana SRK i komisiju za upravljanje inženjerskim domom ing. S. Vanjković, u komisiju za izradu Statuta dr. Đ. Kovačić, za tehnološki razvoj dr. B. Prpić, za međunarodne odnose dr. R. Sabadi i za komisiju ONO i DSZ ing. V. Živković.

Završni račun Saveza za 1981. godinu kao i izvještaj o finansijskom poslovanju prihvaćen je kako je predložen od strane Izvršnog odbora. Isto tako prihva-

ćen je izvještaj Odbora Samoupravne kontrole Saveza. U ovom dijelu izvještaja ne navodimo analitičke podatke o poslovanju za 1981. godinu, jer će oni biti navedeni u posebnom izvještaju Odbora Samoupravne kontrole.

Plan rada Saveza za 1982. g. dovoljno je naznačio pojedina područja, konkretnе zadatke organa Saveza i DIT-ova i kao takav prihvaćen na sjednici.

Financijski plan prihoda i rashoda Saveza za 1982. g. također je prihvaćen kao zadovoljavajuća osnova za planirane aktivnosti organa Saveza.

Izvještajem glavnog i odgovornog urednika Šumarskog lista između ostalog konstatirano je da se Šumarski list štampa u svega 1350 primjeraka, tako je ukupan broj inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije približno 2500. Nаглашена je potreba veće angažiranosti organa Saveza i DIT-ova. Kako bi se znatno povećao broj pretplatnika. Nadalje je utvrđeno na bazi analitičkih podataka da Šumarski list kao i časopis »Drvna industrija« stvaraju veliki financijski deficit, pa je zbog toga nužno i dalje tražiti izvore finansiranja, kako nebi došlo u pitanje daljnje izlaženje i jednog i drugog časopisa.

Prijedlog odgovornog urednika Šumarskog lista o sastavu Redakcijskog odbora i uredivačkog odbora s nosiocima znanstvenih područja za razdoblje od 1982. do 1985. godine usvojen je na sjednici plenuma.

Odbor za »Problematiku Šumarskog doma« u proteklom razdoblju kao i dalje sve do održavanja ove Skupštine uložio je puno truda u cilju racionalnijeg korištenja poslovnog i drugog prostora i održavanja zgrade.

Nakon denacionalizacije dijela zgrade ovog našeg šumarskog doma nastojalo se sa korisnicima prostora normalno urediti odnose, kako bi Savez mogao programirati, planirati i ostvarivati postavljene ciljeve utvrđene Zakonom o denacionalizaciji zgrade, što znači da ti prostori prvenstveno služe struci tj. unapređenju šumarstva i prerade drva Hrvatske. Što se tiče odnosa s pojedinim stanarima oni su djelomično uredeni, međutim s Tehnološkim fakultetom i Gradskom knjižnicom nisu naročiti odnosi a u toku je i sudski postupak.

Zaključeno je da se i dalje zakupnina utvrđuje prema ekonomskim kriterijima i na taj način osiguraju nužna sredstva za investiciono održavanje šumarskog doma. Na trećoj sjednici Izvršnog odbora, održanoj 13. 05. 1982. g. utvrđena je nova visina zakupnine s važnošću od 01. 07. 1982. godine — što su korisnici poslovnog prostora i prihvatali.

Savez se već godinama bavi organiziranjem štampanja odgovarajućih tiskanica, tablica, priručnika i drugih materijala za potrebe struke, pa je u programu rada ta aktivnost i dalje zadržana. Između ostalog dogovoren je da se određenije utvrde neposredni zadaci za pripremu i izдавanje Malog šumarsko-tehničkog priručnika i drugih brošura. U vezi ovih aktivnosti posebno je istaknut doprinos članaka predsjedništva Mr. T. Heskog.

Na sjednici Izvršnog odbora prihvaćen je prijedlog:

— da se na Skupštini Saveza IT Hrvatske proglose za počasne članove: Ing. M. Andrašek, Mr. T. Heski, Dr. N. Komlenović, Ing. D. Smojver, ing. J. Filipović, ing. V. Babić, a za zasluzne: Mr. V. Bogati, Ing. A. Frković, mr. V. Ivančević, ing. B. Vujsinović i ing. S. Mikuc.

— da delegaciju našeg Saveza za Skupštinu Saveza ITŠDI Jugoslavije sačinjavaju Ing. Mirko Andrašek, Ing. Drago Bartovčak, Mr. Vlado Bogati, Mr. Joso Gračan, Mr. Tomislav Heski, Ing. Vera Ivančić, Dr. Đuro Kovačić, Ing. Stjepan Mikuc, Ing. Ante Mudrovčić, ing. Adam Pavlović, Dr Branimir Prpić i ing. Žarko Vrdoljak.

Na drugom dijelu sjednice Plenuma ing. Ante Mudrovčić iznio je podatke i pružio informacije o akciji i planu pošumljavanja u 1982. godini. Ing. Slobodan Galović dao je informaciju o problematici izvoza proizvoda šumarstva i drvne industrije. Prof. dr. Tomanić govorio je o Svjetskom Kongresu o znanstveno istraživačkom radu u šumarstvu i preradi drva i budućem IUFRO Kongresu koji će se održati 1986. godine u Ljubljani.

Drugo razdoblje aktivnosti organa Saveza i DIT-ova registrirano je na drugoj sjednici PREDSJEDNIŠTVA Saveza, koja je održana 23. veljače 1983. godine. U ovom vremenskom razdoblju održana je 4. 5. i 6. sjednica Izvršnog odbora i više sastanaka odgovarajućih radnih tijela koja su u pravilu sačinjavali članovi I.O. OSK i iz određenih komisija, a navodimo samo neke važnije događaje od ukupnih aktivnosti.

Savez inženjera i tehničara šumarstva i industrijske prerade drva Jugoslavije organizirao je održavanje V redovne SKUPŠTINE na Borskem jezeru kraj Bora 7—9. X 1982. godine. Prije održavanja Skupštine, održana je sjednica Predsjedništva SITŠDI Jugoslavije. Tema savjetovanja glasila je: »Razvoj šumarstva i prerade drveta Jugoslavije do 2000. godine«.

Delegaciju našeg Saveza sačinjavali su: Ing. S. Horvatinović, dr. S. Tomanić, ing. V. Igrčić, Mr. T. Heski, mr. J. Gračan, ing. A. Jurić, ing. K. Kožul i Ing. Vratarić. U radno predsjedništvo Skupštine izabran je ing. A. Jurić, Dr. S. Tomanić podnio je informaciju o pripremama za održavanje IUFRO Kongresa koji će se održati u Ljubljani 1986. godine. Ing. S. Horvatinović kao predsjednik Samoupravne kontrole podnio je izvještaj o finansijskom poslovanju SITŠID Jugoslavije.

Skupština je prihvatile novi Statut Saveza kao i listu predloženih počasnih i zasluznih članova.

Za predsjednika SITŠIDJ izabran je ing. Velimir Vukotić iz SR Crne Gore, a za izvršnog sekretara dr. Žarko Ostojić iz SR Srbije.

— Druga sjednica Predsjedništva Saveza ITŠID Jugoslavije održana je 31. siječnja 1983. g. sa temama: »Društveni dogovor o razvoju drvnog kompleksa do 1985. godine«, »Kadrovi šumarstva i drvne industrije Jugoslavije« i aktivnosti za obilježavanje PJEŠACKOG PUTA kroz Jugoslaviju. Između ostalog zaključeno je na sjednici: a) da participacija godišnje članarine za SITŠIDJ iznosi za naš Savez 10.000 dinara, b) obaveze za preuzimanje — prodaju knjige: »Razvoj i rad SITŠDJ 1946 — 1976. g.« »Dijagnostički priručnik« i »Kroniku« te film »šuma i čovjek«.

— Naš Savez uputio je dopis Regionalnom zavodu za zaštitu spomenika kulture i Republičkom zavodu za zaštitu prirode s prijedlogom da se zgrada broj 41 u Prećecu — Božjakovina, proglaši spomenikom kulture. U toj zgradbi prije 136 godina 26. XII 1846. g. održan je PRVI SASTANAK ŠUMARA HRVATSKE, gdje je zaključeno da se sekcija šumara u okviru tadašnjeg Hrvatsko-Slavonskog gospodarskog društva organizira kao posebno HRVATSKO-SLAVONSKO ŠUMARSKO DRUŠTVO.

— Na inicijativu Mr. Heskija počelo se je s pripremama oko OPĆEG POPISA svih inženjera i tehničara šumarstva i prerade drva Hrvatske, te prikupljanju mnogobrojnih prikaza rada naših organizacija i dr.

— Udovoljeno je zahtjevu Saveza IT Hrvatske pa im je dostavljen: naš Statut i dopune Statuta; 5-godišnji izvještaj o radu našeg Saveza 1976 — 1981. g. i plan rada za 1983. godinu.

- Usvojeni su samoupravni opći akti Saveza — stručne službe i to:
 1. Pravilnik o sistematizaciji poslova i radnih zadataka zaposlenih u stručnoj službi Saveza.
 2. SAS o osnovama i mjerilima za raspodjelu sredstava za OD i zajedničku potrošnju i
 3. Tabela poslova i radnih zadataka prema stupnju složenosti u stručnoj službi Saveza
- Za poslove tehničkog tajnika raspisan je natječaj, koji je objavljen NN broj 1/83 od 14. 01. 1983. g. Na taj natječaj osim ing. R. Antoljaka nije se javio ni jedan drugi kandidat.
- Šumarski dom, odnosno rješenje aktualnih problema u vezi investicionog održavanja zgrade, i racionalnijeg korištenja prostora, i dalje značajno angažira, izvršne organe Saveza pomoćna tijela i stručnu službu. Gradska plinara izvodi radove priključaka plina. Prikupljaju se ponude za izvođenje radova na popravku krovista, električne instalacije i dr. Još uvjek nisu uređeni odnosi sa korisnicima poslovног prostora: Tehnološkim fakultetom i Gradskom knjižnicom.
- Društvo — DIT Zagreb kontinuirano održava neposredne veze sa predstavnicima organa i stručne službe Saveza i redovno organizira posebne aktivnosti, istina sa ograničenim brojem članova. Već treću godinu organizirano se posjećuju naše organizacije udruženog rada. Redovno se održavaju Šumarski četvrtci, gdje se susreću naši članovi i razmjenjuju iskustva, te organiziraju predavanja kao na primjer:
 - 25. 11. 1982. g. ing. T. Krnjak: izmjene i dopune Zakona o šumama.
 - 9. 12. 1982. g. Dr. B. Prpić Šume Jugoslavije s prikazivanjem filma »Šuma i čovjek«.
 - 20. 01. 1983. g. Ing. M. Jazbec: Razvoj RO »M. Šavrić«.
 - 25. 01. 1983. Dr. I. Tomanić: »Aktivnost u vezi organiziranja i priprema za održavanje IUFRO kongresa.
- U organizaciji Šumarskog fakulteta i instituta održano je u Opatiji savjetovanje od 16—18. II 1983. g. na temu: »Mehanizacija šumarstva u teoriji i praksi«.
- Sa ostalim DIT-ovima našeg Saveza povezanost je i dalje nezadovoljavajuća, pa nismo u mogućnosti naznačiti njihovu aktivnost. Očekujemo odgovarajuće informacije o aktivnosti DIT-ova od delegata na Skupštini.
- U posebnom izvještaju glavnog urednika Šumarskog lista naznačena su aktualna pitanja, ovdje samo napominjemo sljedeće:
 - Izdavanje Šumarskog lista štampa se uz značajna sredstva dotacije.
 - Izašla je iz tiska propagandna knjižica — priručnik dr. Matić i dr. Prpić u želji upoznavanja što većeg broja omladinaca — građana sa mogućnostima pošumljavanja.
 - Izdavačku djelatnost treba dovesti u sklad sa zakonskim normama i interesom Saveza.
 - Izvještajem Samoupravne kontrole utvrđeno je da nema većih manjakvosti u poslovanju Saveza. Konkretnije o nalazima Odbora Samoupravne kontrole govori se u posebnom izvještaju i to:
 - Komisija za inventuru podnijela je odgovarajući izvještaj na osnovu kojeg je donešena odgovarajuća Odluka Predsjedništva Saveza. Većih primjedbi nije bila na rad stručne službe.
 - Nakon objašnjenja i rasprave o prijedlogu Završnog računa za 1982. g. Predsjedništvo ga je usvojilo.

— Plan rada Saveza za 1983. godinu podnio je predsjednik ing. S. Horvatinović, koji je usvojen s primjedbom da se detaljnije razradi i konkretizira po pojedinim područjima rada.

— Financijski plan prihoda i rashoda za 1983. g. nakon objašnjenja i rasprave je usvojen.

Treće razdoblje aktivnosti Saveza organa i DIT-ova između 88. i 89. Skupštine registrirano je na trećoj sjednici PREDSJEDNIŠTVA koja je održana 23. veljače 1983. godine, i 11. sjednici, koja je održana 24. travnja 1984. god.

U razdoblju između dvije sjednice Predsjedništva održane su 7., 8., 9. i 10. sjednice Izvršnog odbora i više sastanaka užih radnih tijela, zbog nekih konkretnih pitanja. I u ovom dijelu izvještaja ukratko ćemo se osvrnuti na važnije događaje od ukupnih aktivnosti toga razdoblja. Na sjednici Predsjedništva predsjednik ing. S. Horvatinović ukratko se je osvrnuo na rad u vremenu između dvije sjednice toga organa. Tajnik Saveza dr. Đuro Kovačić podnio je izvještaj o radu Saveza za to razdoblje, glavni urednik Šumarskog lista dr. B. Prpić izvještaj u aktualnim pitanjima izlaženja lista i elementima za planiranje u narednom razdoblju, a predsjednik odbora Samoupravne kontrole ing. S. Vanjković o pregledu dokumentacije i poslovanja. Na sjednici je između ostalog razmatran i usvojen izvještaj o inventuri s 31. 12. 1983. godine. Završni račun za 1983. godinu, Program rada za 1984. godinu, Financijski plan prihoda i rashoda za 1984. godinu i neka tekuća pitanja.

Predsjedništvo je donijelo Odluku o sazivanju 89. Skupštine Saveza, u kojoj je određeno mjesto održavanja, vrijeme, dnevni red i druga pitanja u vezi pripremanja i održavanja Skupštine.

— Predstavnik našeg Saveza ing. Antun Jurić sudjelovao je u radu treće sjednice PREDSJEDNIŠTVA SITSID Jugoslavije, koja je održana u Kolašinu 23 — 25. 06. 1983. godine, za vrijeme održavanja Natjecanja šumskih radnika Jugoslavije. Tada je dogovorenod da se odmah pristupi pripremi za organiziranje Savjetovanja na temu: »Izvoz proizvoda od drva kao trajna orientacija drvne industrije Jugoslavije«. Takoder je zaključeno da svi Savezi IT šumarstva i industrijske prerade drva republika i pokrajina otkupe stručne edicije i to: »Kroniku razvoja svih Saveza ITSID Jugoslavije«, »Priručnik izvještajne dijagnostičke prognozne službe u zaštiti šuma«, film »Čovjek i šuma«, zatim »Šumama Jugoslavije« i brošuru »Takmičenje — sjekač«.

— Suradnja sa Savezom IT Hrvatske održava se neposrednim sudjelovanjem naših predstavnika u aktivnostima pojedinih njihovih organa. Na sjednici Republičke konferencije SSRN Hrvatske održanoj 28. travnja 1983. godine, odato je priznanje za dotadašnju uspješnu aktivnost i angažiranost na programskoj orientaciji, koja doprinosi bržem unapređenju tehnološko-tehničkih rješenja u razvoju proizvodnje i ukupnih društvenih ekonomskih odnosa u SR Hrvatskoj. Za dostavljanje odgovarajućih informacija o radu našeg Saveza zadužen je tehnički tajnik ing. Ivan Maričević.

— Aktivnosti na utvrđivanju realnih mogućnosti za obilježavanje Pješačkog evropskog puta E-7 su u toku. Održano je nekoliko, u više navrata, preliminarnih razgovora sa potencijalnim nosiocima toga zadatka. Na našu inicijativu održan je sastanak 18. travnja 1984. godine na tu temu s predstavnicima iz SR Slovenije, Planinarskog Saveza Hrvatske, Turističkog Saveza Hrvatske, Općeg udruženja šumarstva, prerade i prometa drvom Zagreb, Šumskog gospodarstva Bjelovar, Šumskog gospodarstva Zagreb Šumarskog fakulteta i našeg Saveza. Zaključeno je da se u

organizaciji našeg Saveza u što kraćem vremenu održi još jedan sastanak s tim da se izvrše pripreme za eventualno osnivanje inicijativnog odbora za organiziranje aktivnosti na obilježavanju pješačke staze E-7.

— Na Šumarskom fakultetu 26. travnja 1983. godine u organizaciji Općeg udruženja šumarstva i prerade drva i prometa Hrvatske, Šumarskog instituta i Šumarskog fakulteta održano je Savjetovanje na temu: »Dosadašnja dostignuća i mogućnosti unapređenja gospodarenja nizinskim šumama« (problematika biološke reprodukcije šuma) s referatima: 1. Prof. dr. I. Dekanić, »Značajke uzgojnih mjer u sastojinama nizinskih šuma«, 2. Prof. dr. M. Vidaković: »Perspektiva uzgoja pojedinih vrsta drveća nizinskih šuma putem oplemenjivanja«, 3. Prof. dr. D. Klepac: »Uređivanje nizinskih šuma u svjetlu suvremenih zbivanja«, 4. Prof. dr. B. Prpić: »Uloga šumskih ekosistema u reguliranju vodnog režima Posavljia« i 5. Prof. dr. M. Andrović: »Problematika sušenja dominantnih vrsta slavonskih nizinskih šuma«.

— Prijedlog Statuta koji je izrađen u skladu Zakona o društvenim organizacijama i udruženjima građana NN broj 7/82. prihvaćen je od strane SSRN Hrvatske i to je u pismenom obliku dostavljeno Savezu.

U toku priprema za održavanje 89. Skupštine Saveza izrađen je ogledni primjek — načrt Statuta za naše organizacije i dostavljen je svim DIT-ovima. Promjene u organiziranosti SAVEZA i DIT-ova u vezi usvajanja novog Statuta su značajne, o njima možemo posebno govoriti na Skupštini.

— U organizaciji Društva inženjera i tehničara Zagreb i Saveza održano je više predavanja i to:

1. Dr. Đ. Kovačić: »Unapređenje proizvodnje u hrastovim šumama« (24. 03. 1983. godine).
2. Dr. Ljubica Štrmar: »Utjecaj sredozemlja na kretanje ptica« (14. 04. 1983. godine).
3. Ing. B. Čop: »Pilanska prerada i odnosi sa šumarsivom« (15. 12. 1983. godine).
4. Ing. T. Krnjak: »O osnovnim intencijama novog Zakona o šumama SR Hrvatske« (29. 12. 1983. godine).
5. Mr. J. Gračan: »Rad i planovi Šumarskog instituta Jastrebarsko« (26. 01. 1983. godine).
6. Mr. S. Petrović: »O radu i djelovanju Instituta za drvo Zagreb« (9. 02. 1983. godine).
7. Prof. dr. I. Mikloš: »Dojmovi s putovanja po Kubi« (2. 02. 1984. g.).

— U organizaciji DIT-a Zagreb izvršena je posjeta u naše radne organizacije u Sl. Brodu (18. 05. 1983. g.), Šumariju Jastrebarsko (25. 05. 1983. g.), Šumariju D. Stubica (16. 09. 1983.) i Lipovljane (12. 10. 1983. g.). Na kraju godine zajedno sa Savezom organizirano je društveno veče (29. 12. 1983. g.).

— Redovno se održavaju »Šumarski četvrtci« na koje redovno dolazi značajan broj naših članova. Do održavanja 89. Skupštine Saveza ukupno ih je održano 1093.

— Na naš zahtjev da se zgrada u Prečecu (Dugo Selo) proglaši spomenikom kulture dobili smo obavijest da je Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture Zagreb donio je rješenje (6. 06. 1983. g.) o preventivnoj zaštiti jednokatne kurije (dvorca) u Prečecu.

— Predstavnik našeg Saveza ing. Ante Tiljak, u toku je aktivnosti Odbora za uređenje »Medvedenice« i o tome izvještava organe Saveza.

— Odbor za provođenje Društvenog dogovora o realizaciji planova pošumljavanja 1981—1985. g. uz značajnu angažiranost predsjednika ing. Franje Knebla, neposredno doprinosi mogućem izvršenju tih zadataka.

— Odbor za problematiku Šumarskog doma uspješno je rješavao tekuće zadatke u ovom razdoblju. No još uvijek nisu okončani sporovi u vezi iseljenja Tehnološkog fakulteta i Gradske knjižnice, postupak je u toku. Organi Saveza dali su svoju suglasnost na ugovor o zakupu sa Institutom za zemlje u razvoju i time okončali spor nastao zbog adaptacije dijela podkrvlja, — utvrđeno je da se Institut odriče svakog finansijskog potraživanja od Saveza i prava raspolaganjem poslovnog prostora. U ovom razdoblju obavljeni su poslovi na popravku krovista i neki drugi radovi na redovnom održavanju zgrade. Intenzivno se je radilo na pripremi dokumentacije radova na pročelju zgrade i uvođenju centralnog grijanja. U završnoj su fazi pripreme za utvrđivanje izvodača tih radova. Ti radovi izvršit će se u toku 1984. godine. — finansijska sredstva su osigurana. Priprema se odgovarajuća tehnička i druga dokumentacija i za ostale radove na objektu. Kroz nekoliko mjeseci osigurati ćemo projekt — dokaznicu mjera — troškovnik za izvođenje radova na fasadi zgrade, koju je nužno obnoviti. Finansijska sredstva za sada nisu osigurana, no nadamo se da će se i taj problem rješiti uz pomoć naših organizacija i iz drugih izvora.

— Stručna služba Saveza uz ostale tekuće poslove prema dogovoru u Općem udruženju šumarstva, prerade i prometa drvom Hrvatske vrši distribuciju knjiga — priručnika »Pošumljavanje« uz ostale knjige, časopise, tiskanice i drugo.

— Izdavačka djelatnost, gledano u cijelini, za ovo razdoblje imala je dosta teškoća i potrebno je analitički i kritički utvrditi stvarne mogućnosti i opseg tih poslova za ovu godinu i naredno razdoblje. Sada su u toku pripreme za izdavanje PRAVILNIKA o načinu izrade šumskog gospodarskih osnova područja, osnova gospodarenja gospodarskim jedinicama i programa za gospodarenje šumama, »Zakona o šumama«, Malog priručnika i dr.

— U organizaciji Leksikografskog zavoda, obavljena je promocija II dijela Šumarske enciklopedije.

— Na temelju Natječaja objavljenog u Vjesniku 4. 10. 1983. godine, te prijedloga Odbora za personalnu politiku Saveza i odluke Izvršnog odbora Saveza, dužnost tehničkog tajnika stručne službe Saveza obavlja ing. Ivan Maričević od 1. siječnja 1984. godine. Primopredaja dužnosti između ing. R. Antoljaka i ing. I. Maričevića, obavljena je zapisnički s 31. 01. 1984. g. u prisutnosti komisije u sastavu: ing. Oskar Piškorića, mr. S. Petrovića i mr. J. Gračana.

— Na 11. sjednici IZVRŠNOG ODBORA održanoj 24. travnja 1984. godine između ostalog konstatirano je i zaključeno:

— da su pripreme za održavanje 89. Skupštine uglavnom izvršene, ali da se neposredno pred održavanje utvrdi prijedlog za Radno predsjedništvo i komisije Skupštine.

— da se periodični obračun za prvo tromjesečje 1984. godine prihvata.

— da pretplata na »Šumarski list« iznosi 500.— dinara, a autorski honorari da se povećaju do 50%, jer se protekle tri godine nisu povećavali.

— prihvatan je prijedlog prof. dr. Tomanića da se u drugom dijelu rada Skupštine upoznaju prisutni sa PRIPREMAMA ZA XVIII Kongres IUFRO 86.

— da komisija u imenovanom sastavu neposredno utvrđuje i predlaže izvodače za radove na zgradi Šumarskog doma organima Saveza.

— O neposrednim aktivnostima područnih DIT-ova slabo smo informirani, pa molim delegate da u toku rada Skupštine bar ukratko iznesu informacije o svojim aktivnostima.

Prema evidenciji Saveza u vremenu između 88. i 89. Skupštine Saveza, zauvijek su nas napustili slijedeći kolege i suradnici Saveza:

1. Ivica Bastjančić, dipl. inž. šum.	07. 01. 1982. u Zagrebu
2. Josip Cuval, dipl. inž. šum.	18. 12. 1981. u Karlovcu
3. Antun Šubat, dipl. inž. šum.	11. 05. 1982. u Karlovcu
4. Mirjana Šilobod, dipl. inž. šum.	18. 06. 1982. u Zagrebu
5. Josip Radošević, dipl. inž. šum.	01. 09. 1982. u Zagrebu
6. Petar Ostojić, dipl. inž. šum.	25. 04. 1982. u Zagrebu
7. Jugoslav Harapin, dipl. inž. šum.	17. 12. 1982. u Sisku
8. Branimir Kasumović, dipl. inž. šum.	26. 12. 1982. u Beogradu
9. Marijan Jurčić, dipl. inž. šum.	05. 01. 1983. u Sisku
10. Pavao Glavočević, dipl. inž. šum.	08. 01. 1983. u Sl. Brodu
11. Ivica Matić, tehničar	10. 01. 1983. u Đakovu
12. Đorđe Šević, dipl. inž. šum.	29. 01. 1983. u Zagrebu
13. Josip Zupan, dipl. inž. šum.	29. 01. 1983. u Ličkom Ribniku
14. Nikola Neidhart, prof. dr.	09. 02. 1983. u Zagrebu
15. Pavao Fukarek, prof. dr.	16. 02. 1983. u Sarajevu
16. Franjo Štajduhar, dipl. inž. šum.	20. 06. 1983. u Zagrebu
17. Adolf Šerbetić, dipl. inž. šum.	04. 08. 1983. u Zagrebu
18. Zvonimir Špoljarić, prof. dr.	21. 08. 1983. u Lošinju
19. Antun Kamerer, dipl. inž. šum.	20. 09. 1983. u Vinkovcima
20. Čedomir Bajtajić, dipl. inž. šum.	15. 10. 1983. u Zagrebu
21. Ivan Malek, dipl. inž. šum.	09. 11. 1983. u Bjelovaru
22. Albe Urbanovski, dr. dipl. inž. šum.	12. 11. 1983. u Beogradu
23. Eugen Franješ, dipl. inž. šum.	14. 11. 1983. u Zagrebu
24. Ante Sorić, fotograf	16. 11. 1983. u Zagrebu
25. Dragutin Radimir, dipl. inž. šum.	26. 12. 1983. u Beogradu
26. Ante Dobrić, dipl. inž. šum.	21. 01. 1984. u Zadru
27. Boško Jovanović, dipl. inž. šum.	21. 11. 1982. u Osijeku
28. Marko Šimić, dipl. inž. šum.	01. 1982. u Osijeku
29. Veljko Suzić, šum. teh.	1982. u D. Miholjac

Na temelju zaključaka 88. Skupštine našeg Saveza, Savez ITŠID Jugoslavije na Skupštini na Borskem jezeru održanoj od 7 — 9. X 1982. godine, dodijelio je našim članovima slijedeća priznanja:

a) zaslužni članovi:

1. ANTONOVIĆ NADA, dipl. inž. šum.
2. DELIBAŠIĆ BRANKO, tehničar
3. HARAPIN JUGOSLAV, dipl. inž. šum.
4. HÜBLER VILIM, dipl. inž. šum.
5. IVANČIĆ VERA, dipl. inž. šum.
6. IVKOVIĆ STJEPAN, dipl. inž. šum.
7. SRNIĆ STJEPAN, dipl. inž. šum.

b) počasni članovi

1. BÖHM DRAGUTIN, dipl. inž. šum.
2. HANZL DRAGO, dipl. inž. šum.
3. LUKAČIĆ STJEPAN, dipl. inž. šum.
4. KRNJAK TOMISLAV, dipl. inž. šum.
5. MUDROVČIĆ ANTE, dipl. inž. šum.
6. NEŽIĆ PETAR, dipl. inž. šum.
7. PIŠKORIĆ OSKAR, dipl. inž. šum.
8. ŠTRASER RUDI, dipl. inž. šum.
9. VIDEC DRAGO, dipl. inž. šum.
10. VRDOLJAK ŽARKO, dipl. inž. šum.

Sastavni dio ovog izvještaja su izvještaji glavnog urednika Šumarskog lista prof. dr. B. Prpića i predsjednika Odbora Samoupravne kontrole ing. S. Vanjkovića. U tim izvještajima naznačena su osnovna pitanja i problemi vezani za Šumarski list i ostale aktivnosti Saveza, uvjeti pod kojima se obavljaju određeni poslovi, te pregledi — podaci iz Završnih računa za 1982. i 1983. godinu.

Ad 5b

Izvještaj predsjednika uređivačkog odbora »Šumarskog lista«.

U 107. godištu »Šumarski list« je tiskan u 6 dvobroja na 576. stranica. Objavljeno je 11 znanstvenih i dva pregledna članka te 8 stručnih napisa. Prikazano je 19 knjiga i časopisa, dvije obljetnice, četiri znanstveno-stručna skupa te 8 napisa koji se odnose na šumarstvo i preradu drva u svijetu. Prikazana su društvena zbivanja u struci i važniji događaji koji se odnose na čitavu društvenu zajednicu.

U stvaranju sadržaja ovoga godišta sudjelovala su 53 autora, a prije objavljanja znanstvenih člana obavljeno je njihovo recenziranje od strane urednika znanstveno-stručnih područja te drugih reczenzata.

Održana je sjednica Savjeta i dvije sjednice Uredivačkog odbora »Šumarskog lista«. Na sjednicama odbora dogovorena je nova strategija djelovanja. Poslije ovih dogovora razvila se urednička aktivnost pojedinih područja. Značajniju aktivnost pokazali su urednici fiziologije i ishrane šumskog drveća, ekonomike šumarstva i prerade drva, uzgajanja šuma, iskorišćivanja šuma, krša te povijesti šumarstva i publicistike.

Aktivnosti urednika pojedinih područja ne bi trebalo shvatiti objavljivanjem samo njegovih radova, već dogовором sa suradnicima unutar područja i brigom za dobivanje aktualnih stručnih članaka.

»Šumarski list« postao je i formalno međunarodni stručni časopis uklopivši se u propozicije koje su utvrđene za znanstvene časopise. Oko 50% sadržaja »Šumarskog lista« se odnosi na znanstvene i stručne članke koji imaju sažetke na jednome od svjetskih jezika što ga čini pristupačnim stručnjacima u svijetu. Tu je potrebno učiniti još jedan korak u smislu proširenja ovih sažetaka te davanjem dvojezičnih tabela i grafikona što bi značajno utjecalo na podizanje razine časopisa.

Težnja je uredništva da »Šumarski list« bude stručno društveni časopis sa zanimljivim i aktualnim sadržajem kojega mogu pratiti šumarski a djelomično i drvarske stručnjaci od profila trećega i četvrtog stupnja usmjerenog obrazovanja

do doktora znanosti. Smatramo da ovaj cilj djelomično i postižemo. Uredništvo ne-ma pretenzije da izdaje časopis koji će biti zanimljiv svakome čitatelju od prve do zadnje stranice, već želi da svaki stručnjak pronađe u ukupnom sadržaju dio koji ga zanima, bilo da se radi o šumarskom tehničaru ili doktoru šumarskih znanosti.

Ponuda članaka uredništvu »Šumarskog lista« još uvijek ne zadovoljava. Pre-malo je napisa iz privrede za privredu. Prijedlog koji je dan u Sav-jetu »Šumarskog lista« u smislu prihvatanja članaka iz terenskih šumarskih ča-sopisa nije do danas realiziran, što smatramo propustom uredništva.

Vjerojatno će se ovo stanje postepeno popravljati osnivanjem novih razvojih službi u šumarskoj privredi što predstavlja mogućnost većeg broja suradnika. Po-trebno je ponovno potaknuti obradivanje problematike pojedinih šumske-gospo-darskih područja u dvobrojima »Šumarskog lista«.

Već godina nastojimo u »Šumarskom listu« uvesti stručnu polemiku. To nam nikako ne polazi za rukom i usprkos polemičnih napisu (Sabadi, Oštrić i dr.) na njih nema odgovora. Ovdje se ne misli na žučljive polemike koje ne vode pravom cilju već na stručne rasprave čija je svrha postizanje optimalnih rješenja.

Jedan od krupnijih problema koji godinama prati izdavanje »Šumarskog lista« je njegovo financiranje. Predlažemo Predsjedništvu prihvatanje većih iznosa pret-plate što će jednim dijelom smanjiti finansijske poteškoće.

Izdavačka djelatnost Saveza se nalazi danas u značajnijem zastaju. Uz iznimku Copova članka i »Pošumljavanje« Matića i Prpića, nije se ništa izdalo, premda za to postoji potreba. Ovdje se misli na uvodenje »Šumarskog kalendara« i na izdavanje aktualnih šumarskih priručnika. Pretpostavljamo da bi »Šumarski ka-lendar« bio u struci zanimljiv (premda je anketa koja vjerojatno nije bila realna, pokazala drugo), dok su šumarski priručnici struci neophodni, ali se kod njihova izdavanja traži učešće vrsnih stručnih timova i veliku finansijsku obavezu koj-ovaj Savez, barem za sad, ne može preuzeti bez obiljnijeg jamstva struke.

Ad 5 c

Izvještaj Samoupravne kontrole Saveza IT šumarstva i drvne industrije Hrvatske

o izvršenim pregledima cijelokupnog blagajničko-finansijskog i materijalnog poslo-vanja u vremenskom razdoblju od održane 88. godine Skupštine Saveza tj. od 18. 12. 1981. god. do 9. svibnja 1984. godine.

Samoupravna radnička kontrola radila je u sastavu: Vanjković ing. Srećko predsjednik i članovi: Potočić dr. Zvonimir, Mudrovčić ing. Ante, Spečić ing. Branko i Peščević Ivica šum. tehničar, te je u vezi propisa čl. 34. Statuta Saveza SITSDIH u prednje navedenom razdoblju prigodom pregleda ustanovila, da se blagajnički dnevnik vodi uredno na temelju postojećih dokumenata, te da se blagajnički maj-simum ne prekoračuje. Prigodom pregleda ulaznih i izlaznih računa uočene su nekoje manjkavosti, kao npr.: Kod ugovora o djelu manjkale su odluke organa upravljanja radne organizacije i izvršioca o suglasnosti za takav rad izvršioca. Uočeno je također da se nekoje odluke I. O-a o odobravanju izdataka donose naknadno što je protivno postojećim propisima, te su date upute da za hitne sluča-jeve nekog rada ili nabave IO ovlasti određenu osobu (potpredsjednika ili taj-nika) za odobravanje u okviru plana. Dale su upute u vezi poslovanja sa čeko-vnim knjižicama (evidencija) kao i da likvidator dokumenata ne može biti radnik

stručne službe nego posebno lice, što je i učinjeno. Vodena je briga da se dugovi naplate, iako imaju potrošku u nekum slučajevima, što se uglavnom odnosi na pretplatu za Šumarski list iz prijašnjih godina i to iz 1981. — 1983. godine u iznosu 35.049,— din. Više je nego čudno da u te dužnike spada npr. Šumarija Krk sa 1.450,— din iz 1981. god. pa »Slavonija« DIP Sl. Brod sa 1.200,— din iz 1982. god. itd. iako su požurke na vrijeme upućene. Absurd bi bio da se ti dugovi otpisuju nego će se morati primjenjivati mandatna tužba — odnosno obustaviti dostavu lista.

Ustanovljeno je da su novčana sredstva trošena namjenski i u okviru predviđenog plana.

Sa načina su odmah upoznati radnici stručne službe da po istima postupe kao i IO na sjednicama na kojima su prisustvovali i članovi Samoupravne radničke kontrole. Uz Završni račun svake godine Predsjedništvu SITSDIH predložen je i pismeni izvještaj SRK. U vezi Završnih računa za 1982 i 1983. god. iznosim slijedeće:

Izvještaj po **Završnom računu** o finansijskom poslovanju Saveza inženjera i tehničara šumarstva i drvene industrije Hrvatske za 1982. godinu.

PRIHODI I RASHODI ZA 1982. GODINU

Prihodi	dinara
Prenesen višak prihoda iz protekle godine	435.670,—
Prihodi od SIZ — IV za znanstveni rad	187.300,—
Prihodi od vlastite djelatnosti i zakupnina	1.496.913,95
Ostali prihodi	1.630.388,60
Ukupno prihodi	3.750.272,55
Rashodi	dinara
Materijalni rashodi	2.448.203,25
Amortizacija	160.816,25
Osobni dohoci	776.580,20
Porezi i doprinosi iz prihoda	170.510,15
Ukupno rashodi	3.556.109,85
Ostatak prihoda	194.162,70
Ukupni ostatak prihoda proizlazi po mjestima troškova:	dinara
— Savez i Stručne službe	309.144,35
— Šumarski list	—550.243,60
— Tiskanice i stručne knjige	435.261,95
194.162,70	
Prijedlog za raspodjelu ostataka prihoda:	dinara
— Fond zajedničke potrošnje opća namjena	94.480,—
— Prijenos u iduću godinu	99.682,70
— Saldo blagajne: 31. 12. 82. iznosio je	824,40
— Žiro-račun: 31. 12. 82. iznosio je	2.246.460,70

- Obaveze prema dobavljačima podmirene
- Potraživanje od kupaca 368.783,95 din uglavnom zakupnine uz otpis 117.340,05 Exportdrvo, koji nije priznao Aneks ugovora za povećanje zakupnina, što je konačno 1. 7. 1982. uskladena zakupnina sa ostalima korisnicima prostorija Saveza. Potraživanja su uglavnom podmirena u kratkom vremenu. »Sumarski list« završio je godinu sa gubitkom, koji je namiren iz zakupnina.

Izvještaj po **Završnom računu** o finansijskom poslovanju Saveza inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske za 1983. godinu.

PRIHODI I RASHODI ZA 1983. GODINU

Prihodi	dinara
Preneseni višak prihoda iz protekle godine	99.682,70
Prihodi od SIZ — IV za znanstveni rad	545.000,—
Prihodi od vlastite djelatnosti i zakupnina	6.314.207,90
Ostali prihodi	50.000,—
Ukupno prihodi	7.458.890,60

Rashodi	dinara
Materijalni troškovi	2.411.685,70
Amortizacija	230.854,05
Osobni dohoci	783.707,55
Porezi doprinosi iz dohotka	181.880,70
Ukupno rashodi	3.608.128,—
Ostatak prihoda	3.850.762,60

Ukupni ostatak prihoda proizlazi po mjestima troškova:	dinara
— Savez i Stručne službe	3.023.367,90
— Sumarski list	85.142,45
— Tiskanice i stručne knjige	742.252,25
	3.850.762,60

Prijedlog za raspodjelu ostatka prihoda:	dinara
— Poslovni fond	2.815.000,—
— FZP opća namjena	93.870,—
— Za investicijsko održavanje zgrade	1.295.892,40
— Za prijenos u iduću godinu	446.000,20
— Saldo blagajna: 31. 12. 83.	3.195,95
— Žiro-račun: 31. 12. 83.	6.395.151,95

- Obaveze prema dobavljačima uglavnom su podmirene.
- Potražnja od kupaca 215.577,60 (pretplata sa Sumarski list i zakupnine) Primjećuje se uvećan prihod od vlastite djelatnosti zakupnina, što je rezultat konačnog sporazuma između »Saveza« i zakupaca prostorija za povećanje zakupnina.

Uočljivo je da je »Šumarski list« pokazao pozitivnu završnicu, ali uz znatnu dotaciju! Prema tome Šumarski list se i dalje oslanja na siguru finansijsku bazu od prihoda Saveza i to uglavno na zakupnine prostorija! Stoga treba pojačati izdavačku djelatnost.

Krajem svake godine vršena je inventura potpuni popis osnovnih sredstava — sitnog inventara — tiskanica i knjiga. Uskladene su razlike na teret ostalih troškova naročito kod tiskanica, ali se ponovno kod inventure krajem 1983. god. ukazao višak tiskanica odnosno manjak, a koje sačinjavaju i tiskanice, koje nisu više za upotrebu u sadašnjem šumarstvu. Da bi se to pitanje rasčistilo potrebno je da se odmah oformi komisija koja će u prvom redu utvrditi koje tiskanice su važeće za današnje potrebe šumarstva, a koje treba otpisati kao nepotrebne, ali uz prethodan dogovor sa Republičkom inspekcijom za šumarstvo i sa Općim druženjem za šumarstvo i drvnu industriju Zagreb. Ujedno se apelira na terenska šumarska društva da utječu na područna šumska gospodarstva odnosno šumarije, da tiskanice, kao i stručne šumarske knjige i priručnike (predviđa se štampati) naručuju od Saveza. Kao primjer navodimo već nekoliko puta da bi trebalo naći mogućnost da se oko 400 knjiga »Povijest Šumarstva Hrvatske« konačno proda (zašljeno oko 100.000,— din?). Što se tiče knjižnice, postoji prijedlog da bi se ista objedinila sa stručnom šumarskom knjižnicom Šumarskog fakulteta u Zagrebu.

To bi trebalo temeljito razmotriti i donijeti odgovorajuće rješenje.

Prema završnim računima za 1982. i 1983. god. »Savez« je uspješno poslovoao, ali iz opravdanih razloga nisu bili svi predviđeni planovi izvršeni (slabog financijskog stanja, pomanjkanje prostorija, koje još uvijek drže Tehnološki fakultet i računovodstvo Gradske knjižnice — čeka se sudsko rješenja za iseljavanje) stoga se prenose u 1984. god. na izvršenje obzirom na povoljno finansijsko stanje. Kao jedno od primarnih je obnova fasade — ali uz pomoć Šumske gospodarstva i Drvno-industrijskih poduzeća.

Na kraju mogu da kažem da sve što su članovi SRK poduzimali bilo je interesu što boljeg prosperiteta poslovanja SIT-ŠDIH.

Ovaj izvještaj predlaže se Skupštini inženjera i tehničara šumarstva i drvene industrije Hrvatske na znanje s molbom za suglasnost.

Zagreb, 28. 4. 1984.

Predsjednik SRK
Ing. Srećko Vanjković, v. r.

Ad 5ca

Iзвјештaj Odbora samoupravne kontrole

o pregledu finansijsko-materijalnog poslovanja ITŠD Hrvatske za razdoblje I — III 1984. god. izvršenog 19. i 20. 4. 1984. god., a podnešenog IO SITŠDIH na sjednici 24. 4. 1984. god.

Pregled su izvršili prema čl. 34. Statuta SITŠDIH, i članovi odbora: Vanjković ing. Srećko, Potočić dr. Zvonko i Mudrovčić ing. Ante, te je ustanovljeno slijedeće:

Uz redovno poslovanje ustanovljene su nekoje manjkavosti, koje treba odmah ukloniti i nastojati da se ubuduće ne ponavljaju i to:

1. Na predatnicama i primkama robe treba uvijek potpisati tko predaje, odnosno prima određenu robu.

2. Blagajnički dnevnik dužan je kontrolirati uz knjigovodu i tajnik II i to barem jednom mjesечно i na kraju mjeseca uz potpis.

3. Naplatu poštanskih usluga kao i ostalih treba uvijek prekontrolirati, jer su nadene kod PTT usluga manje razlike na štetu Saveza.

4. Knjigu otpreme pošte treba nakon mjesecnog zaključka pregledati i tajnik II uz potpis.

5. Ne smiju se vršiti bilo kakve isplate ako dokumenti nisu pregledani i potpisani po određenom likvidatoru, uz prethodni paraf po tajniku II, kao i potpisani po odgovornom rukovodiocu. Ovo se navodi iz razloga što je prigodom pregleda pronađeno dosta dokumenata nepregledano po kontroloru, a isplaćena (kao npr. lista osobnih dohodaka i slično). Neprihvativija je izjava službenika finančnog poslovanja da je teško uskladiti obradu dokumenata po kontroloru, jer je isti zauzeti drugim poslovima. Međutim zajedničkim dogovorom može se to uskladiti kao što je bilo i do sada.

6. Do 15. 4. 1984. god. treba konačno srediti raspodjelu priručnika »Pošumljavanje« (Matić-Prpić) u odnosu: Savez — »Koordinacioni odbor za pošumljavanje«! Dio priručnika koji pripadaju Savezu prodaje Savez po utvrđenoj cijeni, a dio koji zadržava Koordinacioni odbor (a nalazi se kod Saveza) izdavati na potvrdu odgovornog službenika. Za 125 priručnika »Pošumljavanje«, koja su prigodom inventure (31. 12. 84.) utvrđeni kao manjak Saveza, ima se teretiti »Koordinacioni odbor« uz potvrdu o raspodjeli.

7. Stanje blagajne (20. 84.) — 4.072.30 din.

8. Stanje žiro-računa (17. 4. 84.) — 2.332.499,90 din.

9. U banci oručena sredstva — 6.000.000,00 din.

Prednje se predlaže IO SITSDH na znanje i suglasnost.

Predsjednik OSK

Ing. Srećko Vanjković, v. r.

Ad. 6.

Rasprava o referatu, izvještajima, njihovo usvajanje, te davanje razrješnice dosadašnjim organima Saveza.

U raspravi je sudjelovalo 17 sudionika Skupštine, koji su govorili o aktivnostima Društava, problemima i teškoćama zbog kojih se ne postižu željeni i mogući rezultati. Ukratko ćemo naznačiti samo neke važnije elemente naglašene u raspravi.

Ing. Oskar Piškorić, tehnički urednik »Šumarskog lista« objašnjava prisutnima da je zgrada Prećec — Božjakovima stavljena pod zaštitu na osnovu zahtjeva i ranijih odluka organa našeg Saveza.

Predlaže da se povodom 140 godina od kako je osnovano Hrvatsko-Slavonsko šumarsko društvo (26. prosinca 1846. god.) stavi odgovarajuća SPOMEN PLOČA.

Ing. Slavko Horvatinović, govori o raspoloživim sredstvima Saveza, koja bi se mogla namjeniti za obnovu fasade Šumarskog doma, uvođenje centralnog grijanja i za druge namjene u vezi tekućih aktivnosti organa Saveza. Prema nekim procjenama trebalo bi osigurati 20 — 30 milijuna, a za sada Savez raspolaže sa nešto više od 6 milijuna dinara.

Kako se vidi iz podnešenih izvještaja u proteklom razdoblju nismo na zadovoljavajući način razvijali zajedničke aktivnosti između Saveza i DIT-ova, i to je nužno kroz različite oblike obnoviti (zajedničko programiranje nekih akcija, vođenje

evidencije, neposrednije sudjelovanje u vezi izdavačke djelatnosti, naročito Šumarskog lista i Dryne industrije i drugo).

Mr Vladimir Topić, DIT Split ističe da su donijeli programe aktivnosti i odredili rokove za izvršenje pojedinih zadataka. U prvom planu intenzivno će se raditi na rješavanju aktualnih pitanja u vezi provođenja Zakona o šumama i na obnavljanju i jačanju organizacije DIT-a.

Ing. Mirko Andrašek, pozdravlja sudionike Skupštine kao predsjednik Saveznog organizacionog odbora XVIII svjetskog IUFRO kongresa, zatim govori o programu rada Saveza i između ostalog naglašava: više raditi na izdavačkoj djelatnosti (priručnicima, monografijama, časopisima, stručnim knjigama i dr.); organiziranju predavanja, savjetovanju o racionalnijem korištenju drvne mase, finalizacije prerade drva i izvoz; kretanju dohotka; cijenama; zapošljavanju; primjenjenoj znanosti i dr. Na kraju kao centralno pitanje ističe probleme u vezi osposobljavanja kadrova za nabrojene zadatke.

Ing. Zvonimir Lneniček, DIT Bjelovar, pokrenute su značajne aktivnosti kroz pripremu i održavanje Skupštine Društva i prihvaćaju se radni zadaci. Određeni broj članova našeg DIT uključen je u rad akcije SSRN na našem području za sagledavanje i rješavanje sve složenijih problema očuvanja čovjekove okoline. Osjećam da nismo dovoljno pripremljeni za te zadatke i ne koristimo dovoljno saznanja od kojih se je došlo u svijetu. Ljudi od nas očekuju da mi stručno i odgovorno kažemo što znači 100 stabala — šuma za njihov život i opstanak. Predlaže da se intenzivnije i stručnije pripremimo za te aktivnosti u DIT-ovima i našem Savezu i da se ta problematika uvrsti u program istraživanja.

Kasunić Franjo, predsjednik Republičkog odbora Sindikata radnika u industrijskoj preradi drva i šumarstva Hrvatske, značajna je uloga organa Saveza, a pre malo se koristi za izgradnju stavova i prijedloga za neposrednji utjecaj na tehničko-tehnička i ukupna rješenja u razvoju šumarstva i prerade drva u našoj republici. Treba stalno otklanjati ono što smeta normalnom i bržem razvoju, a osobito školovanje kadrova, Racionalizirati treba školsku mrežu, više povezati znanost i praksu, osigurati veći stupanj finalizacije u preradi drva, više izvoziti i na taj način zaposliti veći broj radnika u proizvodnjama naših djelatnosti.

Mr Vice Ivančević, DIT Senj, upućuje lijep pozdrav iz Uskočkog Senja i između ostalog je rekao: preko našeg DIT-a pretplaćeni su svi članovi na stručni časopis — jer neki to sami ne bi učinili; u radu se slabo osjeća prisutnost članova iz dryne industrije; trebalo bi promjeniti naš simbol — značku i da svako Društvo treba imati svoga predstavnika — delegata u PREDSJEDNIŠTVU Saveza.

Ing. Eduard Tomas, DIT Varaždin, kontinuirano djelujemo već 30 godina, da je svega 1/3 članova iz šumarstva, a čak dvije trećine iz dryne industrije — ukupno — ukupno 150 članova. Postavlja pitanje zašto u prijedlogu Statuta nema riječi o kolektivnim, počasnim i zasluznim članovima. Nadalje govori o potrebi za mijenjanje fizionomije stručnog časopisa i utvrđivanju neposrednijih obaveza između DIT-ova i Saveza.

Mr Vladimir Bogati, DIT Virovitica, od ukupno 120 članova 100 ih je koji rade u drynoj industriji. Zajedno sa članovima iz organizacija šumarstva uspješno organiziramo susrete, razgovore i posjete drugim organizacijama, te putovanja i u druge zemlje. Sastanke redovno održavamo i nema problema sa kvorumom. U odnosu na druge zemlje sve više zaostajemo u primjeni suvremenih sred-

stava rada, a naročito kompjutera. I postojeća sredstva slabo koristimo za obradu podataka i još uvijek donosimo odluke po osjećaju — napamet, a manje na osnovu objektivno utvrđenih podataka — informacija, iako imamo doktora, magistara i inženjera sve više. Postavlja se pitanje, kako zaustaviti pad produktivnosti i povećati je prema stvarnim našim potencijalima.

Ing. Nadaan Sirotić, DIT Zagreb, aktivnosti na pošumljavanju menjavaju a nismo dovoljno uključeni u rješavanje problema zaštite šuma od požara na kršu i razvoju turizma. Javnost nije upoznata sa opasnostima i posljedicama, stariji se ljudi povlače, mlađi se nedovoljno uključuju u zajedničke akcije. Određeni broj članova DIT-a Zagreb, uglavnom starijih organiziraju posjete radnim organizacijama naših djelatnosti kao i susrete sa članovima iz drugih republika.

Ing. Ante Miličević — DIT Sl. Požega, u toku su aktivnosti na provođenju Zakona o šumama i vrše se odgovarajuće pripreme za akcije na pošumljavanju. Redovno se u organizaciji DIT-a u toku godine organizira nekoliko ekskurzija, više predavanja, susreta i drugih aktivnosti.

Ing. Mladen Tonković — DIT Karlovac, nakon dužeg mirovanja održali smo Skupštinu DIT-a, a u programu rada utvrđeni su naši zadaci na provođenju Zakona o šumama i izgradivanju SOUR-a kao nosioca zajedničkih i posebnih interesa šumarstvu i preradi drva na našem području.

Ing. Dragutin Böhm — DIT Zagreb, predlaže da se pošalje brzojav u kojem se daje podrška nastojanjima za očuvanje kanjona TARE koji će biti ugrožen izgradnjom hidrocentrale na tom području.

Ing. Nada Antonović — DIT Bjelovar, sve je više smeća u našim šumama, starih olupina automobila, bijele tehnike, stakla i drugih otpadaka. Nužno je organizirano pristupiti čišćenju šuma i otklanjanju uzroka zbog čega neodgovorni pojedinci ugrožavaju šumu i čovjekovu sredinu.

Ing. Vera Ivančić — DIT Osijek, trebalo bi u Savezu i DIT-ovima više okupljati mlade stručne ljudi sa puno više razumijevanja i srdačnosti od ikusnih kolega — mi smo ranije kao mlađi tako doživljavali te zajedničke susrete.

Ing. Tomislav Starčević — DIT Bjelovar, u organizacijama naših djelatnosti sve se više primjenjuje znanost u utvrđivanju operativnih zadataka i nema objektivnih razloga da se stručni ljudi iz prakse ne javljaju sa svojim prilozima u Šumarskom listu i drugim stručnim publikacijama. Na taj način osigurali bi veći utjecaj na izgradivanju zajedničkih stavova i stručnih rješenja u tehnološko-tehničkim postupcima, kao i u doноšenju i primjeni Zakona o šumama i drugim društvenim normama.

Ing. Tomislav Krnjak DIT Zagreb, prema ovome što smo do sada čuli iz samokrižkih izvještaja o dosadašnjem radu, mogu se očekivati pozitivniji pravci kretanja u organiziranju aktivnosti Saveza i DIT-ova. Savez je zgodna tribina za iznošenje stručnih mišljenja i prijedloga.

Sada kao društvena organizacija, a u okviru SSRN Hrvatske ima znatno veće mogućnosti da utječe na primjenu racionalnijih stručnih rješenja u razvoju šumarstva i prerade drva. Između ostalih aktivnosti, koje će se organizirati u narednom razdoblju značajno mjesto trebalo bi zauzeti provođenje Zakona o šumama, te posebne akcije na udruživanju rada i sredstava u pojedinim područjima i na razini Republike.

Neki promatraju i čekaju što će oni drugi učiniti, a znamo da su sada stvoreni uvjeti za te akcije — potrebno je odredenije i agresivnije ići na ostvarivanje definiranih zadataka.

Ing. Slavko Horvatinović na kraju ovih rasprava ističe kako je iznenaden sa tako velikim brojem učesnika u raspravi i konstruktivnim prijedlozima za programiranje zajedničkih aktivnosti DIT-ova i Saveza. U toku priprema za održavanje 89. Skupštine nismo planirali toliko trajanje Skupštine — no možda smo i mi tome pridonijeli jer smo kritički detaljno obradili neke pojave i opisali ih u izvještajima.

Na postavljena pitanja i prijedloge nije moguće sada odgovoriti — to će učiniti komisija za zaključke. Što se tiče prijedloga da pošaljemo brzojav, smatram da to treba učiniti, ali u tome smislu da podržavamo napore za utvrđivanje činjenica, koje će objektivno utjecati na rješenje oko sačuvanja kanjona TARE.

Nakon ovako bogate rasprave, Skupština je usvojila referat i izvještaje o radu, te obavezala komisiju za zaključke da sve konstruktivne prijedloge ugradи u zaključke i dala razrješnicu dosadašnjim organima Saveza.

Ad. 7.

Podjela društvenih priznaja

Predsjednik ing. Slavko Horvatinović s nekoliko prigodnih riječi obratio se prisutnima i pojedinačno (prema spisku u izvještaju tajnika) uručio povelje za zaslužne i počasne članove Saveza ITŠID Jugoslavije.

Ad. 8.

Obrazloženje statuta Saveza

— Dosadašnji STATUT SAVEZA donešen je na 87. redovnoj Skupštini održanoj 16. prosinca 1976. godine. Izmjene i dopune STATUTA donešene su na 88. redovnoj Skupštini Saveza 18. prosinca 1981. godine.

— Izmjene i dopune STATUTA primjenjivane su u skladu osnovnih odredbi Zakona o društvenim organizacijama i udruženjima građana Narodne Novine br. 7 od 16. veljače 1982. g.

— Na izradi Nacerta PRIJEDLOGA STATUTA SAVEZA radilo se je u suradnji sa odgovornim nosiocima te aktivnosti u Socijalističkom Savezu radnog naroda Hrvatske u 1982. godini, a naročito u drugoj polovini 1983. godine, sve do održavanja današnje 89. Skupštine Saveza.

— Koordinacioni odbor za djelatnosti društvenih organizacija i udruženja građana pri SSRN Hrvatske 16. siječnja 1984. godine dao je pozitivno MIŠLJENJE, u kojemu stoji da postoji društveni interes za osnivanje SAVEZA ITŠDI Hrvatske kao društvene organizacije (primili ste ga uz poziv).

Za registraciju Saveza kao društvene organizacije služi ovo mišljenje, a za registraciju DIT-ova, prema napred spomenutom Zakonu čl. 17. mišljenje daje nadležni organ općinske Konferencije ili zajednice općina Socijalističkog Saveza.

— U čl. 6. prijedloga STATUTA predviđa se mogućnost osnivanja PODRUŽNICA I SEKCIJA.

— U poglavlju VI Članstvo Saveza ima primjetnih promjena — ne rasčlanjuje se na kolektivne i pojedinačne, počasne i zaslužne. Posebnim pravilnikom regulirat će se davanja priznanja za članove Saveza.

— U poglavlju VII Organ i Saveza ima značajnijih promjena — Savez umjesto 4 tijela ima tri i to: 1. Skupštinu, 2. Predsjedništvo i Odbor samoupravne kontrole. Ne predviđa se Izvršni odbor — njegove funkcije preuzimaje PRED-SJEDNIŠTVO, a nadležnosti ranijeg Plenuma — Predsjedništvo dijelom zadržava, a jednim dijelom prelazi na skupštinu, koja se u buduće treba održavati najmanje jedanput godišnje. Broj delegata za skupštinu ovisi o broju članova društva ali najviše 3 delgata iz jednog društva (prije je bilo 5). Delegati čine stalnu delegaciju i imaju samo jedan glas bez obzira na broj delegata. Delegacije DIT-a biraju se na četiri godine i one čine redovnu ili izvanrednu skupštinu Saveza. Za razliku od prije, skupština će između ostalog donositi godišnje programe rada, planove prihoda i rashoda te završne račune.

— Predsjedništvo se sastoji od 11 članova a bira se na 4 godine.

Predsjednika i podpredsjednika (tajnika) izabiru članovi Predsjedništva između sebe na dve godine.

Predsjedništvo Saveza obavlja funkciju delegacija Saveza.

Predsjedništvo obavlja sve funkcije ranijeg Izvršnog odbora.

— Predlaže se dopuna člana 42 i to: U slučaju spriječenosti člana Predsjedništva da prisustvuje sjednici, Društvo može ovlastiti drugog delegata da sudjeluje u radu i donošenju odluka na sjednicama Predsjedništva Saveza.

— Predlaže se dopuna člana 41 i to: utvrđuje cijene usluga stana, stanarine, pretplate, tiskanica i dr.

Promjene u drugim poglavlјima, kojih ima ne mogu bitnije utjecati na organiziranje aktivnosti SAVEZA i DIT-ova.

Nakon datog obrazloženja primjećeno je da bi se trebalo Statutom regulirati da svako Društvo može neposredno utjecati na rad Predsjedništva i drugih organa Saveza.

Statut je jednoglasno usvojen uz date prijedloge u obrazloženju.

Ad 9.

Izbor organa Saveza — Predsjedništva i Odbora samoupravne kontrole.

Ing. Ivan Hajek u ime kandidacijske komisije predložio je Skupštini listu kandidata Za predsjedništvo Saveza i za Odbor samoupravne kontrole. Skupština je u cijelosti i jednoglasno usvojila prijedlog kandidacione komisije.

I. Predsjedništvo

1. NIKOLA KOMLENOVIĆ, dr. dipl. inž. Zagreb
2. ĐURO KOVACIĆ, dr. dipl. inž. Zagreb
3. STJEPAN PETROVIĆ, mr. dipl. inž. Zagreb
4. BRANIMIR PRPIĆ, prof. dr. dipl. inž. Zagreb
5. VICE IVANČEVIĆ, mr. dipl. inž. Senj
6. VLADIMIR BOGATI, mr. dipl. inž. Virovitica
7. SLAVKO ŠARČEVIĆ, dipl. inž. Vinkovci
8. ALOJZ FRKOVIĆ, dipl. inž. Delnice
9. TOMISLAV STARČEVIĆ, dipl. inž. Bjelovar
10. EDUARD TOMAS, dipl. inž. Varaždin
11. MLADEN TONKOVIĆ, dipl. inž. Karlovac

II Odbor Samoupravne kontrole

1. ADAM PAVLOVIĆ, dipl. inž. Sl. Brod
2. BOGDAN MOMČILOVIĆ, dipl. inž. Ogulin
3. STEVO MRĐENOVIC, dipl. inž. Sisak

Zamjenici

1. FERDO LAUFER, dipl. inž. Osijek
2. VLADO TOPIĆ, mr dipl. inž. Split
3. VIKTOR VOLF, dipl. inž. Vinkovci

Ad 10.

Izbor delegata za Savez IT Hrvatske i Savez ITŠID Jugoslavije i druge organe

Prema članu 40. Statuta Predsjedništvo Saveza obavlja funkciju delegacije i određuje delegata za organe Saveza i druge organe.

Ad 11.

Dopuna programa rada za 1984. god.

Program rada koji je donešen po Izvršnom odboru Saveza treba dopuniti u skladu vođenih rasprava i prijedloga.

Ad 12.

Prijedlog za zaključke i riječ člana Predsjedništva

Komisija za zaključke dužna je razmotriti sve prijedloge delegata i predložiti zaključke na prvoj radnoj sjednici Predsjedništva, koja će ih prihvati kao polaznu osnovu na razradu neposrednih aktivnosti Saveza.

Dr. Nikola Komlenović zahvalio se je u ime svih članova Predsjedništva i Odbora samoupravne kontrole na izboru i povjerenu svim delegatima Skupštine, uz obećanje da će se truditi, kako bi što uspješnije obavljali zadatke, koji se postavljaju pred cijelokupnu organizaciju Saveza i Društava, inženjera i tehničara sumarstva i drvne industrije Hrvatske.

II STRUČNI DIO SKUPŠTINE

Pripreme za XVII svjetski kongres IUFRO, koji se održava u Ljubljani 1986. godine.

Dr Simeun Tomanić, Organizatori ove naše vrlo plodne Skupštine nisu predpostavili da će ovako veliki broj delegata sudjelovati u raspravi i zbog toga smo planirali ovaj drugi dio rada Skupštine na kojem bi se svi prisutni upoznali s osnovnim ciljevima i zadacima, na pripremi za održavanje Svjetskog kongresa IUFRO YU 86. Radi se zaista o zadacima od povijesne važnosti za našu struku, i zato predlažem da danas pošto smo već svi prilično umorni odustanemo od te aktivnosti. Isto tako predlažem da se u organizaciji našeg Saveza uz suradnju Republičkog organizacionog odbora za IUFRO YU-86. pristupi organiziranju određenog skupa — konferencije Saveza, koja bi se održala kroz nekoliko mjeseci na ovu temu. U tom vremenu svi naši DIT-ovi trebali bi razvijati posebne aktivnosti zbog

proučavanja programa IUFRO kongresa i tako doći pripremi na taj planiran dogovor — konferenciju.

Naše organizacije redovno će biti obavještavane o pripremama za IUFRO kongres preko biltena i drugih oblika informiranja. I naša glasila »Šumarski list« i »Drvna industrija« u tome imaju značajnu ulogu.

Očekujemo da svako od nas da svoj doprinos uspjehu IUFRO kongresu.

Skupština je počela sa radom u 10,15 a završila u 15,30 sati.

Zapisničar:

Ing. Ivan Maričević v. r.

Ovjerovitelji:

1. Ing. Mladen Tonković
(Karlovac)
2. Dr Đuro Kovačić
(Zagreb)

PRINOVE DRUŠTVENE KNJIŽNICE

— Mitteilungen der forstlichen Bundesversuchsanstalt Wien:

Nr. 145:

MARGL, H.: Zur Alters — und Abgangsgliederung von (Haar) Wildbeständen und deren naturgesetzlicher Zusammenhang mit dem Zuwachs und dem Jagdprinzip,

Nr. 146:

MARL, H.: Die Abschüsse von Schalenwild, Hase und Fuchs in Beziehung zu Wildstand und Lebensraum in den politischen Bezirken Oesterreichs,

Nr. 150:

SMIDT,S.: Untersuchungen über das Auftreten von Sauren Niederschlägen in Oesterreich.

— Schriften aus der Forstlichen Fakultät der Universitet Göttingen und der Niedersächsischen Forstlichen Versuchsanstalt:

Band 75:

KRAMER, H.: Wachstum und Behandlung der Douglasie im pazifischen Nordwesten von Amerika,

Band 76:

SUZUKI, T., SLOBODA, B. i SABOROWSKI, J.: Beiträge zur biometrischen Modellbildung in der Forstwirtschaft.

— Osteuropastudien der Hochschulen des Landes Hessen Reihe I, Band 127: SCHINKE, E. i HANÁČEK, Zd.: Der Anteil der privaten Landwirtschaft und der Agrarproduktion in der RGW-Länder (u Istočnoj Evropi).

— Forstliche Bundesversuchsanstalt Wien:

JAHRESBERICHT 1982.

— Meddelelser fra Norsk Institut for Skogforskning: (1983):

BERGEN, J.: Temperaturens virkning po årlige toppskuddlengder hos gran i Troms — Effects of temperature on annual shoot growth of Picea abies (L.) Karst in Troms.

Z A P I S N I K

3. sjednice **PREDSJEDNIŠTVA** Saveza inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske održane 23. veljače 1984. godine u 10 sati u Zagrebu u društvenim prostorijama »Šumarskog doma«, Trg Mažuranića 11.

Prisutni:

Ing. S. Horvatinović, Dr. Đ. Kovačić, Ing. V. Bogati, Ing. V. Ivanić, Ing. Đ. Markoja, Ing. M. Matezić, Ing. Adam Pavlović, Mr. S. Petrović, Dr. B. Prpić, Ing. E. Tomas, Ing. E. Tomas, Ing. Dražen Videc, Dr. Slavko Matić, Mr. J. Gračan, Ing. O. Piškorić, Ing. R. Antoljak, Ing. I. Stijepčević, Ing. S. Vanjković, Ing. B. Špečić, V. Antonić i ing. I. Maričević.

DNEVNI RED

1. Osvrt na rad Saveza između dvije sjednice Predsjedništva od 23. 2. 1983. do 23. 2. 1984. g. (Ing. S. Horvatinović)
2. Izvještaj tajnika o radu Saveza ITSDI Hrvatske od 23. 2. 1983. g. do 23. 2. 1984. g.
3. Razmatranje i usvajanje izvještaja o inventuri s 31. 12. 1983. godine. (V. Antonić).
4. Razmatranje i usvajanje Završnog računa za 1983. godinu., (V. Antonić).
5. Razmatranje i usvajanje izvještaja Odbora Samoupravne kontrole (Ing. S. Vanjković).
6. Donošenje Programa rada za 1984. godinu (Ing. S. Horvatinović).
7. Donošenje finansijskog plana prihoda i rashoda za 1984. godinu (V. Antolić).
8. Izvještaj redakcijskog odbora Šumarskog lista za 1983. godinu i plan rada za 1984. godinu (Dr. B. Prpić).
9. Sazivanje redovne 89. Skupštine Saveza — donošenje odluke o: Mjestu i datumu održavanja; dnevnom redu; poslovniku o radu, Statutu Saveza i drugim pitanjima u vezi pripremanja i održavanja Skupštine.
10. Tekuća pitanja

Sjednici predsjedava ing. S. Horvatinović.

Ad 1.

Ing. Slavko Horvatinović otvara sjednicu uz konstataciju da je prisutno više od polovice članova Predsjedništva i da je 4 člana opravdalo svoj izostanak.

Dnevni red se usvaja kako je predloženo u pozivu za sjednicu.

Na pitanje kako i koliko smo radili u proteklom razdoblju može se odgovoriti da smo prema datim uvjetima, a u skladu odredaba Statuta Saveza i zadataka postavljenih u programu — planu rada neka važnija pitanja dosta uspješno rješavali kao na primjer stvaranje materijalnih uvjeta za rad Saveza, kroz uređivanje međusobnih odnosa sa korisnicima poslovnog prostora u Šumarskom domu. U srednjaju tih odnosa bilo je puno tehničkih pitanja, koja smo rješavali i na račun vremena, koje je trebalo više koristiti za aktivnosti Saveza i njegovih organa u cilju izvršavanja društveno-stručnih zadataka — koordiniranja aktivnosti društava na zajedničkim poslovima; neposrednjeg povezivanja za organiziranje stručnih predavanja, savjetovanja i drugih oblika aktivnosti, koje se tiču rada svakog inženjera i tehničara u neposrednoj proizvodnji i odgovarajućim stručnim i drugim

institucijama, koje imaju utjecaj na sadržaj i kvalitet stručnog rada. Nažalost dogodilo se je i to da je donešen i Zakon o šumama, a da organi našeg Saveza nisu u tome neposrednije sudjelovali. Ima u tome i naših slabosti trebalo je izgraditi stručno mišljenje i dostaviti ga nadležnim organima na razmatranje.

Odbor za osnivanje i praćenje rada Društava (DIT-a) nije se sastajao, i veza sa ogranicima Saveza nije zadovoljavajuća. Pomoćna radna tijela — odbori za pojedine aktivnosti različito su djelovali. Posebne rezultate postigli smo kroz rad Odbora za problematiku »Šumarskog doma« koji je utvrdio prioritetne zadatke za održavanje objekta i njegovo korištenje.

U izvještaju o radu (tajnika) konkretnije će te se upoznati sa pojedinim aktivnostima — sada bih spomenuo samo neke od njih: održane su četiri sjednice Izvršnog odbora i više sastanaka pojedinih odbora; radilo se je na izradi novog STAUTA u vezi primjene Zakona o društvenim organizacijama i udruženjima građana. Organizirano je više predavanja i zajedničkih sastanaka u organizaciji DIT-a Zgb, redovno se održava »Šumarski četvrtak« na kojeg još uvijek dolaze pretežno članovi penzioneri. Potrebno je pronaći i nametnuti sadržaje tih susreta gdje bi se vršila inicijativna razmjena stičenih saznanja iz prakse i teorije. Aktivnosti oko pošumljavanja i dalje su prisutna — nužno ih je uvijek ponovno aktualizirati, kako bi se u svijest svih stručnjaka, građana i naroda razvijala veća odgovornost na očuvanje šuma i njeno širenje na svim odgovarajućim i slobodnim površinama.

Ad 2.

Iзвјештaj o radu Saveza ITSDI Hrvatske od 23. 02. 1983. g. do 23. 02. 1984. godine podnosi Dr Đ. Kovačić.

Dr. Đ. Kovačić naglašava da je predsjednik ing. S. Horvatinović naznačio sva bitna pitanja vezana za aktivnost našeg Saveza između dvije sjednice Predsjedništva i da će se on u svom izlaganju ukratko osvrnuti na neke važnije detalje iz proteklog razdoblja.

— U tome razdoblju održane su 4 sjednice i to: 7. sjednica I.O. održana 12. 05. 1983.; 8. sjednica I.O. održana 27. 09. 1983., 9. sjednica I.O. 06. 12. 1983. i 10. sjednica 01. 02. 1984. i rad obuhvaćen sve do danas tj. do održavanja III sjednice Predsjedništva (23. 02. 1984. g.).

— Nastavljam sa izvještajem o radu III sjednice PREDSJEDNŠTVA SITSDI Jugoslavije, koja je održana u Kolašinu, a gdje je istodobno održano i natjecanje šumskih radnika u vremenu od 23—25. VI. 1983. g.

— U radu spomenute III sjed. Predsjedništva SITSDI Jugoslavije naš Savez je predstavljao ing. Ante JURIĆ, predsjednik Poslovne zajednice šumarstva slavonsko-baranjskog područja — Osijek.

— U Kolašinu je dogovorenod da se započne s pripremama oko održavanja Savjetovanja: Izvoz proizvoda od drva, kao trajna orientacija drvne industrije Jugoslavije.

— U Kolašinu na sjednici je zaključeno da naš Savez, kao i ostali Savezi Jugoslavije otkupe stručne edicije po SITSDI i to: 1) Kroniku razvoja svih Saveza ITSDI Jugoslavije, zatim 2) Priručnik izvještajne i dijagnostičko-programzne službe u zaštiti šuma, 3) Film »Čovjek i šuma«, 4) »Šumama Jugoslavije«, kao i 5) Brošuru »Takmičenje — sjekač«.

— Od Saveza IT Hrvatske primili smo zaključke sjednice RK SSRNH Hrvatske, koja je održana 28. 04. 1983. godine, SIT — Hrvatske odato priznanje za dodatašnju uspješnu aktivnost i programsku orientaciju. Traži se od SITH-a i njego.

vih 22 stručna društva konkretni doprinos za unapređenje tehničkog razvoja Socijalističke Republike Hrvatske zacrtanog Statutom, RK podržava i predloženu po SITH-u programsku orientaciju.

— Naš Savez imenovao je prof. dr. R. Sabadija kao našeg delegata u komisiju SITH-a za međunarodnu suradnju.

— Tehnički tajnik ing. Ivan Maričević zadužen je za dostavljanje društveno-stručnih informacija o radu našega Saveza, a za Biltén SITH-a.

— U vezi dopisa Saveza ITSDI — Slovenije, zatim Planinske sveze, kao i Platinarskog Saveza Hrvatske o radovima oko izgradnje Evropskog pješačkog puta E-6 kroz Jugoslaviju naš Savez naskoro očekuje poziv na širi sastanak zainteresiranih društava.

— Na Sumarskom fakultetu 26. 04. 1983. g. u Zagrebu organizirano je uspješno Savjetovanje od strane Općeg udruženja šumarstva, prerade drva i prometa Hrvatske, Šumarskog instituta i Šumarskog fakulteta (Zagreb) pod naslovom **Dosadašnja dostignuća i mogućnosti unapredjenja gospodarenja nizinskim šumama** (problematika biološke reprodukcije šuma).

— Program Savjetovanja bio je: 1. prof. dr. I. Dekanić: **Značajke uzgojnih mjer u sastojinama nizinskih šuma**; 2. prof. dr. M. Vidaković: **Perspektiva uzgoja pojedinih vrsta drveća nizinskih šuma putem oplemenjivanja**. 3. prof. dr. D. Klepac: **Uređivanje nizinskih šuma u svjetlu suvremenih zbivanja**; 4. prof. dr. B. Prpić: **Uloga šumskih ekosistema u reguliranju vodnog režima Posavljia**, 5. prof. dr. M. Andrović: **Problematika sušenja dominantnih vrsta slavonskih nizinskih šuma**.

— U organizaciji Privredne komore — Zagreb prof. dr. R. Sabadi vodio je raspravu: Razvoj šumarstva i prerade drveta Jugoslavije do 2000. godine.

— Pred vama je prijedlog novog Statuta Saveza, sastavljenog i koncipiranog na temelju dosadašnjeg Statuta našega Saveza, zatim Statuta SITH-a, kao i na temelju sugestija i prijedloga koje smo primili od predstavnika RK SSRNH. Prijedlog Statuta dostavili smo članovima Predsjedništva Saveza na razmatranje, korigiranje, nadopunu i sl.

— Na 10. sjednici I.O Saveza predloženo je da član 39. Statuta glasi: Predsjedništvo se sastoji od najviše 11 delegata i 5 zamjenika s mandatom od 4 godine a član 41. da se briše kao suvišan.

— Društvo ITSD Zagreb u odnosu na veći broj naših DIT-ova ističe se organiziranjem svojih aktivnosti u razdoblju 1980—1984. godine. Naročito su za to zaslужni predsjednik ing. V. Špoljarić (1980—1982. g.) i sadašnji predsjednik prof. dr. Z. Potočić, te tajnik ing. F. Petrović i blagajnik ing. E. Vilček.

— U vremenu od 23. 02. 1983. do 23. 02. 1984. g. organizirana su predavanja:

1. Dr. Đ. Kovačić: Unapredjenje proizvodnje u hrastovim šumama (24. 03. 1983.).

2. Dr. Ljubica Stromar: Utjecaj Sredozemlja na kretanje ptica (14. 04. 1983.).

3. Ing. B. Čop: Pilanska prerada i odnosi sa šumarstvom (15. 12. 1983.).

4. Ing. T. Krnjak: O osnovnim intencijama novog Zakona o šumama SRH (29. 12. 1983.).

5. Mr. J. Gračan: Rad i planovi Šumarskog instituta Jastrebarsko (26. 01. 1984.).

6. Mr. S. Petrović: O radu i djelovanju Instituta za drvo — Zagreb (09. 02. 1984.).

7. Prof. dr. I. Mikloš: Dojmovi s putovanja po Kubi (02. 02. 1984.).

— U organizaciji DIT-Zagreb: Umirovljeni šumari posjetili su naše radne organizacije: Slavonski Brod (18. 05. 1983.), Šumariju Jastrebarsko (25. 05. 1983.), Šumariju D. Stubića (16. 09. 1983.) i Lipovljane 12. 10. 1983.). Na kraju godine 29. 12. 1983. u zajednici s Savezom organizirali su društveno veče.

— Inženjeri i tehničari na području Koprivnice — Đurđevac — osnovali su svoje društvo (DIT) s ing. Đurom Kranželićem, predsjednikom i tajnikom ing. Mladenom Marendićem.

— Republički zavod za zaštitu prirode u Zagrebu i Američki konzulat u Zagrebu organizirali su 09. 09. 1983. god. u Prirodoslovnom fakultetu predavanje »Unapređenje javnog razumijevanja i podrška zaštiti prirode«, a koje je održao Russell Dickens, direktor državne uprave nacionalnih parkova u USA. Poslije predavanja prikazan je film: **Čudesni Yellowstone**.

— »ŠUMARSKI ČETVRTAK«, koji održava DIT-Zagreb svakog četvrtka u tjednu od 17—20 sati u društvenim prostorijama sve je sadržajniji, brojniji i bolji.

— »Šumarski četvrtak« koji je održan 16. 02. 1984. bio je po redu 1.082, a računamo ga od 1956. g. kada su ga osnovali Ing. Vlado Supek, ing. Mladen Novaković i ing. Joža Peternel.

— Iz višegodišnje evidencije Ing. Zrinka Grahovca o dolasku članova na tradicionalni »ŠUMARSKI ČETVRTAK« vidljivo je, da je u razdoblju od 1978. do 1982. godine (5 godina) održano 208 četvrtaka a najredovitiji posjetiocici bili su ing. Franjo Petrović, Ing. R. Antoljak, Ing. Zrinko Grahovac, Ing. S. Vanjković, Ing. R. Straser i Ing. M. Vilček.

— Na poticaj i zalaganje Ing. O. Piškorića naš je Savez zatražio od Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Zagrebu da se zgrada u Prečecu (općina Dugo Selo) broj 41/1 proglaši spomenikom kulture. U ovoj je zgradici, naime, 26. 12. 1846. godine održan sastanak šumara iz Hrvatske na kojem je zaključeno da se tadanja Sekcija šumara u okviru Hrvatsko-slavonskog gospodarskog društva organizira kao posebno društvo, Hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo. To je i ostvareno Rješenjem navedenog Zavoda od 16. 06. 1983. god. br. 04-UP/I-296/1-1983. Zgrada je sagrađena 1785. godine a danas je u posjedu Agrokombinata — Zagreb, RO Božjakovina.

— Odbor za uređivanje »Medvednice« grada Zagreba dostavio nam je »Plan očuvanja, uređivanja i korištenja parka prirode« Medvednice (14. 03. 1983.) za razdoblje 1981—1985., koji obuhvaća: I. Prostorno planiranje područja Medvednice, II. Gospodarenje i upravljanje parkom prirode, III. Posebne mjere zaštite i očuvanja parka prirode, IV. Plan uređivanja, V. Popularizacija parka, VI. ORA — Medvednica, VII. Naučna istraživanja u parku, VIII. Zaštita flore i faune i IX. Fond za uređenje i dr. U taj Odbor od strane našega Saveza delegiran je ing. Ante Tiljak, član DIT-a Zagreb.

— Odbor za provođenje društvenih dogovora i realizacije planova pošumljivanja, kojog je na čelu ing. Franjo Knebl, zatim Opće udruženje šumarstva i dryne industrije Zagreb, Šumarski institut — Jastrebarsko i dr., redovno održava svoje sastanke u prostorijama Saveza u vezi sprovodenja omladinskih radnih akcija, kao i u sastavljanju programa radova.

— Odbor za problematiku Šumarskog doma rješavao je uspješno zadatke u proteklom razdoblju:

Polazna osnova je Zakon o vraćanju dijela zgrade »Šumarski dom« Savezu i TŠDI-Hrvatske još 20. 06. 1977. g. i objavljen u NN br. 25/77.

Prilikom donošenja spomenutog Zakona Sabor SR Hrvatske prihvatio je i u cijelosti usvojio Program rada i namjenu poslovne zgrade »Šumarski dom«;

Sudski sporovi u vezi iseljenja još traju i nisu okončani:

a) Tehnološki fakultet — Anorganska kemija doselio 1960. g. i zauzeo površinu od **278,0 m²** u prizemlju zgrade

b) Knjižnica grada Zagreba (računovodstvo) zauzela 53 m² (2 sobe);

— u vezi nedovršenih sudskih sporova i našeg otkaza poslovnog prostora potrebno je da Savez intervenira, te zatraži potrebna razjašnjenja i okončanje sudskih rasprava, koje traju već 4 godine;

— I.O. Saveza suglasio se je da dade svoju suglasnost Institutu za zemlje u razvoju na Ugovor o zakupu na vrijeme od 01. 01. 1983. do 31. 12. 1987. g., kao i suglasnost na izvedbu montažnog stubišta i tako su povezali svoje prostorije u 11 katu s III katom i sada koriste ulaz—izlaz s ulice 8. maja 1945. g. br. 82;

— Institut za zemlje u razvoju posebnim aneksom br. 23/83-T od 29. 08. 1983. g. odriće se svakog finansijskog potraživanja od Saveza, kao i materijalnih troškova koje je uložio prilikom bespravne gradnje potkovlja — III kat u zgradi »Šumarski dom«;

— tijekom proteklog vremena došlo je do znatnih oštećenja i obrušavanja pročelja zgrade, fasade, oštećenja limarije i krovišta, kao i vodo i elektro-instalacija u zgradici. Nadalje ulaznih vrata, podrumskih i stubišnih prozora. Napose je potrebno što prije »ojačati« podrumске prozore ugrađivanjem žičanih ojačanja i sl.;

— tijekom VIII mj. 1983. g. izvršen je popravak krovišta, oluka i limarije na zgradici po RO »Izgradnje« — Trešnjevka, a pod nadzorom ing. Željka Škratića

— u vezi obrušavanja pročelja zgrade i opasnosti Savez je o ovom izvjestio Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture, zatim Restauratorski zavod Hrvatske, kao i Građevinski institut Hrvatske. Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture izdao je Savezu potrebnu dozvolu za uređenje spomenutog pročelja, kao i obavijest o zadacima koji slijede;

— određene poslove za upravljanje zgradom povremeno su vršili ing. Ž. Škratić i ing. Ilija Stjepčević.

— u vezi uvođenja plinskih instalacija u poslovne prostorije Šumarskog doma ing. Škratić i ing. Stjepčević obišli su stanare zgrade i zatražili pismenu suglasnost u vezi izvođenja ovih radova i troškova plinofikacije, za koje bi radove Institut za drvo — Zagreb izradio izvedbeni projekat;

— također se predlaže organima Saveza da se ing. Ž. Škratiću i ing. I. Stjepčeviću povjeri briga oko održavanja i upravljanja Šumarskim domom, kao i uklanjanjem nastalih poteškoća u vezi sa zgradom;

— troškovi održavanja i upravljanja zgradom — zajednički troškovi iznosili su u 1983. g. eca 35.000.000 S Din.

B) U vezi zgrade potrebno je načiniti PRAVILNIK o namjeni korištenja doma, kao i kućni red, te nabaviti protupožarne aparate i sl.;

C) Tijekom 1983. g. sa zakupcima poslovnog prostora održana su 2 sastanka.

— Opće udruženje šumarstva i drvne industrije i naš Savez izdali su 1983. g. knjigu **M a t i Ć - P r p i Ć : Po š u m l j a v a n j e**, u nakladi od 18.730 primjeraka uz prodajnu cijenu od 150.— din./primjerak. Osnovnim školama besplatno je razaslatno 4.830 primjeraka, prodano je 867 kom. dok je uskladišteno 14.133 kom. za SORA-akcije u 1984. g.

— Isto tako je izdan kao separat ing. B. Čopa: Pilanska prerada i odnosi sa šumarstvom u 400 primjeraka i uz cijenu od 300.— din./primjerak. Na skladištu Saveza ostalo je još 286 primjeraka.

— Savez namjerava izdati i novi Zakon o šumama, koji je objavljen u NN br. 54 od 23. 12. 1983. g., kao i Pravilnik za uređivanje šuma u količini oko 1000 komada.

— 26. 10. 1983. g. obavljena je promocija II dijela II izdanja Šumarske enciklopedije u Leksikografskom zavodu Hrvatske (urednik: prof. dr. Zvonko Potočić).

— Kako po čl. 233. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju iz 1983. (NN br. 26. od 30. 06. 1983) zaposleni umirovjenici mogu nastaviti s dopunskim radom samo uz obustavu isplate mirovine Savez je, u sporazumu s Ing. R. Antoljakom, tehničkim tajnikom, obavijestio Podružnicu mirovinskog i invalidskog osiguranja — Zagreb o prestanku rada ing. Rudolfa Antoljaka, umirovljenika iz Zagreba, koji je svoj dopunski rad zasnovao 01. 04. 1972. god. do 31. 07. 1983. g.

— Na temelju čl. 8. Zakona o radnim odnosima radnika u udruženom radu (NN SRH br. 40 od 28. 09. 1982. g.), kao i čl. 35—45 Statuta Saveza, kojega je ovjedio Republički sekretarijat za unutrašnje poslove SRH dana 14. 04. 1977. g., Savez je objavio natječaj za obavljanje radnih zadataka tehničkog tajnika u Stručnoj službi Saveza na neodređeno vrijeme i s punim radnim vremenom. Natječaj je objavljen u Vjesniku od 04. 10. 1983. g. na str. 9. i svoje su ponude na raspisani natječaj dostavili slijedeći natjecatelji: Ing. Milan Krmpotić — Senj, zatim Ing. Ivan Marićević, Zagreb, ing. Bogomir Mihelčić — Zagreb, ing. Lela Plišo — Zagreb, ing. Đuro Vasiljević — Podr. Slatina i ing. Darinka Žuna — Zagreb.

Molbe natjecatelja razmatrao je Odbor za personalnu politiku Saveza, u sastavu: Ing. S. Horvatinović, dr. D. Kovačić, Mr. S. Petrović, ing. M. Čelap, ing. S. Vanjković i ing. R. Antoljak, a Izvršni odbor Saveza na svojoj 9. sjednici održanoj 06. 12. 1983. g. za tehničkog tajnika Stručne službe Saveza izabrao je ing. Ivana Marićevića iz Zagreba, koji je nastupio na dužnost 01. siječnja 1984. g.

Primopredaja dužnosti između ing. R. Antoljaka i ing. Ivana Marićevića, kao i ostalog arhivskog materijala obavljena je zapisnički s 31. 01. 1984. u prisutnosti komisije u sastavu: Ing. O. Piškorića, Mr. S. Petrovića i Mr. J. Gračana.

— Za srednja stručna knjižnice Saveza dostavio nam je svoju ponudu 30. 06. 1983. g. ing. Mladen Stojković, šum. ing. iz Vel. Gorice.

— Umrli šumari u vremenu od 22. 06. 1983. do 31. 01. 1984. g.:

1. Ing. Franjo Štajduhar, umro 22. 06. 1983. u Zagrebu,
2. Ing. Adolf Šerbetić, umro 04. 08. 1983. u Zagrebu,
3. Dr. Zvonimir Špoljarić, umro 25. 08. 1983. u Lošinju,
4. Ing. Antun Kamerer, umro 20. 09. 1983. u Vinkovcima,
5. Ing. Čedomir Batajić, umro 15. 09. 1983. u Zagrebu,
6. Ing. Ivan Malek, umro 09. 09. 1983. u Bjelovaru,
7. Dr. ing. Albe Urbanovski, umro 12. 11. 1983. u Beogradu,
8. Ing. Eugen Franješ, umro 14. 11. 1983. u Zagrebu,
9. Anto Sorić, fotograf, umro 16. 11. 1983. u Zagrebu,
10. Ing. Dragutin Radimir, umro 26. 12. 1983. u Beogradu,
11. Ing. Ante Dobrić, umro 21. 01. 1984. u Zadru.

— Ovaj izvještaj o radu Saveza IŠSDI Hrvatske kompletirati će i dopuniti uredništvo Šumarskog lista, zatim administrativno-računska i knjigovodstvena slu-

žba, Odbor samoupravne kontrole, kao i prisutni delegati i predstavnici područnih DIT-ova.

Skupština je nastavila rad raspravom o iznijetim referatima u kojima su sudjelovali:

1. Ing. S. Horvatinović iz svega ovoga proizlazi obaveza da je za rad Saveza u narednom razdoblju nužno osigurati širu i svestraniju povezanost s DIT-ovima.

2. Ing. V. Ivančić naglašava kako je ugodno iznenadena o aktivnostima i rezultatima koji se stvaraju u organizaciji našeg Saveza. Istovremeno govori o aktivnosti DIT-a Osijek, i posebno ističe da unatoč toga što nemaju svoje prostorije da se ipak sastaju i da su sada u toku pripreme za održavanje šumarske zavabe. Predlaže kako bi bilo korisno, ako bi se više međusobno informirali o aktualnim događajima, a naročito pomoći pisanih izvještaja.

3. Ing. N. Sirotić obavještava prisutne kako su se predstavnici DIT-a Zagreb susreteli sa predstvincima DIT-a iz Beograda (na njihovu inicijativu) u Sl. Brodu kao zajednički gosti u Šumskom gospodarstvu. Razmjena iskustva bila je vrlo korisna. Sličan sastanak s nama predlažu kolege iz Slovenije i vjerojatno ćemo se u toku ove godine i s njima sastati i razmjeniti mišljenja o našim aktivnostima.

4. Ing. S. Horvatinović ističe da naš Savez ima dobre uvjete za rad, kao i DIT Zagreb koje koristi društvene prostorije Saveza za svoje poslove kao i za zajedničke organizirane aktivnosti. Nužno je osigurati veće sudjelovanje mlađih članova DIT-ova Saveza u konkretnim aktivnostima i dalje trebamo nastojati da se još veći broj starijih članova uključuje aktivno u rad kroz različite oblike.

Trebamo se pravovremeno baviti aktualnim pitanjima struke (kompleksa), a ne kada o tome već izgrade svoje stavove odgovorne organizacije i državni organi. Naši stavovi moraju izraziti stvarni interes razvoja i unapređenja stručnog rada u svim djelatnostima šumarstva i industrijske prerade drva, a ne smije služiti kao paravan za neke odluke — rješenja.

Što se tiče primjene suvremenih tehnološko-tehničkih i organizacionih saznanja, potrebno je kroz razne oblike (predavanja, savjetovanja i sl.) osigurati prave uvjete u svim sredstvima.

Odnose sa organima Saveza Hrvatske i Jugoslavije razvijati u skladu Statuta i dogovora koji uslijede u toku ostvarivanja zajedničkih ciljeva.

Ad 3.

Vlatka Antonić, ukratko je iznijela sadržaj iz izvještaja Inventurne komisije i posebno naglasila prijedloge za priznavanje viška, odnosno manjka s 31. 12. 1983. godine.

Nakon ocjene ing. S. Horvatinović da je inventura obavljena u skladu pozitivnih propisa, predsjedništvo je usvojilo prijedlog intenturne komisije.

Ad 4.

Vlatka Antonić, ukratko je komentirala podatke iz priloženih tabela o finansiranju poslovanja, te pročitala prijedlog raspodjele sredstava po Završnom računu za 1984. godinu.

Primjedbi na prijedlog raspodjele sredstava nije bilo i jednoglasno je prihvaćen.

Ad 5.

Ing. S. Vanjković čita

I Z V J E Š T A J

Samoupravne radničke kontrole Saveza inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske o izvršenom pregledu cijelokupnog materijala i finansijskog poslovanja za 1983. godinu

— Pregled su obavili članovi SRK, a prema propisima čl. 34. Statuta Saveza inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske i to tokom godine povremeno a na kraju ukupno poslovanje blagajne i finansijsko-materijalno poslovanje.

Pri tome je ustanovljeno, da se prednje navedeno poslovanje vrši uglavnom; uredno i prema postojećim propisima. Ukoliko je ustanovljeno da treba vršiti pojedine ispravke odnosno nadopune u tom radu date su odmah upute službenicima, što treba učiniti. Kao npr.: Postupak sa čekovnim knjižicama (evidencija) nadalje da reziser isplatnih lista ne može biti i likvidator. Bilo je zakašnjavanja u fakturiranju pretplatnicima za Šumarski list, ali je to na vrijeme uskladeno. Novčana sredstva su trošena u okviru predviđenog plana, te postoje odluke I.O. za njihovo trošenje.

Finansijsko stanje na dan 31. 12. 1983. bilo je:

Saldo blagajne	3.195,95
Žiro-račun	6.395.151,95
Ukupni prihod	7.458.890,60
Rashod	3.608.128,00
Ostatak prihoda	3.850.762,60

Po mjestima troškova ostatak prihoda iznosi:

Savez i stručne službe	3.023.367,90
Šumarski list	85.142,45
Tiskanice i stručne knjig	742.252,25
UKUPNO:	3.850.762,60

Obaveze prema dobavljačima uglavnom su podmirene

Potraživanja od kupaca 215.577,60 (pretplata za Š. L., zakupnine) od toga za otpisa 2.659,00 (a odnosi se na dug iz prijašnjih godina koji nije podmiren unatoč opomenama).

Institut za zemlje u razvoju duguje 104.189,40 din. za zakupninu nakon sporazuma za novu cijenu zakupnine od 01. 07. 1983. godine.

Međutim ima pojedinaca koji duguju pretplatu za Š. L. već 2—3 godine, što bi trebalo konačno riješiti ili naplatiti ako ima mogućnosti (preko poduzeća gdje rade) ili otpisati dug, a obustaviti dostavu Š. L.

— Šumarski list pokazao je pozitivnu završnicu, ali uz znatnu pomoć od dotacije. Možda će se ubuduće stanje povećanja tiraže (pretplatnika) postići obzirom na

propis novog Statuta, prema kojem se svaki član Saveza ITŠD Hrvatske mora pretplatiti na Šumarski list.

— Izvršena je detaljna inventura osnovnih sredstava i sitnog inventara uz manjak od 2.065,50 din.

Kod tiskanica: manjak 41.677,45
višak 32.198,80

Razlika: 9.478,65 nepokriveno

Na stručnim knjigama je manjak od 6.009,00 din.?

Ovdje treba napomenuti, da ove razlike začuđuju tim više što je krajem 1982 godine izvršena detaljna inventura i evo ponovno se ukazuju razlike! Potrebno je različiti tiskanice koje se trenutno više ne koriste, od novih tiskanica, jer možda tu dolazi do nehotične zamjene i razlike u količinama. Isto tako potrebno je biblioteku temeljito srediti.

Prema Završnom računu za 1983. godinu, Savez je uspješno poslovaо, ali svi radovi koji su bili planirani u 1983. godini nisu bili izvršeni, a što omogućava zadovoljavajuće finansijsko poslovanje. Kod toga veliku pomoć upravi Saveza trebaju dati pojedini odbori, a naročito kod predviđene obnove fasade gdje znatan udio treba dati operativa!

Kao što je vidljivo članovi SRK pratili su cijelokupno poslovanje Saveza, bili prisutni povremenim sjednicama I.O. surađivali u komisijama i odborima.

Prednji izvještaj predlaže se Predsjedništvu Saveza uz Završni račun za 1983. godinu na znanje i suglasnost.

Nakon pročitanog izvještaja, ing. N. Sirotić predlaže da se inzistira na naplati dugovanja, a ing. I. Maričević naglašava da u narednoj inventuri možemo očekivati i veći utjecaj na rezultate poslovanja zbog problematičnih zaliha određenih vrsta tiskanica i knjiga.

Izvještaj Odbora Samoupravne konfrole jednoglasno je usvojen.

Ad 6.

Ing. S. Horvatinović; primili ste prijedlog PROGRAMA RADA za 1984. godinu, pretpostavljam da ste ga pročitali i da imate svoje primjedbe. Ukratko bi želio iznijeti svoje mišljenje i predložiti njegovu nadopunu.

Ugraditi aktivnosti u vezi provođenja Zakona o šumama, ali isto tako na Skupštini reći, da je taj Zakon donošen bez traženja našeg mišljenja. U velikim sredinama ima vrlo ozbilnjih smetnji za provođenje zakora. Tako na primjer u Šum. gosp. Nova Gradiška, pokušava se stvoriti više OOUR-a nego što to omogućuju kriteriji utvrđenim Zakonom o šumama — tu su izraženi komunalni okviri. U toku su posebno organizirane aktivnosti za provođenje zakona i danas je na tu temu veliki sastanak u Osijeku.

Predlažem da mi u narednom razdoblju pratimo te tokove primjene i za nekoliko mjeseci svibanj-lipanj organiziramo SAVJETOVANJE o aktualnim pitanjima u provođenju Zakona o šumama.

U programu rada treba predvidjeti za obilježavanja staze YU-7 u sklopu priprema za održavanje IUFRO kongresa 1986. godine u Jugoslaviji. Za taj zadatak prvenstveno angažirati organizacije udruženog rada šumarstva, kroz čija područja prolazi

staza. Staza će vjerojatno prolaziti preko planina-gora Ivančica, Papuka... do Vojvodine. O tome zadataku održat će se prošireni sastanci, koliko mi je poznato Planinarsko društvo — Savez Hrvatske nije prihvatio taj zadatak u pripremi.

U programu rada nije potrebna detaljnija razrada o poslovima i zadacima u vezi održavanja Šumarskog doma.

Ing. T. Starčević: struka o primjeni Zakona o šumama šuti, ili se u zatvorenom krugu raspravlja. Struka bi morala odgovoriti na pitanje broja OOUR-a, jer što znači OOUR-a na 164000 ha za praktično djelovanje.

Ing. B. Špečić: govori, da se u program rada stavi aktivnost za provođenje Zakona o šumama i napominje, kako se u DPZ imenuju i neke paralelne komisije za provođenje. Naš doprinos bio bi značajan ako bi utjecali na donošenje racionalnijih praktičnih rješenja u provedbi zakona.

Ing. N. Sirotić: trebalo bi nešto zajednički učiniti da Institut za drvo (kritično sada) postane znanstvena institucija. U program rada ugraditi: obavezu za popis članova i nečlanova (potencijalnih) DIT-ova, zatim aktualna pitanja o unapređivanju, zaštiti okoline Medvednice »Maksimira«, usklajivanje školskih programa, pravovremenog informiranja javnosti o našim aktivnostima i dr.

Ing. V. Bogatić: zaostajemo u primjeni kompjuterizacije, najviše zbog otpora administracije — birokracije. Sve se manje primjenjuju rezultati znanosti, iako imamo više inženjerskog i tehničkog kadra u proizvodnji i drugim područjima rada.

Ing. S. Horvatinović iznosi svoje mišljenje o potrebi organiziranja SA-VJETOVANJA na tu temu, ali u drugom polugodištu ove godine.

Dr. Đ. Kovacić obaveštava prisutne da su praktično izvršene sve pripreme za organiziranje takvog centra, koji bi se smjestio u našoj zgradi u prostorijama, koje sada koristi finansijska služba Gradskih knjižnica. Konačno rješenje donijeti će naši organi na osnovu obrazloženja zahtjeva nosioca toga posla.

Dr. B. Prpić podržava prijedlog za organiziranje Savjetovanja kao i za osnivanje Centra za obradu podataka. Napominje da mi možemo dosta brzo doći do potrebnih informacija iz časopisa i drugih izvora.

Nakon rasprave prijedloga programa rada za 1984. godinu, je usvojen uz predložene dopune — primjedbe.

Ad 7.

Vlatka Antonić, ukratko komentira dostavljeni prijedlog finansijskog plana prihoda i rashoda za 1984. godinu, nakon čega ga se jednoglasno usvaja.

Ad 8.

Dr. B. Prpić govori o Šumarskom listu i šire o izdavačkoj djelatnosti — zadacima Saveza.

SUMARSKI LIST 1983. GODINE:

Ukupno 586 stranica.

Ukupno 34 radova i članaka, zatim prikazi 11 domaćih knjiga i časopisa te 6 stranih, iz društvenih vijesti 3 članka i 5 zapisnika sjednica Izvršnog odbora Predsjedništva SITSDI-a Hrvatske (našeg Saveza), i 6 nekrologa uz više kraćih tekstova.

Od glavnih članaka 11 ih je izvorih znanstvenih, 2. t. zv. pregledna članka i 8 stručnih članaka. To je klasifikacija priloga prema zahtjevu SIZ-a IV, koji dotira

Šumarski list ali samo onog dijela, koji ima znanstveni karakter. Dotacije u 1983. godini, kako stoji u izvještaju o finansijskom poslovanju bile su 305.000,00 dinara.

Po područjima djelatnosti radovi bili su:

- 6 iz uzgajanja šuma,
- 2 iz uređivanja šuma,
- 2 iz zaštite šuma,
- 4 iz iskorišćivanja šuma,
- 5 iz ekonomike,
- 2 iz organizacije rada,
- 2 općeg sadržaja,**
- 6** iz zaštite prirode,
- 2 obljetnice (Ugrenović, 100 god. Kiseljakovog Nauka o čuvanju šuma)
- 3 različitog sadržaja.

Šumarski list u 1983. godini izlazio s malim zakašnjenjem zahvaljujući tiskari, koje nisu obilovali poslom. Naknada je iznosila 1350 primjeraka.

Prvi broj za 1984. godinu izlazi za desetak dana, a bio bi već izašao, da se nije čekalo na uvodni članak. Naklada će biti 1400 komada, jer je DITŠDI u SENJU **preplatio sve svoje članove** (jedini od svih DIT-ova), a također se preplatio i veći broj studenata.

Ove godine za tiskanje Šumarskog lista dobili smo preko 700.000,00 dinara dotacije, a to se odnosi na znanstvene članke, ostalo moramo financirati iz vlastitih izvora. Niska preplata nije ni približno dovoljna osnova za izdavanje Šumarskog lista i taj problem mora se postaviti na dnevni red naših organa i pozitivno ga riješiti. Iz prugegleda po područjima djelatnosti vidi se da je najviše radova iz ekonomike, a potrebno je osigurati povoljniju strukturu u korist tehnološko-tehničkih radova i članaka. Još uvijek je malo članaka iz privrede iako smo uvijek naglašavali da smo pripremni i slabije članke dotjerati i stampati — to vrijedi i za na-ređeno razdoblje.

Treba odmah pristupiti detaljnijim pripremama za tiskanje Zakona o šumama i Pravilnika o uređivanju šuma, kao i Malog šumarskog priručnika, kojega nema u prodaji.

Dr. D. Kovacić: Malih priručnika prijašnjih izdanja nema i nužno je ići na intenzivnije pripreme za tiskanje novog izdanja, u kojem bi se ugradila nova saznanja i rješenja, koja su u našoj teoriji i praksi prihvaćena. Imamo jednoulazne — dvoulazne tablice koje su rađene za naše sve važnije vrste drveta (hrast, bukva, krsten i dr.).

Ing. N. Sirotić: treba pokrenuti akciju kako bi se svi naši stručnjaci preplatili na Šumarski list ili na časopis Drvna industrija.

Ing. S. Horvatinović: navedeni zadaci iz ovoga područja našega rada moraju biti sadržani u našem programu rada. Što se tiče pretplate naših članova na Šumarski list ili Drvnu industriju, to je regulirano u prijedlogu novog Statuta — gdje se između ostalog predviđa da se pristupanjem u članstvo DIT-a Saveza, automatski izvrši i pretplata na jedan od navedenih časopisa. To bi svakako utjecalo na strukturu sadržaja tih listova o čemu bi se morala voditi posebna briga.

Ad 9.

Ing. S. Horvatinović, ukratko se osvrće na zadatke u vezi priprema za održavanje redovne 89. Skupštine Saveza IT šumarstva i drvne industrije Hrvatske.

Prema važećem Statutu odluku o sazivanju redovne Skupštine donosi Predsjedništvo. Predlažem na se Skupština održi u Zagrebu u mjesecu travnju, sredinom tjedna (dogovorimo se koji je to datum).

U prijedlogu novog Statuta predviđa se da Skupština između ostalog donosi godišnji program rada, finansijski plan i usvaja Završni račun, a što je do sada bilo u nadležnosti Predsjedništva. Inače u prijedlogu Statuta ima dosta promjena u odnosu na sadašnji Statut o čemu se moramo svi upoznati. Priprema za rad nove Skupštine u tome smislu mora biti dovoljna i ne treba ići na veliki broj delegata, DIT-ova, jer se odluke donose prema broju delegacija (svaka delegacija 1 glas) bez obzira koliko imaju delegata pojedini DIT-ovi.

Prijedlog dnevnog reda pripremili smo i predlažem da Vas o tome upozna tehnički tajnik ing. I. Maričević koji je saopćio tekst o pozivu — sazivu glavne skupštine:

P O Z I V

Na temelju čl. 25. i 24. Statuta Saveza SAZIVAM 89. REDOVNU SKUPŠTINU SAVEZA inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske, koja će se održati 29. ožujka 1984. godine (četvrtak) u društvenim prostorijama »Šumarskog doma« u Zagrebu, Trg Mažuranića 11/prizemno **s početkom u 9,00 sati.**

D N E V N I R E D

1. Izbor Radnog predsjedništva i radnih tijela Skupštine:
 - a) Izbor verifikacione komisije (3 člana);
 - b) Izbor kandidacione komisije (3 člana);
 - c) Izbor komisije za zaključke (3 člana)
 - d) Izbor zapisničara (2) i ovjerovitelja (2)
2. Izvještaj verifikacione komisije
3. Uloga i zadaci Saveza u narednom razdoblju ing. S. Horvatinović.
4. Izvještaj o radu Saveza u vremenskom razdoblju od 88. do 89. redovne Skupštine (18. 12. 1981. g. — 29. 3. 1984. godine):
 - a) Izvještaj tajnika Dr. Đ. Kovačića
 - b) Izvještaj urednika Šumarskog lista prof. dr. B. Prpića.
 - c) Izvještaj Odbora samoupravne kontrole ing. S. Vanjkovića.
5. Rasprava o podnešenom referatu i izvještajima — primjedbi i prijedlozi.
6. Rasprava o STATUTU SAVEZA i usvajanju STATUTA.
7. Izbor organa Saveza PREDSJEDNIŠTVA I ODBORA samoupravne kontrole.
8. Izbor delegata: za Savez IT Hrvatske i Savez ITSD Jugoslavije.
9. Donošenje programa rada Saveza za 1984. godinu.
10. Zaključna razmatranja:
 - a) Usvajanje zaključaka
 - b) Završna riječ člana PREDSJEDNIŠTVA

PRILOZI:

1. Izvještaj o radu Saveza (3)
2. Statut Saveza — prijedlog (1)

Nakon kratke rasprave o zadacima u vezi pripremama za održavanje Skupštine, Skupštine, zaključeno je:

1. Da se 89. redovna Skupština održi u Zagrebu 26. travnja u 10 sati u društvenim prostorijama Šumarskog doma;

2. radna grupa: Ing. S. Horvatinović, Dr. Đ. Kovačić, Dr. N. Komlenović, ing. S. Vanjković i ing. I. Maričević obaviti će sve poslove — pripreme za održavanje Skupštine u skladu našeg Statuta i Zakona o društvenim organizacijama i udruženjima građana;
3. teze za izradu novih STATUTA DIT-ova dostaviti na njihove adrese najkasnije za 15 dana kao i druge informacije u vezi održavanja Skupštine.

Ad 10.

Na osnovu obrazloženih prijedloga (Ing. S. Horvatinović i ing. I. Maričević) zaključeno je da se:

- a) Izvrše sve radnje za registraciju potpisa ing. I. Maričević tehničkog tajnika;
- b) može dati uvjetna **suglasnost** za uvođenje centralnog grijanja (plin) korisnicima poslovnog prostora. To znači da će se posebnim ugovorom regulirati novi odnosi koji prozilaze zbog ulaganja — uvođenja centralnog grijanja;
- c) odmah nabaviti odgovarajuća sredstva za zaštitu od požara (za prostorije Saveza i zajedničke prostorije u objektu);
- d) pristupiti definitivnoj pripremi zbog ugovaranja za izradu projekta za centralno grijanje prostorija koje koristi Savez — orientaciona suma do 200.000,00 dinara prema ponudi Instituta za drvo;
- e) pristupiti prikupljanju ponuda za izvođenje radova na pročelju zgrade;
- f) izvrše pripreme za traženje ponuda za izradu projekta — dokaznici mjera za troškove obnove vanjske i dvorišne fasade;
- g) prihvaća informacija o iznajmljivanju poslovnog prostora u Šumarskom domu za kompjuterski centar Instituta za šumarska istraživanja Jastrebarsko;
- h) prihvaća izmjenu Pravilnika o sistematizaciji poslova str. 3. da umjesto vrijeme traje »do 4 sata« stoji »do 8 sati« a što je u skladu ranijih stavova odluka organa našeg Saveza;
- i) Ing. R. Antoljaku isplatiti naknadu za izvršene poslove u Stručnoj službi Saveza u iznosu od 44,223,00 dinara;
- j) Uvažava izmjenu delegata »Medvednice« i da umjesto ing. R. Štrasera naš Savez predstavlja ing. Tiljak Antun.

U Zagrebu, 23. veljače 1984. godine.

Zapisnik sastavio:

Ing. I. Maričević

Predsjednik:

Ing. S. Horvatinović, v. r.

ZAPISNIK

prve, konstituirajuće, sjednice Predsjedništva Saveza ITSDIH održane 9. svibnja 1984. godine u društvenim prostorijama Saveza.

Prisutni: Dr Nikola Komlenović, Dr Đuro Kovačić, Mr Stjepan Petrović, Dr Branimir Prpić, Mr Vice Ivančević, Mr Vladimir Bogati, Ing. Slavko Sarčević, Ing. Alojz Frković, Ing. Tomislav Frković, Ing. Eduard Tomas i Ing. Mladen Tonković.

Sjednica je održana neposredno nakon završetka glavne skupštine Saveza s ovim dnevnim redom:

1. Izbor predsjednika i potpredsjednika Predsjedništva Saveza,
2. Donošenje odluke o oročavanju 1 000 000 dinara na tri mjeseca i prolongaciju već oročenih sredstava u Zagrebačkoj banci.
3. Razno

Ad 1

Nakon kraćeg dogovora o kandidatima jednoglasno je prihvaćen prijedlog da slijedeće dvije godine dužnost predsjednika obavlja Dr Nikola Komlenović, a potpredsjednika Dr Đuro Kovačić.

Članovi Predsjedništva ukratko su iznijeli svoje pozitivne dojmove o radu Skupštine i osvrnuli se na neke važnije zadake organa Saveza, društava i cijelokupnog članstva u budućem razdoblju.

Ad 2

Prihvaćeno je obrazloženje o korisnosti oročavanja 1 000 000 dinara i prolongiranju već oročenih sredstava u Zagrebačkoj banci.

Ad 3

Na kraju sjednice posebno je naglašena potreba, da Komisija za zaključke što prije izradi teze — prijedlog zaključaka Skupštine te da se izvrše ostale pripreme za drugu ali radnu sjednicu Predsjedništva Saveza.

Zaključujući sjednicu predsjednik Dr Nikola Komlenović još jednom zahvalio se na izboru i povjerenu iskazanom od članova Predsjedništva.

Predsjednik Predsjedništva:
Dr Nikola Komlenović v. r.

ZAPISNIK

10. sjednice IZVRŠNOG ODBORA Saveza ITSDIH održane 1. veljače 1984. godine u 10 sati u društvenim prostorijama šumarskog doma.

Prisutni: Dr. Đuro Kovačić — tajnik, Dr. Branimir Prpić, Ing. Milan Čelap, Mr Josip Gračan, Mr. Stjepan Petrović, Dr. Rudolf Sabadi, Ing. Oskar Piškorić, Ing. Franjo Petrović, Ing. Srećko Vanjković, Ing. Rudolf Antoljak, Ing. Ivan Maričević i Vlatka Antonić.

DNEVNI RED

1. Osrt na sadržaj zapisnika 9. sjednice Izvršnog odbora usvajanja zapisnika.
2. Izvještaj komisije za inventuru s 31. prosincem 1983. godine.

3. Razmatranje teza za donošenje plana rada i finansijskog plana za 1984. godinu, te utvrđivanje osnovice i vrijednosti boda za isplatu osobnih dohodaka zapošljenih u stručnoj službi Saveza.

4. Prijedlog za povremeno oročavanje finansijskih sredstava kod Zagrebačke banke.

5. Primopredaja dužnosti tehničkog tajnika i registracija potpisa.

6. Troškovi održavanja šumarskog doma — raspored po korisnicima.

7. Pripreme za održavanje redovne Skupštine Saveza ITSDIH-e.

8. Ostala tekuća pitanja:

- Donošenje odluka za određene poslove i usluge,
- Imenovanje delegata za skupštinu potpisnika DD o osnovama zajedničkog djelovanja na očuvanju, održavanju i organiziranom korištenju MEDVEDNICE,
- Određivanje blagajničkog maksimuma,
- Razne obavijesti i dr.

Sjednici predsjedava Dr. Đ. Kovačić.

Ad 1.

Ing. Ivan Maričević ukratko se osvrće na sadržaj zapisnika 9. sjednice Izvršnog odbora i daje slijedeće obavijesti:

Ad. 1/1 — Zakon o šumama obavljen je u Narodnim Novinama br. 54. 23. 12. 1983. g.

— Novi STATUT našega SAVEZA (prijetlog) prihvaćen je u SSRN Hrvatske i dobili smo pozitivno mišljenje u pismenom obliku — 16. 01. 1984. god.

— Odbor RK SSRN Hrvatske za posumljavanje održao je sastanak 30. siječnja 1984. godine u našim prostorijama.

— Predstavnik Odbora za uređenje MEDVEDNICE moli ime našeg delegata za Skupštinu.

Ad. 1/2 — Primili smo rješenje od Republičkog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Zagrebu odnosno PRETHODNU DOZVOLU za izvođenje radova na obnovi PROČELJA Šumarskog doma.

— Sa Institutom za zemlje u razvoju dogovoreno je u vezi povećanja zakupnine i održavanja o čemu ćemo detaljnije govoriti pod točkom 6. dnevnog reda danasne sjednice.

— Sastanak sa stanačima nije održan, vrše se određene pripreme.

Ad. 1/3 — Radi se na pripremama i izradi Završnog računa za 1983. godinu, o čemu ćemo danas govoriti pod točkom 2 i 3. dnevnog reda.

— U toku je realizacija na isplatu autorskih honorara i naknada na temelju ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova a na osnovu Odluke donešene na sjednici I. O. 6. prosinca 1983. godine.

Ad. 1/4 — Primjedbe samoupravne kontrole su razmatrane i uvažavaju se kod izrade prijedloga za planiranje u 1984. godini.

Ad. 1/5 — Inventura je obavljena i danas je na dnevnom redu pod t. 2.

— Problematika doma redovno se prati i planom za 1984. g. predviđaju se rješenja za određena pitanja.

— Prema informacijama našeg odvjetnika DREZGA OZRENA možemo se nadati pozitivnom rješenju SUDA za cca 14 dana.

— Održavanje Skupštine predviđa se u drugoj polovici ožujka 1984. godine.

— U toku su pripreme za izradu dokumentacije u vezi plinifikacije i dr.

Ad. 1/6 — Za tehničkog tajnika izabran je ing. Ivan Maričević, koji je nastupio na dužnost 1. siječnja 1984. godine.

— Jednoglasno je prihvaćen ZAPISNIK s 9. sjednice IZVRŠNOG ODBORA.

Ad. 2

Ing. Franjo Petrović podnosi izvještaj.

INVENTURNE KOMISIJE

Izvještaj o obavljenom popisu Izvršnom odboru Saveza inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske, Zagreb

Komisija u sastavu:

1. predsjednik Franjo Petrović
2. član Ilija Stjepčević
3. član Slavija Slonje

obavila je popis osnovnih sredstava, sitnog inventara u upotrebi, zatim gotove robe (knjige, tiskalice i značke), novac i sve vrijedne papire u blagajni, sredstva na

žiroračun i sredstva zajedničke potrošnje, ostala potraživanja i obveze. Popis je obavljen od 19. prosinca do 31. prosinca 1983.

1. Na osnovnim sredstvima nisu pronađene razlike. Stvarno stanje odgovara književnom stanju. Amortizacija i revalorizacija obračunate su prema zakonskim propisima.
2. Na sitnom inventaru u upotrebi pronađen je manjak u iznosu od dinara 2.066,50.
3. Na zalihamama gotove robe pronađene su ove razlike:
 - na tiskanicama manjak od dinara 41.677,45, višak 32.198,80
 - na knjigama manjak od dinara 6.009,—
4. Stanje na žiro-računu per 31. 12. 1983. iznosi dinara 6.395,151,95
5. Stanje u blagajni per 31. 12. 1983. iznosi dinara 3.195,95
6. Stanje na sredstvima zajedničke potrošnje za ostale namjene per 31. 12. 1983. iznosi dinara 30.524,60
7. Stanje na sredstvima NO per 31. 12. 1983. iznosi dinara 74.684,95
8. Stanje na sredstvima NO per 31. 12. 1983. iznosi dinara 5.693,85
9. Nepodmireni saldo na kontu 1200 kupci iznosi dinara 215.577,90

Komisija predlaže da se utvrđeni manjak knjiži na teret ostalih troškova, a viškovi u korist izvanrednih prihoda.

Dugovanje pretplate za Šumarski list u iznosu od dinara 2.650.— za 1980. godinu otpisu zbog zastare. Priložen je i popis dužnika iz kojeg je vidljivo da su to dugovanja iz 1980. godine, dok se dugovanja od dinara 212.927,90 odnose na 1981. 1982. i 1983. godinu.

Zagreb, 31. siječnja 1984.

PRILOZI: Inventurne liste

U raspravi su sudjelovali:

1. Ing. Rudolf Antoljak, koji ocjenjuje, da objektivno postoji smetnje za preciznije obavljanje inventura.

Jednoglasno se prihvata izvještaj inventurne komisije.

Ad 3.

Ing. I. Marićević naglašava da se izradu radnog materijala za plan rada i finansijskog plan 1984. godine koristili dogovori — rasprave vodene na sastanku radne grupe održanom 23. siječnja, te podaci iz postojeće dokumentacije — analiza planova i dr.

Zatim čita iz rukopisa — koncepta — što se sve obuhvatilo planom rada u 1984. godini. Nakon toga drugarica Vlatka Antonić upoznaje prsutne s osnovnim stavkama za finansijski plan 1984. godine. Nadalje je izvršena analitička podloga za izračunavanje ukupne mase sredstava za osobne dohotke (za zaposlene u stručnoj službi Saveza) i utvrđivanje vrijednosti boda za 1984. godinu.

U raspravi su sudjelovali: Dr. Đ. Kovačić, Dr. B. Prpić, Mr. S. Petrović, Ing. S. Vanjković i zatim je zaključeno:

1. Da se izradi prijedlog plana rada za 1984. godinu do sjednice PREDSJEDNIŠTVA Saveza, koje ga usvaja — donosi.

2. Da se izradi Završni račun s prijedlogom rasporeda fin. sredstava za određene fondove — namjene do PREDSJEDNIŠTVA koji ga usvaja.

3. Plan rada detaljnije razraditi po odborima komisijama.

4. Ići na povećanje cijene pretplate za Šumarski list, a prisutne su rezerve za eventualno povećanje tiraže u ovoj godini.

5. Intenzivno vršiti pripreme za tiskanje brošure sa Zakonom o šumama i Pravilnikom za uređivanje šuma. Komada (700—1500)?

6. Institut za drvo i drugi stanari dužni su zatražiti suglasnost organa Saveza za plinifikaciju kao i za sve druge promjene.

7. Za izračunavanje mase sredstava za osobne dohotke u 1984. godini uzeti su iznosi iz plana — izvršenja za 1983. godinu i izračunati iznos za novog tajnika na bazi vrijednosti boda iz protekle 1983. go-

dine (što odgovara prosječnim osobnim dohocima iz 1982. godine, koje je ostvario u R.O. iz koje je došao).

8. Prihvaćen je prijedlog da se plan-ska vrijednost boda za isplatu OD od 01. 01. 1984. godine poveća za 18%.

Ad 4.

Vlatka Antonić pozivajući se na dogovor s predsjednikom i tehničkim tajnikom u prethodnom postupku predlaže se da se kod Zagrebačke banke oroči din. 3.000.000,00 na 6. mjeseci i 2.000.000,00 dinara na 3. mjeseca.

Prijedlog je prihvaćen.

Ad 5.

Prihvaćen je prijedlog da se imenuje komisija za primo-predaju dužnosti tehničkog tajnika (između ing. Rudolfa Antoljaka i ing. Ivana Maričevića) u sastavu: Mr. S. Petrović, Mr. J. Gračan i ing. Oskar Piškorić.

Ing. Ivan Maričević, napominje da je on faktično preuzeo dužnost u toku mjeseca siječnja i da se u praktičnom smislu može smatrati zaključenom primopredajom s 31. 01. 1984. god.

Predloženo je i usvojeno da se zapisnički utvrdi najkasnije do 15. veljače 1984. godine. Isto tako da se biblioteka stručno obradi u najkraćem roku i tako utvrdi stvarno stanje.

Ad 6.

Vlatka Antonić pozivajući se na dogovor između predstavnika Saveza ing. S. Horvatinovića i ing. I. Maričevića s predstavnicima Instituta za zemlje u razvoju direktoricom Šodan Verom i drugom Era-kom predlaže:

1. Priznavanje troškova za uređenje u-laznih vrata; izmjena ornament stakla i ličenje stubišta od I-II kata u ukupnom iznosu od 139.000,00 dinara.

2. Participacijom u troškovima našeg Saveza u iznosu od 96.700,00 dinara, a pod uvjetom da Institut za zemlje u razvoju

potpiše **Aneks Ugovora o zakupu poslovnih prostorija br. 23/83-5 od 29. 08. 1983. godine.**

Sudjelujući u raspravi ing. S. Vanjković i drugi uz prihvatanje dogovora — prijedloga, obavezali su stručnu službu da odmah uputi pismo svim korisnicima poslovnog prostora u kojem treba izričito navesti njihovu obavezu da traže suglasnost organa našeg Saveza za sve promjene koje namjeravaju činiti u objektu — poslovnom prostoru.

Jednoglasno je usvojeno napred predloženo.

Ad 7.

Ing. Rudolf Antoljak obavještava prisutne o pripremama za sjednicu PRED-SJEDNIŠTVA Saveza, koja bi se trebala održati između 20—25. veljače 1984. g., zbog donošenja Završnog računa za 1983. godinu i dr. te donošenja odluka za SA-ZIVANJE 89. REDOVNE SKUPŠTINE SITŠDI Hrvatske. Čita nacrt prijedloga za dnevni red Skupštine, koja bi se prema dosad obavljenim razgovorima trebala održati u drugoj polovici ožujka 1984. godine.

U raspravi su sudjelovali: Dr. B. Prpić, Mr. Stjepan Petrović, Mr. J. Gračan, Dr. Đ. Kovačić, Dr. R. Sabadi, ing. O. Piškorić, ing. S. Vanjković. U vezi priprema za Predsjedništvo i Skupštinu ing. I. Maričević upoznao je prisutne o pozitivnom MI-ŠLJENJU SSRN Hrvatske za prijedlog STATUTA Saveza. Također je naglasio dogovor s drugom Trsom V., zbog slobodnjeg formuliranja čl. 39. i brisanja člana 41. Između ostalih zadataka u pripremi predložio je da se potreban broj PRIJED-LOGA STATUTA umnoži i pošalje DIT-ovima i članovima PREDSJEDNIŠTVA.

Zaključeno je:

1. sjednicu predsjedništva održati do 25. veljače 1984. godine i donijeti odluku za sazivanje Skupštine Saveza između 15—30. ožujka 1984. godine.

2. Prihvata se prijedlog nacrt-a dnevnog reda kao polazna osnova za konačno utvrđivanje PRIJEDLOGA.

3. Konstatira se da u radu Saveza nisu u dovoljnoj mjeri zastupljene aktivnosti za afirmiranje stručnog rada i nosioca tih zadataka (inženjera i tehničara).

4. Pristupiti utvrđivanju mogućih kandidata za Predsjedništvo Saveza.

5. Prihvata se prijedlog STATUTA sa formulacijom člana 39. drugi pasus koji glasi — PREDSJEDNIŠTVO se sastoji od najviše 11 članova i 5 zamjenika s mandatom od 4 godine. Član 41. briše se kao suvišan.

Ad 8.

1. Utvrđuje se blagajnički maksimum za 1984. g. u iznosu od 10.000,00 dinara.

2. Za delegata Saveza u Odbor za uređenje Medvednice imenuje se ing. Tiljak Ante, Vramčeva 23, Zagreb.

3. Odobrava se isplata po ugovoru za ing. R. Antoljaka za prosinac 1983. godine i siječanj 1984. godine.

4. Odobrava se isplata po ugovoru za izvršenje poslova u toku 1983. godine za ing. Ž. Škr-gatić — 64 á 300 din. = 19.200,00 din.

5. Odobrava se isplata po ugovoru za završne poslove u toku 1983. g. za ing. S. Vanjković 60 komada (šum. gosp. osnov.) á 40,00 din. = 2.400,00 dinara.

6. Odobrava se tiskanje 500 komada pozivnica i 500 komada ulaznica za zabavu studenata šumarstva u iznosu 4.737,50 di-

nara te troškovi uskladištenja knjiga u iznosu 3.877,50 dinara.

7. Odobrava se isplata po ugovoru za izvršenu inventuru s 31. 12. 1983. g., za ing. F. Petrović u ukupnom iznosu (netto) 9.400,00 dinara.

8. Daje se suglasnost za troškove grijanja od 21. IX 1983. g. do 31. I. 1984. godine u iznosu 18.000,00 dinara kao i za usluge na održavanju instalacija i drugih radova u iznosu 4.312,50 dinara (Jelača Đurđica i Damir Slonje).

9. Odobravaju se troškovi za sistematske preglede za 4 osobe iz stručne službe u iznosu 14.000,00 dinara.

10. Prima se na znanje da je došlo rješenje od Rep. zavoda za zaštitu spomenika kulture Zagreb — PRETHODNA DOZVOLA za uređenje PROČELJA, kao i obavijest o zadacima, koji slijede. Takoder se prima na znanje da se u pripremama za plinifikaciju nisu do sada postigla zadovoljavajuća rješenja koja bi omogućila intenzivnije dogovaranje između zainteresiranih stanara.

11. Daje se suglasnost da Dr. Sabadi bude naš delegat u Komisiji za međunarodnu suradnju SITH-e.

12. Odgovorna osoba za koju će redakciji BILTENA SITH-e, dostavljati odgovarajuće informacije je tehn. tajnika Saveza.

13. Stavovi SITH-e o Samoupravnom sporazumu o udruživanju SITJ u potpunosti se podržavaju.

14. Prima se na znanje obavijest Redakcije IT novina o cijeni za 1984. godinu i pozivu na suradnju.

Z A P I S N I K

11. sjednice IZVRŠNOG ODBORA Saveza ITSDIH, koja je održana 24. travnja 1984. godine u 11 sati u Zagrebu, Trg Mažuranića 11.

Prisutni:

Ing. S. Horvatinović, dr. Đ. Kovačić, dr. B. Prpić, mr V. Bogati, ing. V. Ivančević, dr. R. Sabadi, mr. S. Petrović, ing. M. Čelap, mr. J. Gračan, dr. N. Komlenović, ing.

S. Vanković, dr. S. Tomanić, ing. O. Piškorić i ing. I. Maričević.

DNEVNI RED

1. Kratki osvrt na sadržaj zapisnika 10. sjednice Izvršnog odbora.

2. Informacija o pripremama za održavanje 89. Skupštine Saveza.

3. Razmatranje periodičnog obračuna za prvo tromjesečje i donošenje odluke o isplatama iz FZP za 1984. godinu.

4. Razmatranje nekih pitanja u vezi izdavanja Šumarskog lista i poslovanja.

5. Informacija o aktivnostima i zadaćima u vezi pripreme za održavanje XVIII svjetskog kongresa IUFRO YU-86.

6. Problematika doma: Imenovanje komisije za utvrđivanje prijedloga u vezi uvođenja centralnog grijanja, izvođenja radova na fasadi Šumarskog doma i drugih poslova na održavanju.

7. Razno

Predsjednik ing. Slavko Horvatinović otvara sjednicu I.O. i pita prisutne da li se slažu sa prijedlogom dnevног reda, koji su primili uz poziv za sjednicu.

Dnevni red je prihvaćen bez primjedbi.

Ad. 1.

Ing. I. Marićević ukratko se osvrće na sadržaj zapisnika 10. sjednice i na važnije aktivnosti do održavanja 11. sjednice.

U vremenu između 10. i 11. sjednice Izvršnog odbora održana je 3. sjednica Predsjedništva Saveza 23. veljače 1984. godine na kojoj su prihvaćeni: Izvještaj tajnika, predsjednika uredišćkog odbora "Šumarskog lista", predsjednika Odbora samoupravne kontrole, te izvještaj o inventuri s 31. prosincem 1983. godine. Usvojen je Završni račun za 1983. godinu, Program rada za 1984. godinu i Plan prihoda i rashoda za 1984. godinu. Pod 9. točkom dnevног reda donešena je odluka o sazivanju 89. Skupštine Saveza i imenovana je radna grupa, koja je zadužena za poslove na pripremi za održavanje Skupštine.

Poslovi i zadaci u vezi 10. točke dnevнog reda izvršavaju se prema utvrđenim

savovima i prihvaćenim prijedlozima na sjednici. Izvršena je registracija potpisa i u toku su pripreme za izradu dokumentacije u cilju izvođenja centralnog grijanja i obnavljanja fasade za cijelu zgradu, a ne samo PROČELJA.

Ad 2.

Predsjednik je obrazložio zbog čega se 89. Skupština Saveza održava 9. svibnja a ne 25. travnja 1984. godine, što je prihvaćeno, kao i zapisnik s 10. sjednice Izvršnog odbora.

Ing. Slavko Horvatinović, obaveštava prisutne da se pripreme za 89. Skupštinu Saveza uglavnom izvršene — napisan je referat u konceptu, izvještaji tajnika, predsjednika uredišćkog odbora Šumarskog lista i predsjednika odbora samoupravne kontrole. Kratko obrazloženje Statuta pripremit će tehnički tajnik s tim da se naglase neke važnije razlike u odnosu na sadašnji Statut i neka pitanja — dileme. Obavili smo razgovore s potencijalnim kandidatima za predsjednika Predsjedništva i mišljenja sam da se kandidacijskoj komisiji može predložiti dr. Nikola Komlenović i dr. Đuro Kovačić.

Definitivnu pripremu za radna tijela Skupštine izvršit ćemo neposredno prije početka Skupštine.

Za drugi dio 89. Skupštine pripremit će se odgovarajuća kratka predavanja na temu: PRIPREMA ZA XVIII kongres IUFRO 86. Za taj zadatak zadužuje se dr. Tomanić.

Prihvaćena je informacija i prijedlozi u vezi pripreme za održavanje 89. Skupštine.

Ad 3.

Vlatka Antonić, ukratko komentira podatke o izvršenju finansijskog plana za razdoblje od 1. 01. do 31. 03. 1984. godine, (prema priloženom tabelarnom pregledu):

Izvršenje finansijskog plana u vremenu od 01. 01. — 31. 03. 1984.

Redni broj	Sadržaj	Planirano za 1—3/84	Ostvareno za 1—3/84	Indeks
A PRIHODI				
1.	Prihodi od prodaje Š. L.	325.000.—	33.240.—	
2.	Prihodi od izdavačke djelatnosti	329.050.—	356.253.—	108,26
3.	Prihodi od zakupnina	1.225.700.—	1.099.258,50	89,68
4.	Ostali prihodi	128.000.—	—	—
5.	Dotacije od SIZ-IV	118.750.—	—	—
6.	Ostali prihodi	111.500.—	14.301,55	—
	Ukupno prihodi	2.238.000.—	1.503.053,05	67,16
7.	Preneseni višak prihoda iz protekle godine	446.000,20	446.000,20	100
8.	Ukupna aktiva	2.694.000,20	1.949.053,25	72,61
B RASHODI				
1.	Materijal za održ. čist. inv. održ. kanc. materijal	60.193,50	36.786,60	61,11
2.	Gorivo za ogrjev	6.575,00	—	—
3.	Sitan inventar	7.500.—	1.531,75	20,42
4.	Strane publikacije i literatura	3.850.—	9.200.—	238,96
5.	Potrošnja energije (elekt., plin)	10.500.—	8.285.—	78,90
6.	PTT troškovi	42.850.—	22.125,30	51,63
7.	Transportne usluge	2.250.—	2.360.—	104,88
8.	Troškovi investicijskog održavanja	807.275.—	—	—
9.	Komunalne naknade (voda, dim. sm.)	71.781,50	60.886,50	84,82
10.	Štampanje Šumarskog lista	343.925.—	259.250.—	75,37
11.	Povremeni i privremeni posl.	58.300.—	215.774.—	370,10
12.	Ostale neproizvodne usluge	36.250.—	37.288,50	102,86
13.	Izdaci za reprezentaciju	3.375.—	8.343,35	247,21
14.	Amortizacija	86.575.—	70.876.—	81,86
15.	Ostali materijalni troškovi	85.300.—	111.170,65	130,32
16.	Naknade za usluge SDK	2.460.—	15.356.—	624,22
17.	Premije osiguranja	17.542,50	—	—
18.	Dnevnice i putni troškovi za službena putovanja	22.500.—	18.354.—	81,57
19.	Autorski honorari	107.587,50	85.337.—	79,31
	Ukupno materijalni troškovi i amortizacija	1.776.590.—	962.924,65	54,20
20.	Osobni dohoci	400.000.—	335.080.—	83,77
21.	Porezi i doprinosi iz dohotka	31.385.—	23.047,30	73,43
22.	Ostali porezi i doprinosi iz prihoda	26.500.—	15.718.—	59,31
23.	Pomoći i dotacije drugim	3.525.—	—	—
	Ukupno osobni rashodi	461.410.—	373.845,30	81,02
	Sveukupno rashodi	2.238.000.—	1.336.769,95	59,73

Redni broj	Sadržaj	Planirano za 1—3/84	Ostvareno za 1—3/84	Indeks
REKAPITULACIJA				
PRIHODI	2.684.000,20	1.949.053,25	72,6	
Materijalni troškovi	1.776.590,—	962.924,65	54,20	
Porezi i doprinosi	61.410,—	38.765,30	63,12	
Osobni dohoci	400.000,—	335.080,—	83,77	
Ukupno rashodi	2.238.000,—	1.336.769,95	59,73	
Za prijenos u iduće razdoblje	446.000,20	612.283,30	137,28	

Posebno se osvrnula na probleme naplate Šumarskog lista od određenog broja pojedinaca.

Nakon datih obrazloženja usvojeni su prijedlozi:

1. Da se osobni dohoci zaposlenih u stručnoj službi Saveza za prvo tromjeseče 1984. godine mogu isplatiti za povećanu masu sredstava do izvršenja 93,77% od planirane veličine.

2. Regres za godišnji odmor 9.000,00 din, a topli obrok mjesечно 1.827,— bonova.

3. Dnevnice za službena putovanja i to: 1.600,— dinara sa spavanjem, 1.200,— din. bez spavanja. Ostale naknade prema našem Pravilniku.

4. Otpis značaka na teret materijalnih troškova.

5. Da se oroči 3.000.000,— din na tri mjeseca.

Ad 4.

Dr. B. Prpić: uglavnom su svima nama dobro poznati problemi i teškoće pod kojima se ipak uspješno i dosta ažurno izvrše pripreme i distribucija Šumarskog lista. Probleme izdavačke djelatnosti treba temeljiti analizirati i predložiti rješenja.

Na osnovu kritičkog sagledavanja o načnadama, koje se isplaćuju urednicima i drugima, koji neposredno sudjeluju u pripremi i izdavanju Šumarskog lista, kao i u visini godišnje preplate predloženo je i usvojeno:

1. Godišnja preplata:

- a) za pojedince (redovne) 500,— din.
- b) za pojedince (umirovljenike, studen-te i dake) 300,—
- c) za organizacije — institucije 4000,—
- d) za inozemstvo 5.000.—

2. Autorski honorari — po stranici

a) glavni i odgovorni urednik	60,00 din.
b) tehnički urednik	80,00 din.
c) članci — pisci	225,00 din.
d) lektura	108,00 din.
e) sadržaj (špigel)	225,00 din.
f) prijevod	450,00 din.
g) fotografije	450,00 din.

Ing. S. Vanković izvještava Izvršni odbor da je zajedno s članovima Odbora samoupravne kontrole dr. Z. Potočićem i ing. A. Mudrovčićem pregledao blagajnički dnevnik i drugu dokumentaciju i predlaže da tehnički tajnik najmanje jedanput mjesечно pregleda dokumentaciju i da osigura ažurnu i urednu obradu. Listu za osobne dohotke uz tehničkog tajnika treba potpisati predsjednik ili tajnik Saveza. Primjedbe su prihvaciene.

Ad 5.

Dr. S. Tomanić, ukratko iznosi što je do sada sve učinjeno na pripremama za održavanje kongresa IUARO 86. Između ostalog iznosi: kongres će se održati 7. do 25. rujna 1986. godine u Ljubljani; do sa-

da je u časopisu IUFRO (oko 1000 primjeraka) objavljeno o aktivnostima u Jugoslaviji na pripremi Kongresa; Savezno Izvršno vijeće prihvati se pokroviteljstva; već je napisano više informacija o IUFRO kongresu i izdaju se BILTENI u našoj zemlji. Na kraju je pročitao pismo koje je upućeno organizatorima Kongresa od strane organizacije IUFRO.

Prihvaćen je prijedlog, da se u drugom dijelu rada 89. Skupštine upoznaju delegati i svi prisutni sa aktualnim pitanjima u vezi priprema za Kongres IUFRO.

Ad 6.

Dr. N. Komlenović i ing. Ivan Marićević obrazložili su konkrete aktivnosti na izradi dokumentacije i pripremi za prikupljanje ponuda za izvođenje radova na centralnom grijanju i fasadi zgrade i predložili članove komisije za te poslove. Prihvaćen je prijedlog i to: 1. Ing. Željko Škrгatić, 2. Ing. Ilija Stijepčević, 3. Ing. Nada Sirotić, 4. Ing. Pićman, 5. Ing. Vilim Živković.

Ad 7.

Ing. S. Horvatinović: 18. travnja u organizaciji našeg Saveza održan je sastanak s predstavnicima iz SR Slovenije, Planinarskog Saveza Hrvatske, Šumskih gospodarstva Bjelovar i Zagreb, Turističkog Saveza Hrvatske o mogućnostima projektiranja i obilježavanja PJEŠAČKOG

PUTA E-7 YU od Slovenije preko Kumrovec, Kalnika, Papuka, Krndije, Fruške Gore i dalje.

Kod predstavnika naših gospodarstava vlada pozitivan stav i pripremni su dati svoj doprinos u realizaciji tog zadatka. Predstavnici Planinarskog Saveza Hrvatske dali su ozbiljne primjedbe na realnost takvog projekta i nisu prihvatali naši prijedlog da oni budu organizatori i nosioci toga zadatka. To su odbili uz obrazloženje da su sada angažirani na drugim poslovima i da će se oni uključiti u tu aktivnost, ako se neko drugi prihvati realizacije.

Na kraju je dogovorenio da se još jednom u organizaciji Saveza održi inicirajući sastanak na tu temu uz odgovarajuću pripremu.

Mr. Stjepan Petrović, informira prisutne da Institut za drvo prihvaća akciju Eksploatacije Karavan prijateljstva koja se spremi u Afriku i predlaže da se realno sagleda na koji bi naši članovi s određenim iskustvima mogli utjecati na program — sadržaj toga putovanja.

Prihvaćen je prijedlog da se na tu temu organizira jedno predavanje — razgovor zajedno s DIT-om Zagreb, ali u organizaciji Instituta.

Sjednica je završena oko 14,00 sati.

Predsjednik:
Ing. S. Horvatinović, v. r.

ANTE DOBRIĆ,
dipl. inž, šum.

Ante Dobrić rođen je 5. kolovoza 1894. u Splitu a u rođnom gradu i maturira na Velikoj realki 1913. godine. Odlazi na odsluženje vojnog roka, ali kako je njegovo godište zahvatio prvi svjetski rat iz vojske se vraća tek 1919. godine i upisuje studij šumarstva na tek osnovanom Gospodarsko-šumarskom fakultetu u Zagrebu. Apsolvira studij šk. god. 1921/22. a s radom započinje 28. XII 1923. godine kao šumarski asistent (vježbenik) u Šumskoj upravi u Varešu (Bosna). Nakon godine dana, 1925, premješten je za šumarskog referenta »poglavaru sreza« u Duvnu, u posve novu sredinu. Novu, jer je Šumska uprava u Varešu gospodarila s visokim jelovo-smrekovo-bukovim šumama s etatom oko 45 000 m³, a područje Duvna je kraško degradiranih šuma, dakle područje na kojem je osnovni rad bio pošumljavanje i melioracija šikara, Za taj posao postojao je plan kompleksne melioracije tj. ne samo melioracija degradiranih sastojina (šikara), pošumljavanje golog krša nego i uređenje pašnjaka, plan poznat pod nazivom »ŽUPANJSKI ELABORAT« izrađen krajem XIX stoljeća (Županjački, jer se tada mjesto Duvno nazivalo Županjac)*. Kako je prvi svjetski rat prekinuo, a i uništio dio započetih radova, Dobrić počinje iznova. Osniva rasadnik namijenjen prvenstveno proizvodnji sadnica ernog bora a na Vran planini započeo je s uređivanjem planinskih pašnjaka. U Duvnu ostaje samo dvije godine, jer je premješten u Trebinje, a tri godine kasnije, tj. 1930, premješten je u Rogaticu, dakle opet u područje visokih šuma. U Rogatici ostaje do 1934. godine, kada dolazi za šefa Šumske uprave u Bihaću, gdje ostaje do 1940. godine tj. do premještenja Ispostavi Banske vlasti Banovine Hrvatske u Splitu.

U Splitu je inž. Dobriću povjerena referada pošumljavanja i na tom poslu, uz izuzetak perioda II svjetskog rata kada je upravitelj Šumarije u Karlovcu, ostaje do kraja svog radnog vijeka, do kraja službovanja. Naime, 1947. godine postavljen je za šumarskog referenta Narodno-oslobodilačkog odbora u Kninu, da iste godine po

* Taj elaborat prikazao je Prof. Dr P. Fukarek u časopisu »Veterinaria« (Sarajevo, 1954) pod naslovom »Županjački elaborat i njegovo značenje za sanaciju prirode krša na području zapadne Bosne«.

osnivanju Sekcije za pošumljavanje i melioraciju krša pređe u tu Sekciju. Kada je 1948. godine osnovana Sekcija za pošumljavanje i melioraciju krša u Zadru Dobrić prelazi u Zadar, gdje radi do 1951. godine kada zbog bolesti odlazi u invalidsku mirovinu. Iako je u zadarskoj Sekciji djelovao relativno kratko vrijeme, pošumljavanjem zahvatio je bližu 500 ha (da je bilo sredstava bi i više, kako je sam govorio) kako je o tome već pisano u Šumarskom listu.**

Nakon što mu se zdravstveno stanje popravilo, reaktivira se 1956. kao šumarski inspektor tadašnjeg Narodnog odbora kotara Zadar na kojoj dužnosti ostaje do navršetka punog radnog staža za starosnu mirovinu.

Inž. Dobrić ne miruje ni kao umirovljenik, nego u zadarskom Povijesnom arhivu traga za dokumentima, posebno iz doba mletačke administracije, u kojima je riječ o šumarstvu. Tako je za neke institucije u Splitu i Zagrebu posebno obradio 75 dokumenata (koji su bili pisani, razumljivo, na staroj talijansštini). Nije se isključio ni iz rada na pošumljavanju krša jer je svojim iskustvom nesebično savjetima pomagao mlađim stručnjacima, kako je zapisao B. Tkalčić.

Nadgrobni govor »starom, dobrom šjor Anti-Toniju, koji nas je tako nenadano i tiho ostavio« održao je Ing. Branko Tkalčić, direktor Šum. gospodarstva Zadar u mirovini. U govoru evocirao je pokojnikov rad, pionirski doprinos ozelenjavanju krša, kako zadarskog područja tako i cijele Dalmacije, u njegovom dugom i plodnom šumarskom životu, naglasio njegovo drugarstvo i nastojanje da mlade što više nauči i da im poda motive i potakne želju za nastavak njegovog rada na podizanju šuma u ovom dijelu naše domovine.

Inž. Ante Dobrić časno je 21. siječnja 1984. godine u Zadru završio svoj život ostavivši u šumskim kulturama podignutim njegovom brigom, da spomenemo samo jednu — onu duž ceste Zadar — Nin, trajan spomenik!

O. Piškorić

BILI SU STUDENTI ŠUMARSKOG FAKULTETA U ZAGREBU

U jesen 1982. godine (28. listopada) umro je Prof. dr Amer Krivec, a u 1983. godini dipl. inž. Branko Korber i dipl. inž. Slobodan Rajić, slovenski šumari, koji su šumarstvo studirali na Šumarskom fakultetu u Zagrebu.

Amer Krivec rođen je 22. 04. 1928. godine u Velom Ižu, gimnaziju je završio u Ljubljani a na Šumarskom fakultetu diplomirao 1952. godine. U šumarskoj operativi, u Šumskim gospodarstvima Celje i Postojna, radi do 1964. godine kada kao predavač prelazi na Biotehnički fakultet — Šumarski odsjek u Ljubljani. Doktorirao je na Šumarskom fakultetu u Zagrebu 1966. godine i iste godine izabran je za docenta a 1977. godine izabran je za redovnog profesora na istom Fakultetu. Područje njegovog rada bilo je suvremena tehnologija (mehanizacija) šumske proizvodnje i njen utjecaj na šumu. Kao redovni profesor predavao je transport drva i organizacija rada u šumarskoj proizvodnji.

Prof. Krivec bio je i stalni suradnik Inštituta za gozdarstvo in lesno gospodarstvo Slovenije.

Kao znanstvenik i pisac objavio je 6 samostalnih publikacija i preko 40 stručnih i naučnih studija, članaka i referata od kojih neke i u Šumarskom listu (1962, 1963, 1976).

Prof. Krivec bio je zapažen i u inozemstvu, pa je tako bečki mjesecnik »Allgemeine Forstzeitung«, u br. 1/1983), zabilježio njegovu smrt naglasivši, da je »s Au-

** B. Tkalčić: 85-godišnjica Ing. Ante Dobrića. Šum. list, CIII (1979), br. 11 — 12.

strijom bio vezan s dužim boravkom na Visokoj školi za kulturu tlač (Hochschule für Bodenkultur u Beču).

Branko Korber rođen je 1929. godine u Šentjurju pri Celju. Gimnaziju je polazio i završio u Celju poslije rata, jer za vrijeme rata nije polazio školu nego je aktivno sudjelovao u narodnoslobodilačkoj borbi. Na Šumarski fakultet u Zagrebu upisuje se 1948. godine i diplomira 1953. Za vrijeme studija jedno vrijeme boravio je u Norveškoj a tada uspostavljene veze nastavile se i kasnije.

Nakon završetka studija zapošljava se u Gozdnom gospodarstvu u Celju odakle, kolovoza 1957, prelazi u OUG Celje. Iz Celja, na temelju uspješnog stručnog rada i društvenopolitičke aktivnosti, imenovan je direktorom GKPZ Mozirje i direktorom Zgornjesavinske kmetijske zadruge Mozirje. Od ljeta 1961. do ožujka 1965. obavlja i dužnost predsjednika Općine Mozirje, a istodobno je i poslanik Ljudske skupštine Slovenije. Iz Mozirja prelazi u Gozdro gospodarstvo Nazarje a 1975. godine u Gozdro gospodarstvo Bled. 1975. vraća se mu rodni kraj, u Celju.

Branko Korber posebno se bavio seljačkim šumama i propagandom seoskog turizma, posebno u Radovljiskoj općini i u Općini Slovenske Konjice. U Turističkom savezu Celje bio je predsjednik odbora za seoski turizam a aktivan je bio i u Turističkom društvu Slovenske Konjice. Bio je i član Izvršnog odbora Zadružne zveze Slovenije i predsjednik Odbora za privatni sektor u Splošnom udruženju gozdarstva Slovenije. Više godina bio je predsjednik Društva inženjerjev in tehnikom gozdarstva in lesarstva u Celju.

Zivot Branka Korbera bio je vrlo plodan i priznat od društva te mu je podijeljeno odlikovanje Zasluge za narod i red rada, priznaje Zadružne zveze Slovenije za zasluge na razvoju seoskog turizma a 1983. godine i nagrada Općine Slovenske Konjice.

Slobodan Rajić (Rajić u Sloveniji) rođen je u Srpskom Itebeju 1924. godine. Gimnaziju je završio u Zrenjaninu a šumarski fakultet u Zagrebu diplomiranjem 1950. godine. Dekretom je upućen na prvo radno mjesto u tadanje Ministarstvo šumarstva u Ljubljani i u Sloveniji, iako rođen Banačin, ostaje sve do svoje smrti.

Iz Ministarstva premješten je u Gozdro gospodarstvo Novo mesto, 1955. godine postavljen je za šefa Okrajne uprave za gozdarstvo u Novom Mestu a 1961. za načelnika Odeljka za međuopćinske inspekcijske službe u istom mjestu. Nakon 14-godišnjeg rada u Novom Mestu prelazi u Ljubljano, u Papirles, gdje mu je povjerena služba za plantažiranje u cilju proizvodnje celoloznog drva te je »orao ledinu i iza sebe ostavio vidne i bogate dokaze svoga rada i znanja«, kako naglašava u nekrologu Rajiću Cyril Remic (u Gozdarskom vestniku). U papirnoj industriji ostaje do 1981. godine i to najprije kao pomoćnik direktora za sektor nabavne a zatim, od 1977., u SOZD Slovenijapapir na poslovnima osnivanja plantažnih nasada. Radni vijek završio je u Općem udruženju šumarstva Slovenije.

U svom radu povezivao je istraživački rad s operativnim područjem te je bio član Savjeta Inštituta za gozdro in lesno gospodarstvo a za problematiku znanstvenog i istraživačkog rada bio je zadužen u Općem udruženju šumarstva Slovenije.

Za svoj rad Rajić je primio časna priznanja republičkog i jugoslavenskog stručnog Saveza a više godina bio je i predsjednik Zveze inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva Slovenije. Osobine njegovog života i rada sumirao je C. Remic rečenicom da »smo srečni, da nam ostaje njegova dragocjena baština: njegova prijateljstva, vjera u ljude in negovo delo«.

O. Piškorić

Inž. ALOJZ ŠTRANCAR

U visokoj starosti od 98 godina u Ljubljani je 17. srpnja 1983. godine umro inž. Alojz Strancar. Cjelokupni radni vijek proveo je kao bujičar, najprije u Dalmaciji a začim u Sloveniji. U Dalmaciju dolazi ožujka 1910. godine kao inženjer — vježbenik u Sekciju za uređenje bujica da već sljedeće godine bude premješten u Knin. U Kninu ostaje do polovice 1914. godine kada je premješten u Sekciju za uređivanje bujica u Ljubljani i u Sloveniji ostaje trajno, a radio je do svoje 83. godine starosti tj. do 1966. godine, iako je 1951. godine bio umirovljen.

A. Strancar rođen je 30. kolovoza 1885. u Strancarjima pri Vipavi, osnovnu školu započeo je u Planini pri Vipavi a nastavio je u Ljubljani, gdje polazi i gimnaziju. Nakon mature 1905. godine odlazi na studij u Visoku školu za kulturu tla u Beču, gdje 1909. diplomira za inžinjera šumarstva.

Značaj Štrancara prelazi okvire Slovenije, ne samo po njegovom radu u Dalmaciji, nego više po tome, što je aktivno sudjelovao na izradi Zakona o uređenju bujica (1930. godine) i popratnih propisa uz taj Zakon. U to možemo ubrojiti i njegove stručne rasprave o »Uredenju bujica, namjeni i koristi uređenja« (Gozdarski vestnik, br. 5—6(1938) i »O uređenju bujica s narodno-gospodarskog gledišta« (u reviji Tehnika in gospodarstvo, br. 9—10/. 936).

(Prema »Gozdarskom vestniku, br. 10 1983.)

ERATA CORRIGE!

U izvatu govora Prof. Fazlige ALIKALFIĆA objavljenog u Šumarskom listu br. 3—4 1984. god. na str. 130 rečenica »... a savjest je nedovoljni dio cjelovite moralne i slobodne ličnosti« ispravno glasi

»Savjest je u pitanju, a savjest je **neodvojivi dio** cjelovite moralne i slobodne ličnosti.«

Zahvaljujemo autoru na upozorenju o neispravnosti prvotnog teksta.

Ur.

Dendrometrija, uređivanje šuma, rast i prirast šumskog drveća, šumarska fotogrametrija; prof. dr Ankica Pranjić;

Iskorišćivanje šuma, šumske prometnice i mehanizacija u šumarstvu: prof. dr Stevan Bojanin, mr Tomislav Heski i ing. Ivo Knežević;

Ekonomika šumarstva i prerade drva, organizacija rada: prof. dr Rudolf Sabadi;

Krš, problematika i osvajanje: mr Vice Ivančević;

Zaštita prirode, nacionalni parkovi, parkiranje: prof. dr Šime Meštrović; Lovstvo: ing. Alozije Frković;

Povijest šumarstva, publicistika: ing. Oskar Piškorić;

Društveno-stručne vijesti i »Mala šumarska kronika«: ing. Rudolf Antoljak.

Glavni i odgovorni urednik:

Prof. dr Branimir Prpić

Tehnički urednik:

ing. Oskar Piškorić

Adresa uredništva i uprava Šumarskog lista lista: Zagreb, Trg Mažuranića 11; tel. br. 444-206 i 449-686; račun kod SDK Zagreb 30102-678-6249. Šumarski list izlazi godišnje u 12 brojeva. Godišnja pretplata za ustanove i radne organizacije 4000.— dinara, za pojedince 500.— dinara, za studente, đake i umirovljenike 300.— dinara, za inozemstvo 5000.— dinara.

Separati se dobiju samo po unaprijed posланој narudžbi i količini od najmanje 30 primjeraka. Separate plaća autor.

Cjena oglašavanja:

1/1 stranice	5 000.— dinara,
1/2 stranice	3 000.— dinara,
1/4 stranice	2 000.— dinara.

Časopis je oslobođen od plaćanja osnovnog poreza na promet proizvoda na temelju mišljenja Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SR Hrvatske br. 1416/1974. od 22. 03. 1974. g.

Naklada 1 400 primjeraka

Tisak: »A. G. Matoš« Samobor

©

Publisher: Union of Forestry Societies of Croatia — Édition: L'Union des Sociétés forestières de Croatie — Herausgeber: Verband der Forstvereine Kroatiens Zagreb, Mažuranića trg 11 — Tel 444-206 i 449-686.

TISKANICE — OBRASCI ZA POTREBE ŠUMARSTVA

	NAZIV OBRASCA	Oznaka — broj
A) Stampano u arcima		
Privredna (kontrola) knjiga — pojedinačni arci:		1
— bilanca izvršenih sjeća — — — — — — — — — — — — — — — —		
— bilanca kulturnih radova — — — — — — — — — — — — — — — —		
Očeviđnik šumskih šteta i krivolovaca (arak)		10—a
Očeviđnik šteta u privatnim i zadružnim šumama (arak)		15
Sabirni arak šumskih proizvoda — — — — — — — — — — — — — — — —		36—b
Očeviđnik proizvodnih i izdatih sadnica — — — — — — — — — — — — — — — —		39—b
Materijalna knjiga (pojedinačni arci):		
— pošumljavanje i melioracija — — — — — — — — — — — — — — — —		38
— šumarskih rasadnika — — — — — — — — — — — — — — — —		39—a
— njega mladiča — — — — — — — — — — — — — — — —		40
— čišćenja sastojina (guštica)		41
— zaštite šuma — — — — — — — — — — — — — — — —		42
— uređivanje šuma — — — — — — — — — — — — — — — —		43
— glav. šum. proizvoda (jednodob. šume)		44
— glav. šum. proizvoda (preborne šume)		44—a
Knjižice procjene za jednodobne šume — arak		62—a
Knjižica procjene za preborne šume — arak		62—b
Plan sjeća — — — — — — — — — — — — — — — —		Sp—1
Plan sjeća po sortimentima u obliku stanju — — — — — — — — — —		Sp—2
Plan sporednih proizvoda — — — — — — — — — —		Pl—sp
Plan pošumljavanja — — — — — — — — — —		Poš.
Analiza radova po planu pošumljavanja		Pl—poš.
Plan radova u šumskim rasadnicima		Pl—ra.
Plan njegе mladiča — — — — — — — — — —		Pl—ml.
Plan čišćenja (guštica)		Pl—čišć.
Plan zaštite šuma — — — — — — — — — —		Pl—zš.
Plan lovne privrede — — — — — — — — — —		
Plan vlastite režije — — — — — — — — — —		
Plan investicija — — — — — — — — — —		
Zbirni plan vl. režije glavnih proizvoda — — — — — — — — — —		
B) Stampano na kartonu (kartotečni listovi)		
Kartotečni 1 ist o šumskoj šteti — — — — — — — — — —		10—b
Kartotečni list za glavne šumske proizvode — — — — — — — — — —		36—a
Kartotečni list za sporedne šumske proizvode — — — — — — — — — —		37
C) Stampano u blokovima (perforirani listovi)		
Nalog za terensko osoblje 50 x 2 — — — — — — — — — —		54
Lugarski izvještaj 50 x 2 listova — — — — — — — — — —		54—a
Prodajni popis glav. šum. proizvoda — 100 listova — — — — — — — — — —		55
Prodajni popis glav. šum. proizvoda — 100 listova — — — — — — — — — —		58
Uplatnica za drv. proizvode 50 x 3 listova — — — — — — — — — —		58—a
Paševnica 25 x 3 listova — — — — — — — — — —		59—a
Prodajni popis pašarenja — 100 listova — — — — — — — — — —		59—b
Premjerbena knjižica za primanje trupaca — 50 x 3 listova — — — — — —		63—a
Premjerbena knjižica za ogrjev. drvo — 50 x 3 listova — — — — — —		63—c
Popratnica za drveni materijal — 50 x 4 listova — — — — — —		64—a
Popis popratnica vagona, prevoza i sl. — 100 listova — — — — — —		64—b
Nalog za otpremu — 50 x 2 listova — — — — — — — — — —		68
Obavijest o otpremi — 100 listova — — — — — — — — — —		69
Specifikacije otpreme — 50 x 3 listova — — — — — — — — — —		69—a
Tablice za kubiciiranje trupaca — tvrdi povez — — — — — — — — — —		
D) Dnevnik rada službeno knjiga terenskog osoblja, vel. 12 x 17 cm		

Isporuka tiskanica i knjiga vrši:

Savez inženjera i tehničara šumarstva i drvene industrije HRVATSKE, Zagreb

— Mažuranića trg 11, tel. br. 444-206